

Kymmeli-Yhtymä

KYMI-YHTYMÄ

HENKILÖKUNNAN JULKAISU

N:o 2 - 1951.

Yhdestoista vuosikerta

VAPAAHERRA ROLF CARPELAN

saanut yhtiömme kultaisen ansiomerkin.

Viime maaliskuun 20 p:nä tapahtui yhtiösämme harvinaislaatuinen ansiomerkin luovutus. Mainittuna päivänä tuli vapaahterra Rolf Carpelan toimineeksi kokonaista 50 vuotta Kymin Osakeyhtiön tilintarkastajana, minkä johdosta yhtiömme toimitusjohtaja, vuorineuvos K. E. Ekholm ojensi hänelle Kymintehtaal-la järjestetyssä juhlatilaisuudessa Kymin Oy:n kultaisen ansiomerkin. Teollisuutemme historiassa on ainutlaatuinen tapaus, että sama henkilö joutuu samassa yrityksessä näin pitkän ajan hoitamaan yrityksen osakkaitten hänelle

uskomaa tärkeää luottamustehtävää. Puolivuosisataisen tilintarkastajakautensa aikana vapaahterra Carpelanilla on ollut tilaisuus perusteellisesti syventyä yhtiömme toimintaan ja läheltä seurata yhtiön kehitystä nykyiseksi suuryritykseksi. Avarakatseisena ja maamme talouselämää hyvin tuntevana persoonallisuutena vapaahterra Carpelan nauttii yhtiön johdon täydellistä luottamusta, mistä hänelle nyt luovutettu 50-vuotisansiomerkki on näkyvänä tunnustuksen osoituksena.

Ylimetsänhoitaja HARRY WILLMAN:

Välähdyksiä tukkityömailta.

Talvi on metsäväen ystävä.

Talvi on metsäväelle elonkorjuun aikaa. Pakkanen lyö siltoja yli lampien ja järvien sekä kovettaa suomaitten pohjattomat taipaleet. Tuisku tasoittaa maaston kuopat, peittää kivet ja louhikot sekä luo mahdollisuudet hevosteitten vetämiseksi mihin vain meidän vaihtelevaan metsämaastoomme. Ja pakkasten ansiosta voimme Tapiolan sydänmaille rakentaa valtavia autoteitä palvelemaan metsätaloutemme tilapäisluontoisia kuljetustarpeita.

Tällä metsissä kasvaneella kansallamme on vielä jäljellä kokonainen ammattikunta, jonka jäsenille "honkain humina ja koskein kohina" on työn ja elämän lempimusiikkia, ja joille metsä ja uitto luo mieluisimman työmaan, vaikkapa helpompaa työtä olisi muualta saatavissa. Tämä metsäväki, kunnia

sille, saa usein työskennellä olosuhteissa, joissa ei "ukko kuin ukko" leipäänsä hankkisi. Viime vuosikymmenen aikana on kehitys kumminkin kulkenut niinkin pitkälle, että metsätyöväen sosiaalinen taso on saanut oman korkean tärkeysnumeron. Miehen työilo ja työsaavutus on metsässäkin suuresti riippuvainen siitä, miten asutaan, mitä syödään ja miten vietetään vapaa-aikat. Talvinen ulkotyö asettaa melkoiset vaatimukset vaatetukseen, asuntoon ja muonaan nähden, ja kunnollinen kämppä onkin erämaatyömaitten perusedellytys. Tämän päivän metsäkämpä ei ole mikään luola eikä hökkeli, vaan valoisa ja lämmin tupa, jossa jokaisella ukolla on oma peti ja lukittava kaappi. Erilliseen kuivatushuoneeseen ripustetaan kostuneet työvaatteet kuivumaan;

Suksilatu on tärkeä kulkuväylä.

Saveron kämpppä Sippolassa.

Sikoniemen kämpppä Valkealassa.

Sääksjärven kämpppä Lopella.

seinäluukusta työntää "Lanttu-Leena" tai jokin muu reipasotteinen emäntä lämmintä keittoa tai makeata kiisseliä nälkäisille tekomiehille ja ajureille. Ja illansuussa luetaan tai kirjoitellaan kirjeet pitkän pöydän ympärillä, ellei radio tahi paljon matkustaneen Anteron "tositapaukset" pakoita lainaamaan korvaa ja huomiota muualle päin. Iltasavujen virittäminä miehet kunnostavat vehkeensä tulevaa työpäivää varten; kovasimet sihisevät ja sulkaviilat soivat. Kirvesvarsia vuollaan ja sahanpuita valmistellaan.

Kämpä on liikkuvan metsäväen koti, ja joskus koditon metsämies viettää jopa joulunsa metsäkämpän rauhallisten hirsien turvissa.

Talvi vaikeuttaa kulkuyhteyksiä kaupungissa, mutta metsäväen liikkuvaisuus vain paranee, kuta enemmän Pohjolan tuuli laulaa. Suksilatuverkosto

Tekomiehen „tukikohta”.

Kaato yhdenmiehen tukkisahalla.

täydentää ajotieverkoston, ja jokaisen puun juurelle päästään hiihtäen helposti ja mukavasti. Sukset kuuluvatkin tekomiehen tärkeisiin apuvälineisiin. Aamulla hän nostaa ne puuta vasten ja ripustaa repunsa samaan puuhun merkiksi siitä, että ”tämä on minun palstani ja täällä minun sahani soi”. Pois alta, kun ikihonka kaatuu: tyvipinta tasainen kuin juustoon leikattu, jäätyneet oksat katkeavat paukkuen ja jyskien jättiläinen maahan lyö. Syvässä lumessa tekemies karsii, väinkerillään vääntelelee ja petkeleel-

Hyvin kaadettu petäjä.

Virkistävä lepoetki työmaalla.

Kaadon jälkeen karsitaan.

Jakomiestä kaivataan.

lään kuorii ellei pakkahanen ole liian ankara. Hiki höyryää ja märkä työpuku jäätyy panssariksi lepotaun aikana. Kun jakomies on iskenyt merkkinsä kaatuneen hongan katkomiskohdille, sahataan rungot kauniisti poikki; arvokkaat tukit kuoritaan valmiiksi ja varustetaan sievillä hakkomerkeillä, ennenkuin tekemies jättää ne "tiliinsä". Otettu palsta on kaadettava puhtaaksi: yrittihän pomo järjestää jokaiselle palstalle sekä hyvää että huonoa metsää. Kannot lyhyiksi ja sahauspinnat kohtisuoraan! Ken ties,

Katkomiskohta määrätään.

Kuorinta käynnissä.

vaikka tekisi mieli jatkaa samalla leimikolla pinotavarantekoa keväämmällä. - Aina kahden viikon päästä on tilipäivä. Silloin luetaan, mitaillaan, keskustellaan, moititaan ja kiitetäänkin, ja lopuksi, kun "kotit" on vähennetty, niinkuin verotkin, ja ehkä "Lanttu-Leenan" vekselit, kun lapsilisät, eläkkeet

Kuorma lähtee metsästä.

Sivutielle on päästy.

ja muut sosiaaliset vinksaukset on merkitty pitkin ja poikkipäin, jää itsellekin parisen "Snellmannia", josta riittää kotiväellekin lähettämistä. Ja kun kahvikulta lyö löylynsä tupaan, unohtuvat myrskyt ja vaivat, ja kämppäsaunassa häviävät viimeisetkin harmit.

Tukit tehdään talvella syystä, että silloin eivät tuhosienet eivätkä hyönteiset tee tuhotöitään, joten tukin laatu muodostuu mahdollisimman hyväksi. Mutta pääsyy piilee tietenkin talven luomissa ajomahdollisuuksissa. Hevonen on metsäväen uskollisesti palveleva ystävä, ja hevosen mahdollisimman taloudellinen käyttö onkin metsätalouden tärkeimpiä tehtäviä. Hevosen huolto metsätyömailla edellyttää

Kuorma saapuu varastopaikalle.

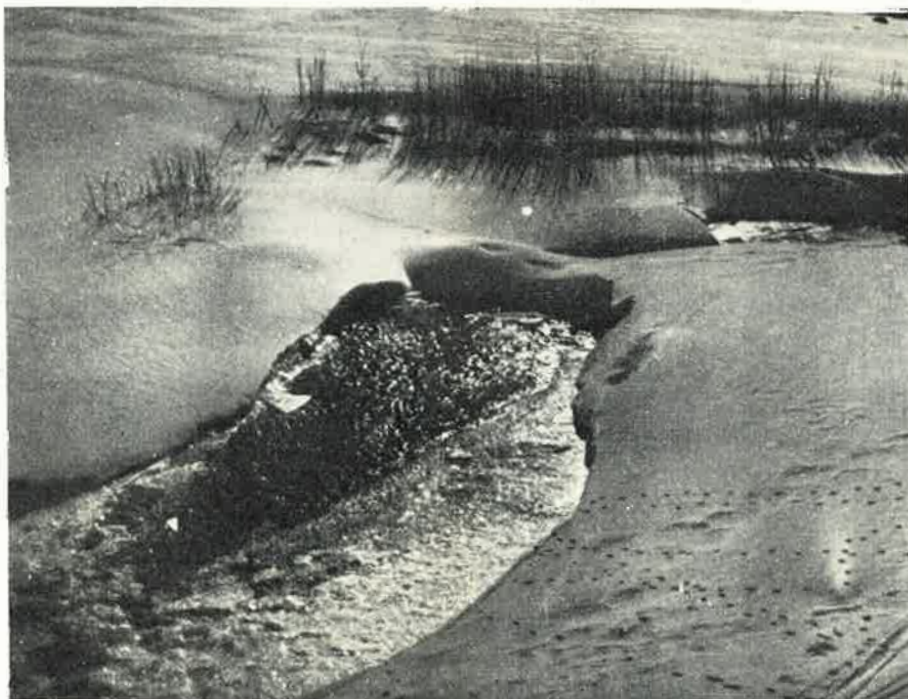
Tukkivarastolla latvapäät oikein porrastettu.

ehdottomasti kunnollisten tallisuoien käyttöä sekä tavallista voimakkaampien rehuannosten syöttöä. Joskin ajurin kuuluu hoitaa hevos-ystävänsä huolella ja asiantuntemuksella, on vähintään yhtä tärkeitä luoda hevoselle edulliset työolot. Tässä mielessä ovat valjaitten ja työrekien mallit ja kunto yhtä tärkeitä kuin ajoteiden kunnossapitokin. Aivan ihmeellisen komeat ovat ne tukkikuormat, joita tottuneet rahitimiehet ajelevat hoidettuja jääteitä pitkin, jota vastoin auraamattomat, kuoppaiset ja mäkiset reitit rasittavat hevosta pienilläkin kuormilla.

Hevosajo päättyy tukkivarastoon kaukokuljetusreitillä varrella. Varastolla kuoritaan vielä kuorimatomat tukit ja ladotaan kuormat sellaiseen järjestykseen, että mittaaminen ja merkinlyönti käy varmasti ja vaivattomasti sekä niin, että tukkien kuivuminen ja pihkottuminen uiton edellä edistyy. Veteen vierittäminen taikka auton lavalle nostaminen

Rantavarasto on kunnossa.

Puro aukaisee silmänsä.

on myöskin suunniteltava varastolla hevosajon yhteydessä. Järjestys tukkivarastolla ja "kunniallinen jälki" metsässä on hyvän hakkuuttajan pyrkimys.

Mutta keskitalven pimeys väistyy vähitellen auringon noustessa korkeimpienkin puunlatvojen ylitse. Pajut ja lepät osoittavat ensimmäisinä herää-

misen merkkejä, ja purokin aukaisee silmänsä korkeasta kevästä taivasta kohden. Varikset ja tiitiset veisaavat keväisiä säveliään, ja kevätsateet murta-
vat vihdoinkin talven vallan, sulattavat lumet ja jäät ja panevat kevättulvan orkesterin soimaan. Silloin, pojat, tuli uittoväelle kiireet päivät. Puroille vain, en-

Puut vieritetään veteen.

Puron mutkissa on uittomiehillä „passaamista”.

Kaivetussa kanavassa kulkevat puut vaivattomasti.

Kevättulvan voimalla kohti suuria väyliä.

nenkuin tulva laskee! Ja jälleen juoksee metsäväen sato kohti suuria reittejä ja ulos maailmalle.

Kunnollisten tukkipuiden kasvattaminen on tämän päivän metsänhoidon tavoite. Ja luontokin on tässä työssä täydelleen puolellamme, sillä kunnollinen, hakkuukypsä tukkipuu on useimmiten juuri se metsäyhdyskunnan yksilö, jolla edellytykset uusien, kunnollisten metsiköiden siementämiseksi ovat mitä parhaat. Metsänkasvattajan tärkeänä tehtävänä onkin huolehtia siitä, että nämä metsän siitospuut tosiaan jättävät jälkeensä uuden sukupolven, ennenkuin niistä tehdään lautta taikka vaneria. On aina muistettava, että kansamme elintaso on metsistämme täysin riippuvainen. Pellosta leipää, metsistä hyvinvointia.

Kaikki valokuvat Metsäosaston.

Metsäosaston organisaatiosta.

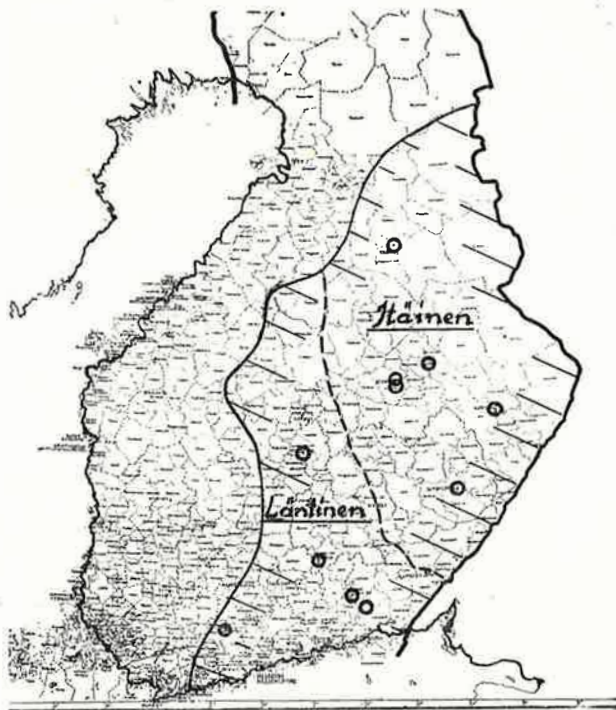
Metsäosasto työskentelee muista osastoistamme niin erillään ja erilaisissa olosuhteissa, että lyhyt katsaus sen organisaatioon ja työskentelyjärjestykseen on paikallaan.

Lukijat muistanevat vielä noin vuosi sitten tässä lehdessä julkaistun kirjoituksen "Puun kulku metsästä tehtaalle", joten puutavaran teko metsässä ja kulkutiet sieltä kulutuspaikoille voidaan katsoa lukijoille yleispiirtein tutuiksi, ja keskitymme selvittämään sen henkilökunnan laajuutta ja tehtäviä, joka huolehtii käyttöpuun toimittamisesta tehtaillemme ja muille kulutuspaikoille.

Ennen kuin paneudumme esillä olevan kysymyksen yksityiskohtiin, on eräs puutavaran hankintatoiminnan erikoisluonnetta valottava ja hankintaorganisaatioon vahvasti vaikuttava piirre selvitettävä.

Yhtiömme omat metsät pystyvät täyttämään puuntarpeemme vain osaksi, joten suurin osa käyttöpuusta on ostettava muilta metsänomistajilta. Maamme metsänomistussuhteille on ominaista metsäpinta-alan jakautuminen lukemattomien omistajien kesken. Valtaosan metsämaasta omistavat yksityiset, joiden tilojen pinta-ala on tunnetusti pieni, ja tästä puolestaan on seurauksena, että tarvittava puumäärä on ostettava lukemattomina pikkuerinä. Kun vielä muistamme, että samoilla hankinta-alueilla toimii hyvinkin monta eri puutavaranostajaa (puunjalostusyhtiöitä, vientiliikkeitä, piensahojen ja asutuskeskusten puutavaraliikemiehiä jne.), joista edullisimman tarjouksen esittäjälle omistaja tietenkin metsänsä hakkuuoikeuden myy, onkin mainitsemamme puutavaran hankintatyön erikoispiirre selvinnyt: kenttätö tapahtuu lukemattomilla pienialaisilla, toisistaan etäällä sijaitsevilla, vuodesta toiseen vaihtelevilla työmailla. Näiden yhdistävänä renkaana toimii työtä ohjaava joustava ja liikkuva työnjohtajisto, joka pyrkien käyttämään edullisimpia hakkuu-, ajo- ja kuljetustapoja yhdistelee niiden pienten työpisteitten tulokset yhä suuremmiksi kuljetusyksiköiksi, joista sitten tehtaille keskeytymättömänä virtana juokseva raakapuumäärä muodostuu.

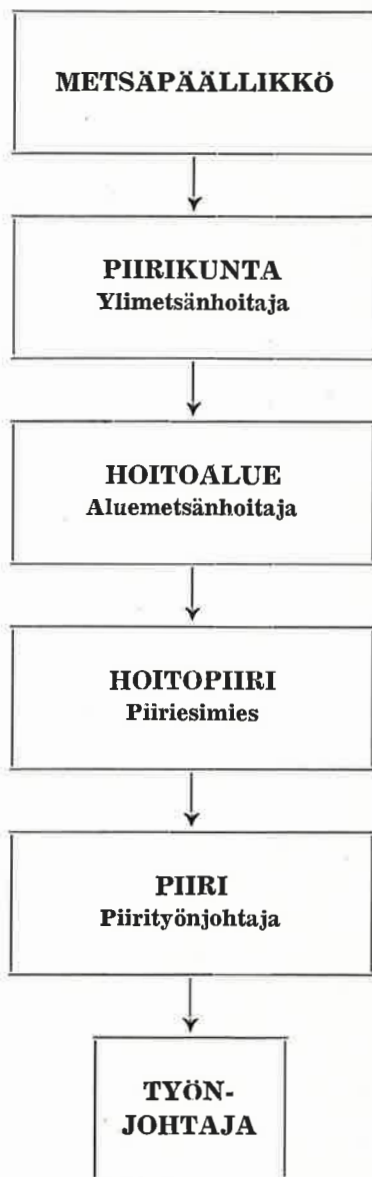
On selvää, että työskentely edellä kuvatuissa olosuhteissa vaatii laajalle ulottuvan, tehokkaasti ohjatun ja valvotun, tehtävänsä ammatillisen koulutuksen saaneen henkilökunnan. Käymme seuraavassa yleispiirtein tarkastelemaan, miten se yhtiössämme on järjestetty ja millaisia tehtäviä organisaation eri portaille on annettu, kuitenkin tällä kertaa sivuuttaen ylemmän johdon lyhyellä esittelyllä ja keskittyen varsinaisten kenttämiesten tehtävien tarkasteluun.

Yhtiömme puutavaran hankinta-alue.

Oheistetusta karttapiirroksesta ilmenee varjostettuna se alue, jolta puutavaran hankintamme tapahtuu. Kuten näemme, se ulottuu etelärannikolta Kuusamoon saakka. Karttaan on lisäksi merkitty alempana selitettävien piirikuntien väliraja sekä ympyröinä hoitoaluekonttorit. Tältä laajalta alueelta tapahtuvaa puutavaran hankintaa johdetaan Kuusankoskelta, jossa osaston pääkonttori Metsäosaston nimisenä toimii yhtiön pääkonttorin yhteydessä. Metsäosaston toimintaa johtaa metsäpäällikkö, lähimpinä alaisinaan osaston konttori-

päällikkö sekä kaksi ylimetsänhoitajaa, toinen nk. Itäisen piirikunnan ylimetsänhoitajana Kuopiossa ja toinen nk. Läntisen piirikunnan ylimetsänhoitajana, sijoituspaikkanaan Kuusankoski.

Kaaviokuva metsäosaston organisaatiosta.

Piirikunnat on jaettu hoitoalueisiin, joita Itäisessä on 6 ja Läntisessä 5; viimeksi mainitun alueella toimii lisäksi suoraan metsäpäälikölle alistettu Sippolan metsäkoulu, jonka tehtävänä on kouluttaa osastolle työnjohtajistoa, sekä Saksalan koneasema, joka osaston insinöörin johdolla huolehtii puutavaran hankintaan liittyvän kaluston ja tarvikkeiden suunnittelusta, korjauksesta, yhteisvalmistuksesta jne.

Tarkastelkaamme hoitoalueita hieman lähemmin. Ne ovat erikoisia laajuudeltaan, pienin on Sippolan kouluhoitoalue, jonka hankintatoiminta keskittyy koulun ympäristössä sijaitseviin omiin metsiin, laajin Keski-Suomen, jonka alueeseen kuuluu kolmisenkymmentä pitäjää. Hoitoalueen toiminnasta vastaa aluemetsänhoitaja. Paitsi kenttätöimintää, jossa hänellä lähimpinä alaisinaan on tavallisimmin kaksi piiriesimiestä, hän johtaa myöskin hoitoalueen konttoria, jossa toimistotehtävistä huolehtii konttoripäällikkö tarpeellisen kassa-, laskenta- yms. toimistohenkilöstön avustamana. Suurimmissa hoitoalueissa on aluemetsänhoitajalla käytettävissään apulaismetsänhoitaja.

Jos lyhyesti haluamme luonnehtia aluemetsänhoitajan moninaisia tehtäviä, voimme sanoa, että oleellisen osan niistä muodostavat hoitoalueen työohjelmien laatiminen ylempää saaduissa puitteissa, näiden suunnitelmien toteuttamisen tarkka valvonta ja tilitysten, t.s. yhtiön rahavarojen käytön seuraaminen. Työohjelmista mainitsemme: ostotoiminta, hakkuut, hevosajot, autoajot, rautatiekuljetukset, uitto, omien metsien leimaus, metsänhoitotyöt. Näiden tehtävien lisäksi mainittakoon vielä yhtiön etujen valvominen paikallisissa kokouksissa sekä huolehtiminen hoitoalueen henkilökunnasta, työväestöstä ja kalustosta.

Alueellisesti hoitoalue on jaettu hoitopiireihin, joita tavallisimmin on kaksi, ja nämä edelleen kahdesta viiteen piiriin. Hoitopiirin toiminnasta vastaa piiriesimies, piiristä piirityönjohtaja. Molemmat vakanssit täytetään nykyisin yksinomaan metsäteknikoilla, 2-vuotisessa metsäkoulussa tietopuolisen ammattikoulutuksen saaneilla miehillä. Piiriesimies on piirityönjohtajana osoittamallaan kyvykkyydellä, tarmokkuudella ja - vuosien mittaan - iän hänelle antamalla kokemuksella koonnut arvostettuun asemaansa. Piiriesimiehen tehtävänä voimme määritellä lähinnä olevan suunnitella, ohjata ja valvoa kenttätöimintää - edellä mainittujen työohjelmien toteuttamista - hoitopiirissään. Hankintamäärä liikkuu sadantuhannen kuutiometrin paikkeilla hoitopiiriä kohti.

Piiri on Metsäosaston organisaation peruskivi. Sen alue käsittää 1-3 pitäjää ja sen kes-

Näkökohtia puutavaran kuljetusten tehostamisesta.

Nykyajan tunnuslauseena on rationalisointi, siis työmenetelmien kehittäminen ja tekniikan saavutusten hyväksikäyttäminen eri työvaiheiden koneellistamisessa. Myös metsätaloudessa on varsinkin sodan jälkeen ollut käynnissä voimaperäinen toiminta puutavaran hankinnan yhteydessä esiintyvien töiden tehostamiseksi. Varsinaisissa metsätöissä on koneiden käyttö tähän asti ollut suhteellisen vähäistä. Tähän on kuitenkin löydettävissä omat painavat syynsä. Metsätöiden luonteesta johtuen on vaikeata saada koneiden käyttö taloudellisesti kannattavaksi. Siirrot työn kohteelta toiselle ja työmaalta toiselle kohottavat nimittäin käyttökustannuksia huomattavasti samalla paikalla tapahtuvaan käyttöön verrattuna. Huolimatta vaikeuksista on koneiden käyttö metsätalouden eri työsarjoilla lisääntymässä. - Puutavaran hankinnassa muodostavat kuljetukset metsästä tehtaalle hyvin huomattavan työvaiheen. Tästä johtuen onkin viime vuosina kiinnitetty erikoista huomiota juuri kuljetusten kehittämiseen. Seuraavassa on tarkoitukseksi käsitellä niitä parannuksia, joita tällä alalla on saatu aikaan.

Puutavaran kerääminen hakkuupalstoilta

ja ajo lähimmän kaukokuljetusreitinvarteen suoritetaan edelleen hevosilla. Hevosten korvaaminen konevoimalla tässä työssä on kuitenkin osoittautunut lyhyillä matkoilla (0-5 km) sangen vaikeaksi. Pienikokoisia telaketjutraktoreita on kuitenkin kokeiltu tässäkin työssä ja ilmeistä on, että niitä määrättyissä olosuhteissa voidaan käyttää hevosvetovoiman lisänä. - Hevoskuljetusten tehostamiseksi on varsinaisilla metsäalueilla saatu huomattavia parannuksia aikaan. Ajovälineet ovat kehittyneet siten, että rekien raideväli on standardisoitu, minkä johdosta teiden kunnossapito on helpoitunut. Tienhoitokalustoa on kehitetty ja hevosten rakentamisessa ja hoidossa on päästy hyviin tuloksiin. Jäteiden vesityksessä on hyvällä menestyksellä ruvettu käyttämään lämmintä vettä j.n.e. Esimerkkinä voi mainita että hevonen hyvin hoidetulla jäätillä kuljettaa n. 6 tonnin kuorman, mutta tavallisella lumitiellä samalla ponnistuksella ainoastaan n. 1 tonnin kuorman.

Vaikka hevonen pitää puolensa lyhyillä matkoilla 0 - 5 km, on n.s. ylipitkillä hevosajomatkoilla 6 - 15 km ryhdytty käyttämään koneellisia kuljetusvälineitä. Pyrittäessä lyhen-

kimääräinen puutavaran hankinta on noin 15-20.000 m³. Näin laajaa aluetta hoitaakseen tarvitsee piirityönjohtaja avukseen työnjohtajia, sekä vakinaisia (kuukausipalkattuja) että etenkin talvisaikaan - vilkkaimpina työkauteina - päiväpalkattuja aputyönjohtajia.

Vastuu piirin työmaiden johtamisesta, varastoalueitten suunnittelusta ja varastoinnin valvonnasta, omien metsien leimauksesta, osto-toiminnasta, lyhyesti sanoen työohjelmien työmaittaisesta läpiviemisestä, lepää lähinnä piirityönjohtajan harteilla. Pieni ei ole myöskään se vastuu, joka hänelle on asetettu yhtiön rahavarojen hoitajana; vuosittain kulkee yhden piirityönjohtajan käsien kautta rahaa keskimäärin noin 20 miljoonaa, eri kassanhoitajaa ei ole.

Kaiken kaikkiaan on Metsäosastolla vaki-

naista henkilökuntaa viidettä sataa. Työläisten lukumäärä vaihtelee vuodenaikojen mukaan ja on se keskitalvella 8-9000 väheten kesällä purouittojen päätyttyä noin kolmen tuhannen vaiheille.

Edellä kuvattu laaja organisaatio hankkii vuosittain puutavaraa lähes 2 milj. pinokuutiometriä. Luvun havainnollistamiseksi voisimme kuvitella tämän puumäärän ladotuksi metrinenä tavarana kahden metrin korkuiseen pinoon, joka ulottuisi Kuusankoskelta rataa myöten lähelle Kemijärveä. Yksinomaan sahatukkeja-kin hankkii Metsäosastomme niin paljon, että jos kiinnittäisimme tämän jonon toisen pää Hallan tukkialtaaseen ja vetäisimme nauhan merelle suoraksi, ulottuisi toinen pää Tanskan salmien, Englannin kanaalin ja Gibraltarin salmen kautta Välimerelle lähelle Sisiliä.

Hoitamaton lumitie on hevoselle raskas ja ajurille epätaloudellinen.

Kunnostettua varsitietä pitkin ajetaan kunnolliset kuormat.

tämään hevosajomatkoja ja ulottamaan moottoriajoneuvojen pääsy entistä lähemmäksi hakkuualueita, on viime aikoina kiinnitetty erikoista huomiota moottoritalviteiden rakentamiseen. Tähän työhön ovat telaketjutraktorit osoittautuneet sängen sopiviksi, ja niiden avulla voidaan rakentaa kuljetustiet nopeammin ja halvemmin kustannuksin kuin entisillä menetelmillä. Esimerkiksi aukeiden soiden yli saa nykyään telaketjutraktoreiden avulla ensiluokkaiset moottoritalvitiet, joiden kantavana kerroksena on routa ja jää. Näillä teillä tulee kysymykseen sekä auto- että moottoroitu rekikuljetus. Ylipitkillä hevosajomatoilla on moottoroitua rekikuljetusta kokeiltu melko hyvällä menestyksellä. Rekien vetäjinä on käy-

tetty telaketjuautoja, keskiraskaita telaketjutraktoreita ja pyörätraktoreita. Maassamme on n. 13.000 kpl. maataloustraktoreita, joista n. 6.000 kpl. on arvioitu sopivan puutavaran rekikuljetukseen. Maatalous tarvitsee traktoreita pääasiassa vain kesän aikana, joten metsätalouden näin tarjoama työmahdollisuus talvella kansantaloudelliselta kannalta olisi hyvin tervetullut. - Moottoroitu rekikuljetus on vasta kokeiluasteella ja sen käytöllä on vielä monta rajoitusta, joista voi mainita liian pienet työmaat, mäkiset maastot (tämä kuljetustapa sallii ainoastaan aivan pienet nousut), rekien kalliit hankintakustannukset sekä korjausten ja huollon vaikean järjestelyn syrjäisillä työmailla. Kaikesta huolimatta tällä kuljetusmuodolla on kehittymismahdollisuuksia määrättyissä olosuhteissa muiden kuljetusmuotojen lisänä.

Kaikista puutavaran kuljetusmuodoista on autokuljetus voittanut eniten alaa. Aivan viime aikoina on tapahtunut kehitystä, joka on tuntuvasti parantanut autojen mahdollisuuksia kilpailussa muiden kuljetusmuotojen kanssa. Niinkuin jo edellä mainittiin, on moottoritalviteiden rakennus- ja auraustekniikka huomattavasti kehittynyt ja näin ollen lisännyt autojen käyttömahdollisuuksia talven aikana. Lisäksi ovat koneelliset, auton moottorin voimalla toimivat kuormauslaitteet huomattavasti lyhentäneet kuormaukseen menevää aikaa. Autokuljetuksia yleistävänä tekijänä on vielä mainittava n.s. autoniputus. Sen sijaan, että aikaisemmin autokuljetuksesta uittoon tuleva

Telaketjutraktori talvityössä Kajaani Oy:n työmaalla. — Valok. Metsäteho.

Kuormaus Record-kuormauslaitteella. — Valok. Metsäteho.

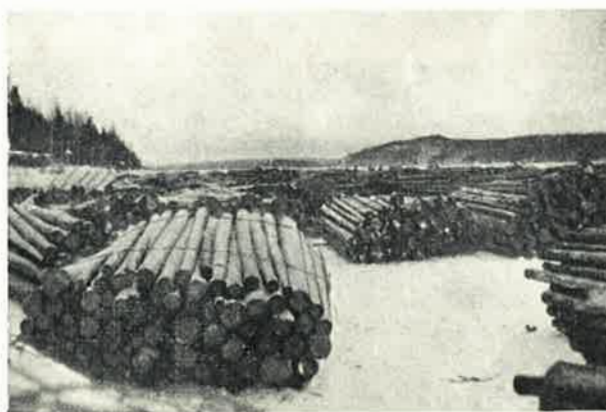
Autonippu kaadetaan veteen.

Kuormaus Isachsenin kuormauslaitteella.

Autokuorma sidotaan nipuksi.

Autonippuja jäällä.

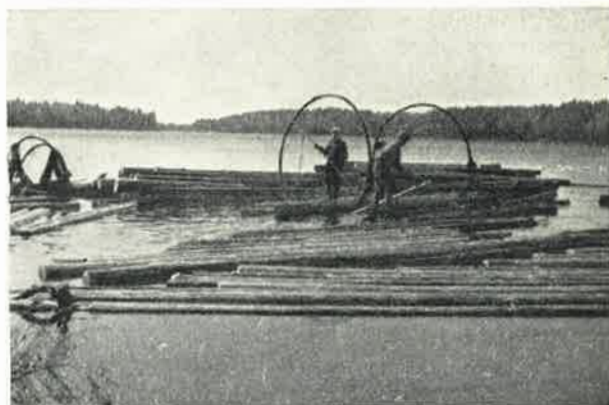
puutavara niputettiin vedessä, tapahtuu niputus nykyisin auton lavalla ja niput pudotetaan autosta kallistuskorokkeita käyttäen suoraan veteen tai jäälle. Autoniputuksen ansiosta niputuskustannukset ovat laskeneet murtoosaan entisestään ja on mahdollisuuksia vähentää kalliita ja epävarmoja purouittoja. - Puutavaran autokuljetusten valta-alueena ovat nykyään 15 - 70 km ajomatkat. Sitä pitemmillä etäisyyksillä, jolloin siirrytään varsinaisiin kaukokuljetuksiin, autot harvemmin pystyvät kilpailemaan uiton ja rautateiden kanssa. Kuitenkin lasketaan, että teollisuuden käyttöön tulevasta puutavarasta runsaasti $\frac{1}{3}$ on ollut auton lavalla jossakin vaiheessa matkallaan metsästä jalostuspaikalle. Puutavarankuljetusten kannalta olisi toivomuksena raskaamman autokaluston saaminen, jolloin kilpailukyky muiden kuljetusmuotojen kanssa kasvaisi. Teittemme heikko kestävyys ja siltojen sekä

Kyminsuun erottelu.

lossien liian pieni kantokyky jarruttavat kuitenkin tässä suhteessa kehitystä.

Tärkeimpänä puutavaran kaukokuljetusmuotona on edelleenkin uitto. Ainoastaan vaikeita latvavesiuittoja on hyvällä menestyksellä korvattu autokuljetuksella, mutta toistaiseksi sitä on lähinnä pidettävä uittoa täydentävänä kuljetusmuotona. Uittokysymyksissä on kiinnitetty erityistä huomiota toisaalta erottelukustannusten alentamiseen, toisaalta niputtamiseen. Erotteluilla on laitteita kehitetty monella tavalla, esimerkiksi pintavirrankehittäjillä on suurilla erottelupaikoilla ratkaistu monta pulmaa. Paperipuiden pituuksien standardisoimisesta olisi monta etua kuljetuksissa pitkin matkaa, mutta aiheuttaisi se huomattavia muutoksia tehtaiden kuljettimissa ja kuorimoissa. Niputusmenetelmistä mainittiin jo autoniputus. Toinen tärkeä niputustapa on n.s. jääniputus. Tällöin käytetään yksinkertaisia, jalaksille sijoitettuja niputuskehiköitä, joihin pölkyt ladotaan rantavarastosta tai

Kehäniputus renkailla.

Nippukuorma lähtövalmiina.

Nippukuljetusta kokeillaan Suosalmella.

Jääniputus käynnissä.

suoraan reestä, mikäli ajo metsistä on kysymyksessä. Siten säästetään huomattava osa niputuskustannuksista verrattuna entisillä suhteellisen kalliilla, vedessä toimivilla niputuskoneilla suoritettuun niputukseen. Vielä on mainittava kokeiluasteella oleva niputusmenetelmä, nimittäin varppausmoottoreiden perään kiinnitetyt koneelliset niputuslaitteet. Tällöin puut vedetään rantavarastosta ja niputetaan varppausveneen moottorin voimaa hyväksi-

M u u t a m a s a n a k o i v u s t a .

Milloin jokin ulkopuolinen tekijä (metsäpalo, suuri paljaaksihakkuu, myrsky tms.) on häirinyt luonnon normaalia olotilaa, lähettää se pioneerinsa, lehtipuut, valtaamaan paljaaksi joutuneen maa-alan takaisin metsäkasvuston haltuun. Kotimaiset lehtipuumme soveltuvat hyvin tarkoitukseen, koska ne vaativat, varsinkin uudistumisvaiheessaan, runsaasti valoa sekä tilavia, ilmavia kasvutiloja. Tällainen pioneeripuun on arvokas lehtipuumme koivu. Aikaisemmat metsäpalot ja varsinkin kaskitalous ovat lähinnä syypäät nyky-Suomen huomattaviin koivikkoihin, joiden puumäärä vastaa noin 20 % koko maamme puupääomasta.

Biologisesti eroitamme koivun kahdeksi eri lajiksi: hieskoivuksi (*Betula pubescens* tai *odorata*) ja rauduskoivuksi (*Betula verrucosa*). Kyhmyjä ja visaa muodostava rauduskoivu on verrucosan muunnos ja sivuutetaan tässä yhteydessä. Rauduskoivu on teknillisiltä ominaisuuksiltaan huomattavasti hieskoivua arvokkaampi, minkä vuoksi on syytä selvittää näiden kahden lajin biologiset eroavaisuudet. Rauduskoivun lehdet ovat kolmion muotoisia, reunoiltaan kaksinkertaisesti hammastettuja (suurten hampaiden laidat pienillä hampailla varustetut) sekä pitkäkärkisiä. Lehden pinta on sileä. Hieskoivun lehdet ovat pinnaltaan karheita, vailla selvää kärkeä ja laidoiltaan yksinkertaisesti hammastetut. Lehti on selvästi pehmeä. Rauduskoivu puhkeaa keväällä lehteen n. 10 päivää ennen ja menettää ne syksyllä n. 10 päivää

myöhemmin kuin hieskoivu. Tärkeämpää on kuitenkin se, että rauduskoivu kasvaa näistä kahdesta nopeammin ja kehittää suuremman ja oksattomamman rungon, jonka puuaines on teknillisesti korkea-arvoista. Nämä molemmat koivulajit esiintyvät samassa metsikössä, mutta rauduskoivu on yleensä mittasuhteiltaan suurempi, hieskoivun ollessa hieman alistettuna, usein käyrävirtainen. Hieskoivu kasvaa usein matalilla ja soistuneilla metsämailla, kun sen sijaan rauduskoivu ei juuri tällaisilla pohjilla viihdy.

Tuottaakseen ensiluokkaista runkoainesta tarvitsee koivu hyviä kasvumaita: tuoreet mustikkatyypin kankaat tai sitä paremmat kasvupohjat ovat oikeita paikkoja arvokoivun metsikköinä kasvattamiseen. Koivu vaatii valoa ja tilaa, ja sen arvokas paksuuskasvu on kokonaan riippuvainen latvuksen laajuudesta (assimilaatiopinta-alasta). Niinpä koivua kasvatetaan nuorella iällä huomattavan tiheäsentoisena ja näin pyritään puiden ollessa vielä pieniläpimittaisia parantamaan niiden pituuskasvua sekä vetämään oksista puhdistautunut osa ensimmäisen tukin pituiseksi. Tämän jälkeen käsitellään metsikköä vähissä erin yhä voimakkaammilla harvennuksilla latvuston vapaan kehittymisen ollessa leimaajan ohjenuorana. Noin puolet korkeatuottoisen tukkikoivun rungosta on oksista vapaata, toisen puolen muodostaessa elävän latvuston. Koivua voidaan kasvattaa hyväboniteettisilla mailla nuorennusvaihees-

käyttäen. - Rantalauttauksessa on yhä enemmän siirrytty varppausmoottoreiden ja moottorihinaajien käyttöön. Ne ovat taloudellisesti edullisemmat ja käytössä monipuolisemmat kuin vanhanaikaiset höyryhinaajat.

Toinen tärkeä kuljetusmuoto on rautatiekuljetus. Tällä alalla on kehitys ollut kaikkein hitainta. Valtion vaunumalleissa ei toistaiseksi ole lainkaan otettu huomioon puutavarankuljetusten vaatimuksia. Rautatievaunujen kuormaustapahtuu pääasiassa vielä käsinkuormausten menetelmin, samaten purkaus. Avovaunujen purkausta koneellisesti on jonkin verran

kokeiltu puominosturia käyttäen ja on se onnistunut hyvin.

Edellä olevassa katsauksessa on lyhyesti käsitelty puutavaran kuljetuksissa nykyään kysymykseen tulevat pääkuljetusmuodot ja ne keinot ja keksinnöt, joilla tässä monipuolisessa toiminnassa on koetettu kuljetuksia tehostaa. Myönnettävä kai on, että tälläkin alalla on seurattu ajan virtauksia. Puutavaran kuljetus tarjoaa kuitenkin hyvin laajan ja monipuolisen työkentän jatkuvalla tehostamistyöllä.

Muut valokuvat paitsi erikseen merkityt ovat Metsäosaston.

Tässä iässä suoritetaan ensimmäinen varsinainen harvennushakkaus.

Harvennettu nuori koivikko.

Vanerikoivuksi varttuvaa hyvärunkoista koivua.

Rehevä kuusentaimisto nousee helposti hakkuukypsän vanerikoivikon alle.

taan asti oikein käsiteltynä niin, että sen taloudelliseksi kiertoajaksi tulee 60—70 vuotta.

Koivu eroaa esimerkiksi haavasta sikäli, että sen hede- ja eminorkot kasvavat samassa puussa. Sen siementuotto on erittäin suuri (on mitattu yli 120 kg/ha), mutta siemenet ovat kevyitä ja verraten heikosti itäviä. Siemenvuosia on melkein joka vuosi, vaikkakin hyvät siemenvuodet sattuvat 2—3 vuoden väliajoin. Kosteus ja valo ovat välttämättömät tekijät koivun onnistuneelle uudistumiselle. Palaneilla mailla hyötyy koivu välittömästi tuhkalannoitteesta (päinvastoin kuin esim. kuusi). Käytännössä koivu uudistuu raivatulla ja kulotetulla tai laikutetulla alalla harva-asentoisesta siemenpuustosta. Karjalta rauhoittaminen on kuitenkin välttämätön ehto laatukoivun kasvattamiselle. Laiduntamisen koivuntaimille aiheuttamia vahinkoja ei näet voida myöhemmin korjata.

Harvennusten metsänhoidollinen tehokkuus paranee huomattavasti, jos ennen harvennusta merkitään puuston paras aines, n. 300—500 runkoa hehtaarilta. Kaikki metsikön hoitotoimenpiteet suoritetaan tämän jälkeen näiden valitujen yksilöiden parasta ajatellen. Nämä rungot on lisäksi syytä karsia tyvitukin osuudelta oksattomiksi. Sekametsissä, joissa koivujen bioloogiset vaatimukset kasvutekijöihin nähden ovat aivan samanlaiset, voi alisena kasvava kuusikerros olla sangen hyödyllinen, kunhan vain koivujen latvukset pysyvät elävinä ja ehjinä.

Ulkonaisilla vioittamisilla, kuten tuohenkiskonnalla ja mahlanjuoksutuksella ym., on maamme arvokkaille koivikoille aiheutettu huomattavia vaurioita. Koivu on bioloogisesti havupuuta heikompi puulaji ja erittäin arka haavavaurioille. Kun sillä ei ole minkäänlaista mahdollisuutta peittää haavaa pihkalla, on haavoittumisen välittömänä seurauksena lahosienien hyökkäys, ja vaikka vaurio joskus kylestyikin puun sisälle, tulee se vaneerisorvissa kuitenkin ikävänä yllätyksenä uudelleen esille.

Koristepuuna puistoissa ja lehtikujilla on koivulla luonnollisesti samat vaatimukset maapohjaan, valoon ja tilaan nähden kuin vapaana luonnossakin. Maapohjaan voidaan luonnollisesti puistoissa vaikuttaa tuomalla paikalle lisää multaa, mutta latvustilaa on puistojen koivikoille harvoin varattu riittävästi. Tällaisissa olosuhteissa lyhenee puiden elinikä, ja oikein käsitellyn puun rehevyys ja vihreys vaihtuu kituvaksi kasvuksi ja ennenaikaiseksi kuolemaksi.

Kuvat Metsäosaston.

MERKKIPÄIVÄ

70-VUOTIAS.

70 vuotta täytti 19. 3. Riihimäellä metsätyönjohtaja Vihtori Halme. Oltuaan n. 10 vuotta Kytäjän kartanoitten metsätoissa hän siirtyi v. 1918 Hyvinkään—Pyhäjärven Rautatien metsäpuolen hevostenhoitajaksi ja vajaan vuoden kuluttua saman yhtiön metsätyönjohtajaksi ollen siinä toimesta vuoteen 1924 saakka. Tämän jälkeen Halme siirtyi tie- ja vesirakennushallituksen Hämeen piiriin työnjohtajaksi, mutta palasi v. 1933 yhtiömme metsäosastolle työnjohtajaksi, jossa toimesta oli eläkkeelle siirtymiseensä eli vuoteen 1949 saakka.

Halme tunnettiin kyvykkäänä ja ahkerana metsätyönjohtajana ja oli hän täsmällisen ja sopeutuvan luonteensa vuoksi erikoisen pidetty niin esimiestensä kuin alaistensakin keskuudessa.

60-VUOTIAS.

Huhtikuun 24 päivänä täytti piirityönjohtaja Eero Hintikka Karstulassa 60 vuotta. Hän on syntyjään Rautalammita, jossa koulunkäyntinsä päätettyään aloitti uransa metsäalalla toimien työnjohtajana eri työnantajilla, mm. Kotkan Tukinostoyhtiössä ja Kymmin Puutavarayhtiössä. V. 1919 hän tuli yhtiömme palvelukseen piirityönjohtajaksi Karstulaan, asuinpaikanaan Karstulan Kangasaho. Kun tähän piiriin liitettiin myöhemmin Soinin ja Kyyjärven pitäjät, siir-

tyi piirityönjohtaja Hintikka asumaan nykyiselle asuinpaikalleen Karstulan kirkolle.

Jo neljättä vuosikymmentä yhtiössämme kestäneen palvelusuransa aikana piirityönjohtaja Hintikka on osoittautunut eteväksi metsänhoitajaksi. Taitavalla toiminnallaan hän on piirinsä metsänmyyjien keskuudessa luonut arvovaltaisen aseman osoittaen myöskin kykenevyyttä piirinsä alueella sijaitsevien laajojen omien metsiemme hoidossa. Asuinpakkakunnallaan yleistä arvonantoa nauttivana hän on toiminut lukuisissa luottamustehtävissä kuuluen mm. kunnanvaltuustoon, kirkkohallintoon, Säästöpankin hallitukseen ja valtion verolautakuntaan.

Talvisodan aikana piirityönjohtaja Hintikka toimi suojeleuskunnan paikallispäällikkönä. Innokkaana laulumiehenä hän on kuulunut paikkakunnan mies- ja sekakuoroon.

50-VUOTIAITA.

Piiriesimies E. Pykäläinen tukkiruuhkaa purkamassa Polvijoen uittossa keväällä 1950

Tammikuun 24 p:nä täytti 50 vuotta piiriesimies Erkki Pykäläinen Iisalmissa, missä hän, tultuaan v. 1920 yhtiön palvelukseen, vuodesta 1932 lähtien on toiminut Iisalmen piirin piiriesimiehenä. Mitä suurimmalla taidolla ja tarmokkuudella on piiriesimies Pykäläinen hoitanut hänelle asetettuja vaativia tehtäviä. Lukuisten muitten luottamustehtäviensä ohella on Pykäläinen myöskin Iisalmen Metsä- ja Uittomiehet r.y:n johtokunnan puheenjohtaja.

Huumorintajuisena, ystävällisenä ihmisenä hänet tunnetaan laajalti pohjoissavolaisten keskuudessa, missä hän on saavuttanut yleistä arvonantoa ja tunnustusta.

Piirityönjohtaja Vilho Hämäläinen täyttää 50 vuotta toukokuun 9 p:nä. Hän on syntynyt Pihtiputaalla. Käytyään Evon metsäkoulun hän siirtyi koti-

Metsäosaston hiihtomestaruuskilpailut.

A-sarjan mestariksi E. Ritari ja B-sarjan
mestariksi E. Hyvärinen.

Metsäosaston IV hiihtomestaruuskilpailut pidettiin Kuopiossa 11. 2. 51. Osanotto kilpailuihin ei ollut nyt niin runsas kuin aikaisempina vuosina. Toisaalta voidaan väittää, että hiihtäjien taso oli tällä kertaa aikaisempiin vuosiin verrattuna jonkin verran korkeampi. Uudenmaan ja Päijänteen hoitoalueet eivät olleet saaneet yhtään miestä matkaan, muista oli hiihtäjiä yhteensä 25, joista A-sarjasa 18 ja B-sarjassa 7.

pitäjäänsä A. Askolin Oy:n palvelukseen, josta 15. 8. 1922 tuli metsäteknikoksi Kymin Oy:n Pihtiputaan piiriin. V. 1924 hän siirtyi samanlaiseen tehtävään yhtiöme Saarijärven piiriin ollen samanaikaisesti konttoritöissä Keski-Suomen hoitoalueen konttorissa. Vuonna 1927 hänet nimitettiin piirityönjohtajaksi yhtiön Keihärin piiriin, missä toimessa on edelleenkin. Työ on ollut piirityönjohtaja Hämäläselle kaikki kaikessa, joten sivuharrastukseen, kalastukseen ja metsästyksen, ei ole paljon aikaa liennyt. Ahkerana ja tunnollisena sekä osto- että hoitomiehenä hän on saavuttanut niin esimiestensä kuin metsänomistajien ja alaistensaakin täyden luottamuksen.

Piirityönjohtaja Martti Idänpään-Heikkilä täyttää 50 vuotta toukokuun 23 p:nä. Hän on syntynyt Hämeessä. Käytyään Evon metsäkoulun hän tuli 1. 10. 1922 Kymin Oy:n palvelukseen metsäteknikoksi Keski-Suomen hoitoalueen Pihtiputaan piiriin. Vuonna 1940 hänet nimitettiin e.m. piirin piirityönjohtajaksi, missä toimessa on edelleenkin. Piirityönjohtaja Idänpään-Heikkilä on näin ollen uskollisesti palvelut samaa työnantajaa koko tähänastisen metsämiesuransa ajan. Hänet tunnetaan vaatimattomana ja erittäin vieraanvaraisena metsämiehenä, jolta aikaa ei ole liennyt muuhun kuin oman ammattinsa harjoittamiseen.

Metsätyönjohtaja Benjamin Lehto Kajaanin mlk:ssa täyttää 50 vuotta 2. 6. Kansakoulun ja maamieskoulun käytyään Lehto toimi vartijana eri vankeiloissa. Tänä aikana hän suoritti useita eri kursseja, joista mainittakoon vartija-, poikatyönjohtaja- ja Palopäällystökoulun E-kurssit. Yhtiöme Metsäosaston palvelukseen Lehto siirtyi 1. 9. 46 toimien Kainuun hoitoalueen työnjohtajana Kajaanin maalaiskunnassa.

Erikoisesti on Lehto tunnettu urheilupiireissä, sillä yleisurheilussa hän on saavuttanut huomattavia tuloksia ja hiihdossa useita alue- ja piirimestaruuksia. Hän on toiminut urheiluseuroissa sekä johtokunnan jäsenenä että puheenjohtajana. Nuorisoseura- ja poikatoiminta ovat myöskin kuuluneet Lehdon vapaa-aikojen harrastuspiiriin.

Viime vuoden kilpailujen parhaat eivät olleet mestaruuksiaan puolustamassa. Yleisen sarjan voittaja, Pohjois-Karjalan hoitoalueen Kalevi Ikonen, ei ole enää yhtiön palveluksessa, ja ikämiesmestari, hiihtäjänestor Väinö Liikkanen Kymen hoitoalueesta ei sairautensa vuoksi voinut tulla mukaan. Näin olivat avonaiset "vakanssit" odottamassa omistajiaan.

Ilmojen haltijat eivät ole kertaakaan suosineet näitä kisoja. Milloin on pakkaneen liikaa ahdistellut, milloin taas tuuli ja lumisade pilanneet parhaan kelin. Tällä kerralla oli vastuksena vesikeli, eikä sakea sumu tehnyt oikeutta Puijon kauniille talvimaisemille.

Kilpailurata oli 5 km:n pituinen ja hiihtivät kilpailijat sen kolmeen kertaan.

Kilpailut alkoivat klo 10, jolloin ensimmäinen pari lähti taipaalle toisten seurattessa minuutin väliajoin. Viimeinen mies lähti siis klo 10.12. Kilpailun eri vaiheista saa parhaimman kuvan seuraavasta taulukosta.

Nimi	Ha	5 km	sija	10 km	sija	15 km	sija
A-sarja:							
E. Ritari	Ky	19.50	2	39.44	1	59.59	1
K. Salminen . .	K-S	19.49	1	40.46	2	1.01.50	2
S. Valjakka . .	Si	20.37	3	42.09	3	1.03.36	3
R. Kortelainen .	Kuo	20.46	4	42.18	4	1.03.50	4
P. Väänänen . .	Sa	21.05	5	43.19	5	1.05.59	5
A. Kinnunen . .	K-S	21.57	8	44.48	7	1.07.02	6
L. Tyni	Si	21.21	6	44.14	6	1.07.08	7
M. Kuosmanen .	Ju	22.49	10	45.14	8	1.07.40	8
T. Parkkinen .	Sai	21.50	7	45.16	9	1.08.36	9
V. Ilkko	Ka	22.36	9	46.35	10	1.08.41	10
K. Okkola . . .	Si	23.42	11	47.09	11	1.11.22	11
L. Romppainen .	Ka	23.58	13	48.47	12	1.13.23	12
S. Markkanen .	Sa	23.42	12	49.43	13	1.13.49	13
O. Laitinen . .	Sa	25.43	16	51.38	15	1.16.52	14
J. Ruotsalainen	Ju	24.39	14	50.46	14	1.18.34	15
V. Kinnunen . .	Sa	26.49	17	55.12	16	1.23.45	16
U. Hartikainen	Ju	28.47	18	58.04	17	1.26.14	17
V. Vesterinen .	K-S	25.02	15	kesk.			
B-sarja:							
E. Hyvärinen . .	Kuo	21.53	1	44.26	1	1.07.26	1
V. Turunen . . .	Kuo	24.39	2	50.02	2	1.16.56	2
T. Pasanen . . .	K-S	26.29	5	51.55	3	1.18.41	3
V. Iivarinen . .	Kuo	25.38	3	52.07	4	1.19.21	4
V. Laitinen . . .	Ju	26.27	4	53.27	5	1.20.39	5
E. Kimari	Sa	26.43	6	54.52	6	1.23.18	6
E. Lappi	P-K	29.45	7	1.00.52	7	1.32.34	7

Kuten ylläolevasta huomataan, ei sijoituksissa taapahtunut kilpailujen aikana suuriakaan muutoksia. Mielenkiintoista kuitenkin oli seurata miesten kimpailua kärkipaikoista ja varsinkin E. Ritarin ja K. Salmisen kaksintaistelu oli jännittävä aina 10 km:iin asti, sillä arpa oli sijoittanut heidät pariksi. Erikaisesti on huomioitava ikämiesmestari E. Hyvärisen mainio hiihto. Hänhän olisi tuloksellaan sijoittunut yleisessä sarjassa seitsemänneksi.

PUTKI JA KONE.

MERKKIPÄIVÄ.

60-VUOTIAS.

Asettaja Ilmari Fabrit Roos 27. 6. 1951. Hän on syntynyt Asikkalassa. Putki ja Koneen palvelukseen hän tuli 15. 8. 1939 asettajaksi, mitä tointa edelleenkin hoitaa. Monipuolisena metalli- ja sähköalan ammattimiehenä hän on suoriutunut tehtävistään menestyksellisesti. Varsinaisen ammattityönsä ohella on hänellä monia yhteiskunnallisia harrastuksia ja luottamustoimia. Lahden kaupunginvaltuuston, taksoituslautakunnan sekä teknillisten ja kiinteistöasiainlautakunnan jäsenenä on hänellä monivuotinen toimiaika takanaan. Lahden Osuuskaupan hallintoneuvoston jäsenenä hän on ollut 25 vuotta ja toiminut sen puheenjohtajana vuodesta 1933 alkaen yhtäjaksoisesti, sekä kuulunut edustajistoon vuodesta 1931 alkaen. Alansa ammattiosastossa ja työväenyhdistyksessä hän niinikään on hoitanut monia luottamustehtäviä.

E. Hyvärinen, ikämiesmestri. Yleisen sarjan mestarin E. Ritarin kuva on toisaalla lehdessämme.

Kilpailujen päättäjäiset pidettiin hotelli Puijonsarvessa klo 14. Palkintojen jaon suoritti ylimetsänhoitaja H. Gripenberg kapteeni B. Ehrnroothin ja ekonomisti J. Säilän avustamana. Jo kohta perinteelliseksi muodostuvan lohdutuspalkinnon — kalakukon — sai Pohjois-Karjalan hoitoalueen E. Lappi. J. S.

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

Työturvallisuustoiminta v. 1950

Kuusankosken, Haukkasuon ja Verlan tehtailla sekä Maatalousosastolla ja Kouvolan Kirja- ja Kivipainossa.

Työturvallisuustoimikunnat.

Otsikossa mainituilla tuotantolaitoksilla oli kuluneen vuoden päättyessä 22 työturvallisuustoimikuntaa. Syksyllä perustettiin toimikunta myöskin Kouvolan Kirja- ja Kivipainoon. Toimikuntien kokoonpanot ovat seuraavat:

Kymintehdas—Kuusankoski:

Ky. paperitehdas ja puuhiomo, puh.-joht. ins. B. Estlander, 8 jäs.

Kuu. paperitehdas, puh.-joht. ins. L. Wiklund, 7 jäs.

Ky.—Kuu. korjauspaja, puh.-joht. ins. K. Luode, 7 jäs.

Ky. sähköosasto, puh.-joht. ins. K. J. Wilkman, 8 jäs.

Ky. sell. ja spriitehdas, puh.-joht. ins. G. Michelson, 11 jäs.

Kuu. saha, puh.-joht. sahanhoit. M. Mäkelä, 8 jäs.
Rakennusosasto, puh.-joht. ins. W. Westerholm, 9 jäs.

Ulkotyö- ja rautatieos., puh.-joht. os.-päällikkö Hj. Ruth, 8 jäs.

Talousosasto, puh.-joht. talouspääll. F. Blomqvist, 11 jäs.

Klooritehdas, puh.-joht. maisteri V. Tanner, 12 jäs.

Höyryosasto, puh.-joht. ins. B. Zimmermann, 3 jäs.

Voikka:

Paperitehdas ja puuhiomo, puh.-joht. ins. T. Wiklund, 15 jäs.

Selluloosatehdas, puh.-joht. ins. T. Malmström, 9 jäs.

Korjauspaja, puh.-joht. ins. S. Lönegren, 5 jäs.

Ulkotyö- ja rakennusos., puh.-joht. ins. J. Kalho, 8 jäs.

Talousosasto, puh.-joht. kontt.-pääll. Ch. Nyberg, 7 jäs.

Sähköosasto, puh.-joht. ins. K. J. Wilkman, 5 jäs.

Karbiditehdas, puh.-joht. ins. E. Rautalin, 9 jäs.

Höyryosasto, puh.-joht. ins. B. Zimmermann, 5 jäs.

Haukkasuon Tehtaat, puh.-joht. ins. W. Ekelund, 7 jäs.

Verlan Puuhiomo ja Pahvit., puh.-joht. ins. N. Lindblom, 7 jäs.

Maatalousosasto, puh.-joht. agr. K. Varis, 6 jäs.

Kouvolan Kirja- ja Kivipaino, puh.-joht. faktori V. Glader, 6 jäs.

Toimikunnissa oli eri ammattikuntiin kuuluvia seuraavasti: insinöörejä ja osastonjohtajia 24, teknikoita, mestareita ja työnjohtajia 45, työntekijöitä 119 sekä naistyövoiman edustajia 16 eli yhteensä 204.

Toimikunnista erovuorosas olevien tilalle valittiin 46 jäsentä. Vuoden aikana poistuivat kuoleman kautta K. Virta ja Feliks Pankka.

Eri työosastojen luottamusmiehiä oli toimikunnissa 21.

Toimikuntien kokoukset.

Vuoden aikana pidettiin kaikkiaan 84 kokousta, joissa pöytäkirjoihin merkittiin yhteensä 777 pykälää. Kokoukset pidettiin toimikuntien työpaikoissa ja olivat niissä yleensä kaikki jäsenet mukana.

Toimintakausittain jakautuivat kokoukset seuraavasti: tammi—maaliskuu 21 kokousta, huhti—kesäkuu 20, heinä—syyskuu 22 ja loka—joulukuu 21 kokousta.

Kokouksien ja niissä käsiteltyjen asioiden lukumäärät ym. käyvät selville oheisesta taulukosta.

Tapaturmat.

Kuluneen vuoden aikana sattui eri työosastoilla 732 tapaturmaa, joissa oli käännyttävä lääkärin puoleen. Näistä oli 459 sellaisia, joiden takia oli oltava poissa työstä enemmän kuin 3 päivää sekä loput 273 nk. 0-tapaturmia, jotka eivät aiheuttaneet työajan menetyksiä. Viime vuonna ei sattunut ainoatakaan kuolemaan johtanutta onnettomuutta, mikä on tyydytyksellä merkittävä. Verrattuna edelliseen vuoteen on tapaturmien lukumäärä jonkin verran laskenut, jota vastoin menetetyissä työpäivissä on havaittavissa pientä nousua.

Tapaturmien lukumäärät sekä menetetyt työpäivät 100 työntekijää kohti olivat vuosina 1946—50 seuraavat:

	1946	1947	1948	1949	1950
Tapaturmien luku					
100 työntekijää kohti	18,0	19,5	18,3	19,3	18,6
Menetettyjä työpäiviä					
100 työntekijää kohti	202	182	160	180	182

Yhteenvedo työturvallisuustoimikuntien kokouksista v. 1950.

Osasto	Toimik. jäsenmäärä:					Käsitelty asioita:					Kokouksia yhteensä
	Insinöörit, os.-johtajat	Tekn., mest., työnjoht	Työntekijät	Naistyövoiman edust.	Yhteensä	Pöytäkirjaan merk. §	Tapaturmia käsitelty	Työturvall.-toivom.	Sosiaaliset toivom.	Paloturvall.-toivom.	
Kymintehdas—Kuusankoski:											
Ky. pap.-tehdas ja puuhiomo .	1	1	6	1	9	37	38	29	9	2	4
Kuu. paperitehdas	1	1	5	1	8	38	9	24	6	3	4
Ky.-Kuu. korjauspaja	1	2	5		8	41	25	23	2	1	5
Ky. sähköosasto	1	3	5		9	27	4	6	1	2	3
Ky. sell. ja spriitehdas	1	3	6	2	12	38	36	26	6	2	4
Kuu. saha	1	2	4	2	9	35	11	6	6	2	4
Ky. rakennusosasto	2	3	5		10	32	60	8	3	1	4
Ky. ulkotyö- ja rautatieos.	1	2	5	1	9	39	21	10	5	2	4
Taloulosasto	1	4	4	3	12	37	22	10	6	2	4
Klooritehdas	1	1	11		13	36	4	14	3	2	4
Höyryosasto	1	1	2		4	37	5	2	3	3	4
	12	23	58	10	103	397	235	158	50	22	44
Voikka:											
Paperitehdas ja puuhiomo	1	2	12	1	16	37	71	19	7	1	4
Sell.-tehdas	1	1	7	1	10	37	17	27	5	1	4
Korjauspaja	1	1	4		6	35	15	12	3	1	4
Ulkotyö- ja rak.-os.	1	3	5		9	33	40	7	5	2	4
Taloulosasto	1	2	4	1	8	36	5	5	5	3	4
Sähköosasto	1	1	4		6	17	5	5	2	1	2
Karbiditehdas	1		9		10	37	21	6	6	1	4
Höyryosasto	1	2	3		6	37	5	4	2	4	
	8	12	48	3	71	269	179	85	35	14	26
Haukkasuo	1	2	4	1	8	36	10	9	4	4	4
Verla	1	2	4	1	8	34	8	9	5	1	4
Maatalousosasto	1	4	2		7	29	12	3	3	1	4
Kouvola Kirja- ja Kivip.	1	2	3	1	7	12		3	2	1	2
Yhteensä	24	45	119	16	204	777	444	267	99	43	84

Teollisuus-Tapaturmassa oli käsitelty 28 invaliidi-tapausta, joista 15:ssä tapauksessa annettiin lopullinen päätös vaihdellen invaliidiaste 10—70 %.

Tapaturmien ja menetettyjen työpäivien lukumäärä 100 työntekijää kohti eri osastoilla selviää tarkemmin seuraavalla sivulla olevasta taulukosta.

Mitä yleistilanteeseen tulee, ovat Voikan osastot

huomattavalla tavalla tasoittaneet jo monta vuotta vallinnutta epäsuhdetta, ja onkin ero menetetyissä työpäivissä mitättömän pieni. Vaikkakin yhteisluvut ovat jo 5 vuoden ajan pysyneet tasaisen alhaalla, heilahtavat työosastojen vuotuiset tapaturmanumerot suuresti. Viime vuoden lohdullisiin lukuihin on asetettava Klooritehdas, Ky. Sähkö, Ky. Ulkotyö- ja

Tapaturmia 100 työntekijää kohti.

Menetettyjä työpäiviä
100 työntekijää kohti.

rautatiesasto, Ky. Talousosasto, Vo. Korjauspaja, Vo. Sähkö ja Vo. Rakennusos., jotka kukin ovat voineet merkitä 100 %:n parannuksen. Tällä kertaa ovat Ky. Puuhiomo ja Ky. Sähköosasto parhaat.

Tapaturmien aiheuttajat.

Arvovaltaisella taholla on väitetty, että koneellisia tapaturmia on n. 25 % kaikista tapaturmista. Tämä ei käy yhteen ainakaan meidän tilastojemme kanssa, koska laitoksillamme koneellisten tapaturmien luku on huomattavasti pienempi.

Ryhmittäin jakautuivat tapaturmat seuraavasti:

- A. Koneelliset tapaturmat ... 34 kpl. 4,64 %
- B. Henkilökohtaiset tapaturmat 641 „ 87,57 %
- C. Työmatkatapaturmat 57 „ 7,79 %

Ylläolevat numerot lienevät vakioita, koska vuosina 1946—50 vastaavat prosenttiluvut ovat olleet seuraavat:

	1946	1947	1948	1949	1950
A. Koneell. tapaturmat	9,0	7,04	5,3	4,64	4,64
B. Henkilökoht. tapat.	83,0	87,09	88,3	88,06	87,57
C. Työmatkatapaturmat	8,0	5,87	6,4	7,30	7,79

Tapaturmat ja niiden aiheuttajat käyvät selville järempänä seuraavasta taulukosta.

Tarkasteltaessa tapaturmien aiheuttajia ryhmässä "henkilökohtaiset tapaturmat" huomataan, että tässä esiintyy kolme aiheuttajaa, jotka ovat suurimmat, nimittäin n:o 5 **lyönnit, iskut, pisto, raapaisu, vilto** 128 tapausta, n:o 8 **siruja, pölyä silmiin, roiskahtaminen** 121 tapausta sekä n:o 1 **kaatuminen, putoaminen, kompastuminen ja horjahtaminen** 102 tapausta. Prosentteissa laskettuna ovat ylläolevat lukumäärät 47,9 % kaikista tapaturmista ja näin ollen on niihin kiinnitettävä erikoista huomiota. N:o 3 **ruuhjoutumiset ja puristus** sekä n:o 2 **putoavat esineet, sinkoutumiset** ovat saaneet paljon pahaa aikaan. Jos näitä aiheuttajia vertaillaan edellisen vuoden tilastoihin, niin ovat ne samat ja järjestyskin sama. N:o 10 **venähdys ja nyrjähtäminen** on nousussa ja todistaa, että näihin, useinkin vaikeasti määriteltäviin tapauksiin, on suhtauduttava vakavasti. Kylmät ilmat, vaatetuksen sopimattomuus ja väärä työtapo ovat omiaan lisäämään venähdystapaturmia.

Jos taas tarkastamme työmatkatapaturmia, on polkupyörällä ollut jopa 79 % osuus niissä. Liikenne-tapaturmakartassa esiintyy näitä pelottavan paljon juuri tehdasalueilla, joka todistaa, että liikenneohjeita ei tarpeeksi noudateta. Liikenneohjeitten on oltava selvillä ja polkupyörä asetuksen mukaisessa kunnossa.

Ammattitautitarkastukset.

Ammattitautitarkastuksia pidettiin kuluneen vuoden aikana kahdesti ja tällöin tarkastettiin yhteensä 257 työntekijää.

Tarkastus käsitti seuraavat työosastot: selluloosa-tehtaan, karbiditehtaan, rakennusosaston kivityömi-
het, klooritehtaan, kemiallisen pesulan ja hiomakivi-tehdas Sammon.

Tilanne oli tälläkin kerralla tyydyttävä eikä mi-

tään erikoista esiintunut tarkastuksen yhteydessä. Yleisenä huomautuksena on merkittävä, että osa työntekijöistä suhtautuu välinpitämättömästi asiaan eikä saavu tarkastustilaisuuksiin. Koska tarkastuksen tulokset ovat määrääviä ammattitautitapauksien sat-
tuessa, ei tässä suhteessa saisi esiintyä välinpitämät-
tömyyttä.

Invaliidit.

Vuoden vaihteessa oli eri osastoilla invaliideja seuraavasti: sotainvaliideja 86, työinvaliideja 68 ja muita 13 eli yhteensä 167.

Edellä olevissa luvuissa on huomioitu vain ne invaliidit, joiden invalidiaste on yli 10 %.

Kurssitoiminta.

Viime syksynä pidettiin jälleen sekä Voikkaalla että Kymintehtaalla ensiapukurssit. Kurssien johtajana toimi terveyssisar, neiti Anna-Liisa Halme Teollisuus-Tapaturmasta, ja käsittivät kurssit sekä teoreettista että käytännöllistä ensiaputoimintaa. Kurseilla oli yhteensä 55 oppilasta ja saivat kaikki kurssilaiset todistuksen.

Opetus- ja neuvottelutilaisuus.

Työturvallisuustoimikuntien esityksestä pidettiin lokakuun 17—19 p:nä opetus- ja neuvottelutilaisuus, johon oli kutsuttu kaikki insinöörit, teknikot, mestarit, työnjohtajat ja turvallisuustoimikuntien jäsenet. Opetus käsitti työturvallisuushuollon eri toimintamuotoja, joita esitelmien, elo- ja varjokuvien sekä näyttelyn muodossa esiteltiin. Luennoitsijoina päivillä olivat ins. Carlborg ja Saarinen Teollisuus-Tapaturmasta, maisteri Mielonen Työnjohtajaopistosta sekä sosiaalipääll. Launikari ja turvallisuustarkastaja Andersen. Tilaisuudet pidettiin vuorotöitten takia kahdesti, nimittäin klo 10.00—12.40 sekä klo 18.00—20.40 välisinä aikoina. Päiville osallistui yhteensä n. 300 osanottajaa edustaen kaikkia yhtiömme työosastoja.

Ohjelmasta mainittakoon seuraavat luennot: työturvallisuus ja tapaturmatilastot, tapaturmavakuutuslaki, tapaturmien psykologinen tausta, tapaturmien tuotannolle aiheuttamat tappiot, työnjohto ja tapaturmat, ihmisen osuus tapaturmissa sekä yleisiä ohjeita tapaturmien varalta.

Työturvallisuusopetus ammattikoulussa.

Kevätlukukaudella annettiin työturvallisuusopetusta ammattikoulun poikaoppilaille R III A, B ja C sekä P III luokilla. Kurssi käsitti 10 tuntia ja osallistui siihen yhteensä 78 poikaa. Opetusaiheina olivat työturvallisuuden yleispiirteet, tapaturmavakuutuslaki, työturvallisuuslaki, ammattitautilaki sekä järjestysohjeet paperitehtaita, puuhiomoita, metalliteollisuutta, sulfiittiselluloosatehtaita ynnä sahalaitoksia varten, liikennesäännöt, tehdashygienia. teknillinen tapaturmatorjunta ja tekohengitysopetus.

Tarkastukset ja tutustumiskäynnit.

26.1. Högforsin Tehtaan edustajat ins. Alander ja

Tapaturmat ja niiden aiheuttajat v. 1950.

Tapaturmien laatu	Kymintehdas—Kuusankoski	Voikka	Yhteensä	Haukkasuo	Verla	Maatalousos.	Kouv. Kirjap.	Yht. kaikki työasast 1950	Yht. kaikki työasast 1949
A. Koneelliset tapaturmat:									
1. Putoavat esineet, sinkoutumiset			8					18	2
2. Ruhjoutumiset, puristukset			3					6	16
3. Sortumiset, koneellisten esineitten irtautuminen			3					3	2
4. Lyönnit, iskut, pisto, viilto, raapaisu			4		2	1		7	5
5. Terän aiheuttamat									6
6. Sähköisku									4
7. Lipeää kädelle									
Yhteensä			18		2	1		34	35
B. Henkilökohtaiset tapaturmat:									
1. Kaatuminen, putoaminen, kompastum., horjahtam.			57		3	5		102	120
2. Putoavat esineet, sinkoutumiset			33		2	1		78	78
3. Ruhjoutumiset, puristus (ei koneet)			41		1	2		95	66
4. Sortumiset, esineitten kaatuminen			6			1		9	10
5. Lyönnit, iskut, pisto, raapaisu, viilto (ei koneet)			64		2	4		128	139
6. Palovammat ja liekit			12					19	31
7. Räjähdykset									1
8. Siruja, pölyä silmiin, roiskautaminen			64		1	1		121	131
9. Myrkytykset ja kaasu			2					2	16
10. Sijoilt. meno, venähdys, nyrjähtäminen			19		1			49	41
11. Ärtyminen, pienen vamman pahentuminen			6		1	1		19	20
12. Ammattitauti			2					2	2
13. Hukkuminen									
14. Ihottuma			1					17	9
Yhteensä			307		11	15		641	664
C. Työmatka- ja liikennetapaturmat:									
1. Polkupyörällä			31					45	39
2. Kelkalla			2		2			3	4
3. Päälleajo			1					1	3
4. Liukastuminen ja kaatuminen			5					8	9
5. Palonautotapaturma									
6. Junaliikennetapaturma									
Yhteensä			39		2			57	55
Yhteensä A-, B- ja C-tapaturmat			364		8	16	0	732	754

Kymin O:yn työläisten avustuskassat.

Kertomukset IV:ltä toimintavuodelta 1950.

KYMIN OSAKEYHTIÖN KUUSANKOSKEN TEHTAITTEN TYÖLÄISTEN SAIRAUS- JA HAUTAUSAVUSTUSKASSA.

Kassan toiminnassa ei kuluneen vuoden aikana ole tapahtunut oleellisia muutoksia.

Kassankokouksessa 23. 11. 1949 valittiin kassan hallituksen erovuoroiset jäsenet H. Lindqvist, V. Tarvainen ja V. Virtanen uudelleen, joten kassan hallitukseen ovat kuuluneet varsinaisinä jäseninä kalenterikoneenhoitaja Viljo Hinkkuri, kirvesmies Viljo Hälikkä, koneenhoitaja Martti Nurminen, kiisu-uuninhoitaja Pauli Nurminen, lastaaja Aarno Lehtinen, ammattiopettaja Hugo Lindqvist, viilaaja Vilho Tarvainen, maalari Armas Töyryluoma ja betonityömies Viljo Virtanen sekä varajäseninä viilaaja Yrjö Heikkilä, kirvesmies Fabian Huvinen, tislaja Lauri Koskipuro, kirvesmies Antti Mäkelä ja fosfaatin valmistaja Johannes Palmu. Sääntöjen 21 §:n mukaisesti nimesi Kymin Oy. puolestaan kassan hallitukseen varsinaisiksi jäseniksi varatuomari, kunnallisuusneuvos Eino Walleniuksen ja insinööri Trygve Wiklundin sekä varalle sosiaalipäälliköt Ake Launikarin ja Viljo Rameen. Kassan hallituksen puheenjohtajana on toiminut viilaaja Vilho Tarvainen ja varapuheenjohtajana ammattiopettaja Hugo Lindqvist.

Kertomusvuoden aikana on hallitus kokoontunut 25 kertaa. Kokouksissa on käsitelty yhteensä 6.766 asiaa, joista sairaus- ja hautausavustusanomuksia koskevia 6.643, laina-anomuksia 31 ja muita asioita 92. Näistä on pöytäkirjaan merkitty kaikkiaan 199 pykälää.

Mainittakoon, että Avustuskassojen Yhdistys järjesti Lahdessa 16.—17. 2. 50 opastus- ja neuvottelu-

päivät kassojen hoitajille sekä hallitusten jäsenille. Neuvottelupäiville osallistui kassastamme 8 hallituksen jäsentä sekä avustuskassan hoitaja.

Kassankokouksia on ollut 3, nimittäin vuosikokous 9. 3. 50, ylimääräinen kokous 2. 6. 50 ja vaalikokous 23. 11. 50.

Ylimääräisessä kassankokouksessa hyväksyttiin yksimielisesti hallituksen ehdotus kassan sääntöjen 10. §:n 6. kohdan muuttamiseksi siten, että sairausavustusta maksetaan saman kalenterivuoden aikana samalle henkilölle saman sairauden johdosta enintään 90:ltä vuorokaudelta, kun voimassa olleen säännön perusteella maksettiin samasta sairaudesta kerta-kaikkiaan vain 90:ltä vuorokaudelta.

Sosiaaliministeriö hyväksyikin 8. 6. 50 näin tehdyn muutoksen, mikä astui voimaan heinäk. 1 p:nä 1950.

Varsinaisiksi tilintarkastajiksi kassankokous valitsi johtaja Väinö Järvisen ja putkiasentaja Paul Niemmen, varalle sähköasentaja Juho Lanton ja myymälänhoitaja Pauli Jäntin. Kymin Oy. puolestaan nimesi varsinaiseksi osastopäällikkö Ragnar Widen ja varalle tarkastaja Jarl Ginmanin.

Vuoden aikana on kassassa suoritettu numero- ja tilitarkkailuja.

Avustuskassan hoitajana on toiminut Jussi Verona, kassanhoitajana neiti Tyyne Salmi sekä toimistoapulaistina rouvat Saimi Metsälä ja Hilka Sirén.

	Miehiä	Naisia	Yht.
Kassan jäsenmäärä 1. 1. 1950	2.968	1.039	4.007
Vuoden aikana hyväksytty ..	541	197	738
	3.509	1.236	4.745
Vuoden aikana eronnut	435	213	648
Jäsenmäärä 31. 12. 1950	3.074	1.023	4.097

konttoripäällikkö Karling tutustuivat työturvallisuuteemme. 11.—12. 3. turvallisuustarkastajan käynti Teollisuus-Tapaturmassa Helsingissä. 16. 5. Tapaturmantorjuntayhdistyksen osastopäällikkö Penttala luennoi liikennetapaturmista. 22.—26. 5. Teollisuus-Tapaturman edustajat ins. Saarnio ja Saarinen tarkastuskäynnillä. Kohteina Ky. ja Kuu. paperitehtaat, karbiditehdas, Ky. ulkotyöosasto ja Haukkasuo. 7.—8. 8. Naispuolinen ammattientarkastaja ins. Makkonen tarkastuskäynnillä. Kohteet: Ky. selluloosatehdas, paperitehdas, klooritehdas, ulkotyöosasto, Vo. selluloosatehdas, Vo. paperitehdas ja puuhiomo, höyryosasto, karbiditehdas sekä uittotyössä olevat naiset. 10.—11. 10. Turvallisuustarkastaja Teollisuus-Tapaturmassa Helsingissä. 9. 12. Turvallisuustarkastaja Suomen Teollisuuslääkärien yhdistyksen esitelmätalaisuudessa Työterveysopistolla Helsingissä. 12. 12. Työläistarkastaja Pitkäsilta tarkastuskäynnillä, koh-

teina Vo. ulkotyöosasto, Vo. paperitehdas ja Vo. korjauspaja.

Valistustoiminta.

Tapaturmantorjuntayhdistyksen äänenkannattajaa "Varokeinoa" on tilattu 250 vuosikertaa ja jaettu toimikunnan jäsenille, ruokailupaikkoihin sekä osastoille. Samoin on myöskin jaettu Teollisuus-Tapaturman julkaisua "Ehkäise tapaturmia". "Varo, vaara!"-kuvia sekä graafillisia seinäilmoituksia on julkipantu. Triohjeita on jaettu osastoille yhteensä 150 kpl., samoin smirgelintarkastuskirjoja 75 kpl.

Se paha ja mieletön, mitä toisista ajatteleet ja mitä toisia kohtaan tunnet, on isku itseesi eikä heihin.

Hermann Hesse

Valhe on heikkojen ase.

M. Jókai.

Sairaustilanne oli edelliseen vuoteen verrattuna parempi. Maksetut sairausavustukset sekä niihin liittyvä tilasto selviävät kertomuksen lopussa olevista taulukoista.

Hautausavustuksia maksettiin kassan jäsenille 18 miehelle ja 7 naiselle yhteensä mk 472.027:—, avustuksen korkeimman määrän ollessa mk 25.000:—, sekä sääntöjen 15. §:n 3. kohdan perusteella eläkettä nauttiville 31 miehelle ja 5 naiselle yhteensä mk 355.000:—, ollen mieshenkilön hautausavustus mk 10.000:— ja naisen mk 9.000:—.

Kuluvan vuoden hautausavustuksen korkeimmaksi määräksi kassankokous vahvisti jäsenille edelleenkin mk 25.000:—, mutta korotti eläkeläisten hautausavustukset, miesten mk:aan 17.000:— ja naisten mk:aan 15.000:—.

Vilkkaasta omakotirakennustoiminnasta johtuen kassa myönsi kiinnelainoja kertomusvuoden aikana 23 henkilölle yhteensä mk 2.355.000:— sekä lyhytaikaisen lainan Kuusankosken kunnalle, määrältään 10 miljoonaa markkaa.

Kassan tulot ja menot sekä tiliasema kertomusvuoden päättyessä käyvät ilmi seuraavasta:

Tulostase vuodelta 1950.

Tulot:

Jäsenmaksuja ulkop. jäsen. ja kassan toimihenk.	19.537:—
Kymin Oy:n kantamat jäsenmaksut ..	15.317.556:—
Kymin Oy:n kannatusmaksu	7.658.741:—
Talletusten korot	771.593:—
Lainojen korot	81.154:—
Käyttörahaston vähennys	372.230:—
	<u>mk 24.220.811:—</u>

Menot:

Sairausraha	11.357.461:—
Lääkäripalkkiot	2.945.477:—
Lääkkeet ja sidostarpeet	992.541:—
Tapaturmista johtuvat avustukset	355.050:—
Hautausavustukset:	
jäsenten	472.027:—
eläkettä nauttivien	355.000:—
Ylimääräiset avustukset	17.230:—
Konttori-, matka- ym. kustannukset ..	189.796:—
Hallintokustannukset	85.424:—
Palkat	650.092:—
Työnant. osuus lapsilisä- ja vak.-maks.	40.720:—
Vararahaston lisäys	4.600.000:—
Korvausrahaston lisäys	85.000:—
V. 1950 ylijäämä	2.074.993:—
	<u>mk 24.220.811:—</u>

Omaisuuustase joulukuun 31 p:nä 1950.

Varat:

Käteistä rahaa	1.102:—
Talletus Kymin Oy:llä	4.512.812:—
Lainassa:	
kiinnitystä vastaan	2.355.000:—
Kuusankosken kunta ..	10.000.000:—
	<u>12.355.000:—</u>
	<u>mk 16.868.914:—</u>

Velat:

Vararahasto	12.106.213:—
Käyttörahasto	2.487.703:—
Korvausrahasto	200.000:—
V. 1950 ylijäämä	2.074.993:—
	<u>mk 16.868.914:—</u>

Vuoden ylijäämän mk 2.074.993:— ehdottaa hallitus jaettavaksi siten, että mk 1.500.000:— siirretään vararahastoon ja loppu eli mk 574.993:— käyttörahastoon.

Kulunut vuosi vahvisti jälleen kassan taloudellista asemaa, mikä ennen kaikkea johtui melko edullisesta sairaustilanteesta. Kun nyt sääntöjen muutoksella kassa maksaa avustusta saman sairauden johdosta kalenterivuositain 90 vrk:lta sekä eläkeläisten hautausavustukset huomattavasti suurempina kuin aikaisemmin, ei kassan hallitus katsonut voivansa vielä ainakaan toistaiseksi jäsenmaksua alentaa, koska halutaan tarkistaa, paljonko nämä muutokset tulevat tulevaisuudessa kassan menoja lisäämään.

Kuusankoskella, helmikuun 3 p:nä 1951.

Vilho Tarvainen.

Viljo Hälikkä.	Hugo Lindqvist.
Pauli Nurminen.	Trygve Wiklund.
Viljo Hinkkuri.	Eino Wallenius.
Aarno Lehtinen.	Armas Töyriluoma
Viljo Virtanen.	Martti Nurminen.

Tilintarkastuskertomus Kymin Osakeyhtiön Kuusankosken Tehtaitten Työläisten Sairausta ja Hautausavustuskassan tileistä ja hallinnosta vuodelta 1950.

Kymin Osakeyhtiön Kuusankosken Tehtaitten Työläisten Sairausta ja Hautausavustuskassan 23 päivänä marraskuuta 1949 pitämässään kokouksessa valittua allekirjoittaneet tarkastamaan mainitun kassan tilejä ja hallintoa vuodelta 1950 olemme tämän tehtävän tänään suorittaneet.

Tarkastettaviksemme jätettiin kaikki kassan tili-kirjat apukirjoineen ja liitteineen sekä muut asia-kirjat.

Tarkastuksemme tuloksena annamme niistä seuraavan lausunnon:

1) Kassan kirjanpito oli järjestetty kirjanpitolain sekä asetuksen ja kassan sääntöjen määräämällä tavalla.

2) Tilinavaus oli oikein laadittu ja perustui edellisen vuoden tilinpäätökseen.

3) Kaikki tulo- ja menoerät perustuivat hyväksytyihin tositteisiin ja olivat ne oikein kirjatut.

4) Käteiskassa 20.433 markkaa vastasi tarkastuspäivän kassatilin eroitusta.

5) Tilinpäätökseen merkitty talletuksen määrä Kymin Osakeyhtiöllä oli yhtäpitävä yhtiön antaman tiliotteen kanssa.

6) Tilinpäätös perustui kirjanpitoon ja on tulos- ja omaisuustaseineen oikein laadittu.

Kymn Oy:n Kuusankosken Tehtaitten Työläisten Saira- ja Hautausavustuskassa.

Sairautapaukset ja avustukset, paitsi työtaturmista johtuneet.

Vuosi	Sairautapaukset	Sairauspäivien luku	Sairauspäiviä jäs. kohti	Sairausraha mk	Keskim. sairauspäivää kohti mk	Lääkärinpalkkiot mk	Lääkkeet ja sidostarpeet mk	Yhteensä mk
1947	2,410	33,645	9,1	5,905,591: 65	175: 52	1,235,612: —	447,876: 85	7,589,080: 50
1948	2,315	32,374	8,4	9,684,419: —	299: 14	2,101,397: —	762,720: 30	12,547,846: 30
1949	2,570	32,076	8,0	10,330,614: —	322: 07	2,517,722: —	929,665: —	13,778,001: —
1950	2,332	29,900	7,3	11,357,461: —	379: 85	2,945,477: —	992,541: —	15,295,479: —

Työtaturmat		Hautausavustukset						
Vuosi	Sairautapaukset	Sairauspäivien luku	Sairausraha mk	Tapaturmavakuutusyhtiöltä saatu takaisin mk	Jäsenet		mk	Eläkettä nauttivat
					miehiä	naisia		mk
1947	396	4,935	883,999: 50	594,817: —	28	4	263,763: —	15
1948	380	4,336	1,427,416: 50	836,533: —	26	1	371,466: —	14
1949	434	4,990	1,842,388: —	1,374,773: —	25	1	412,029: —	11
1950	383	5,223	2,177,742: —	1,822,692: —	15	7	472,027: —	5
								523,763: —
								725,466: —
								851,029: —
								827,027: —

Vuosi	Jäsenmäärä	Jäsenmaksut tulot mk	Kymn Oy:n kannatusm. mk	Korkotulot mk	Maksetut avustukset mk	Konttori- y.m. kustannukset	Palkat mk	Lisäys mk	Vähennys mk
1947	3,700	4,749,864: 30	2,370,032: 95	224,468: 75	8,447,026: —	77,739: —	346,900: —	—	1,684,729: —
1948	3,852	11,383,168: —	5,682,630: 55	349,523: 95	13,854,885: 50	132,934: 50	553,630: —	2,263,602: 20	—
1949	4,007	12,341,771: 50	6,162,673: 50	527,938: —	15,104,945: —	232,523: 50	584,522: —	2,682,578: —	—
1950	4,097	15,337,093: —	7,658,741: —	852,747: —	16,494,786: —	315,940: —	650,092: —	2,074,993: —	—

Vuosi	Sairausrahan keskiarvo sairauspäivää kohti		Korvattujen sairauspäivien luku yhtä tautitap. kohti		Korvattujen sairauspäivien luku jäsentä kohti		Korvattujen sairauspäivien luku miehet	
	Koko maa	Oma kassa	Koko maa	Oma kassa	Koko maa	Oma kassa	Koko maa	Oma kassa
1947	144: —	175: 52	8,4	13,96	5,4	9,1	4,6	8,4
1948	238: —	299: 14	7,4	13,98	5,2	8,4	4,2	7,7
1949	297: —	322: 07	6,7	12,5	5,5	8,0	4,7	6,8
1950		379: 85		12,82		7,3		6,2

Vuosi	Korvattujen sairauspäivien luku, naiset		Hautausavust. keskimääräinen suuruus		Kuolemantapauksia keskim. 1.000 jäs. kohti		Sairautapauksien luku 1.000 jäs. kohti	
	Koko maa	Oma kassa	Koko maa	Oma kassa	Koko maa	Oma kassa	Koko maa	Oma kassa
1947	6,7	12,0	6,400: —	8,200: —	9,6	8,6	629	608
1948	6,9	9,6	9,459: —	13,700: —	9,3	7,0	709	601
1949	6,9	11,4	11,398: —	15,847: —	9,2	6,5	829	641
1950		10,5		18,881: —		5,4		569

7) Hallituksen vuosikertomuksessaan antamat tiedot ovat yhtäpitäviä kirjanpidon kanssa.

8) Puollamme hallituksen ehdotusta tilivuoden ylimäärän käyttämisestä siten, että siitä siirretään mk 1.500.000:— vararahastoon ja mk 574.993:— käyttörahastoon.

Koska edellä mainitsemamme lisäksi olemme todenneet, että kassan hallintoa ja hoitoa on hoidettu asiasta annettujen lakien ja asetusten sekä kassan sääntöjen mukaisesti, ehdotamme, että kassan tilit ja tilinpäätös sekä hallituksen toiminta kysymyksessä olevalta tilikaudelta hyväksyttäisiin sekä että hallitukselle ja muille tili- ja vastuuvollisille myönnettäisiin tili- ja vastuuvapaus.

Kuusankoskella, 15 päivänä helmikuuta 1951.

Ragnar Wide. Väinö Järvinen.
Paul Niemi.

KYMIN OSAKEYHTIÖN TYÖLÄISTEN TYÖKYVYTTÖMYYS- JA PERHE-ELÄKEKASSA.

Kassan toiminta on kuluneen vuoden aikana jatkunut entiseen tapaan.

Kassankokouksessa maaliskuun 9 päivänä valittiin kassan hallitukseen kirvesmies Viljo Hälikkä, tislaja Lauri Koskipuro, rullamies Paavo Kääriäinen.

Eläkevastuu jakaantui seuraavasti:

Eläkeläisten luku 1. 1. 50	
Vuoden aikana uusia myönnetty	
Vuoden aikana lakkautettu	
Eläkeläisten luku 31. 12. 50	

nen, lastaja Aarno Lehtinen, kirvesmies Antti Mäkelä, fosfaatinvalmistaja Johannes Palmu, maalari Armas Töyrikuoma ja kirvesmies Eino Vaija, ja nimesi kokous hallituksen varapuheenjohtajaksi maalari Armas Töyrikuoman. Kymin Oy. nimesi sääntöjen 25 §:n mukaisesti hallituksen puheenjohtajaksi varatuomari kunnallisneuvos Eino Walleniuksen ja jäseneksi sosiaalipäällikkö Ake Launikan.

Kertomusvuoden aikana on hallitus kokoontunut 12 kertaa, käsitellen yhteensä 107 asiaa, joista 52 oli eläke-, 8 laina- ja 47 muita asioita. Näistä on pöytäkirjaan merkitty kaikkiaan 84 pykälää.

Mainittakoon, että Avustuskassojen Yhdistys järjesti Lahdessa 16.—17. 2. 50 opastus- ja neuvottelupäivät eläkekassojen hoitajille sekä kassojen hallitusten jäsenille. Neuvottelupäiville osallistui kassastamme 7 hallituksen jäsentä sekä eläkekassan hoitaja.

Kassankokouksia on ollut 1, nimittäin vuosikokous 9. 3. 1950.

Tilintarkastajiksi kassankokous valitsi varsinaisiksi putkiasentaja Paul Niemen ja johtaja Väinö Järvisen sekä varalle myymälänhoitaja Pauli Jäntin ja sähköasentaja Juho Lanton. Kymin Oy. nimesi puolestaan varsinaiseksi osastopäällikkö Ragnar Widen ja varalle tarkastaja Jarl Ginmanin.

Kassassa on vuoden aikana toimitettu numero- ja tilitarkkailuja.

Eläkekassan hoitajana on toiminut edelleenkin Jussi Verona, kassanhoitajana neiti Tyyne Salmi sekä toimistoapulaisina rouvat Saimi Metsälä ja Hilikka Siren.

	Miehiä	Naisia	Yht.
Kassan jäsenmäärä 1. 1. 1950	775	299	1.074
Vuoden aikana hyväksytty ..	11	13	24
	786	312	1.098
Vuoden aikana eronnut	61	20	81
Jäsenmäärä 31. 12. 1950	725	292	1.017

Jäsenmäärä jakaantui perhe-eläke- ja lapsivakuutuksen osalle seuraavasti:

	Perhe-eläke	Lapsieläke
Jäsenmäärä 1. 1. 1950	392	42
Vuoden aikana hyväksytty ...	4	6
	396	48
Vuoden aikana eronnut	41	6
Jäsenmäärä 31. 12. 1950	355	42

Jäsenmäärä on jatkuvasti alentunut, koska poistuneiden, etupäässä yhtiötä 20 vuotta palvelleiden lukumäärä on edelleenkin suurempi kuin liittyneiden. Liittyminen kassan jäsenyyteen on ollut varsin vähäistä.

Työkyvyttömyys-eläke		Perhe-eläke		
Miehiä	Naisia	Leskiä	Lapsia	Yhteensä
48	65	144	60	317
8	3	6	1	18
56	68	150	61	335
14	2	8	9	33
42	66	142	52	302

Eläkkeitä ei kassan hallitus ole pystynyt vuoden aikana korottamaan, johtuen tämä kassan vakuutusmaksurahaston pienuudesta.

Lainojen kysyntä on ollut edelleenkin vilkasta. Kertomusvuoden aikana annettiin kiinnelainaa 40 henkilölle yhteensä mk 5.690.000:—, ollen velkakirjojen lukumäärä vuoden lopussa 87, määrältään mk 13.163.000:—, sekä laina Kuusankosken kunnalle 5 miljoonaa markkaa. Entisen kassan myöntämiä takauslainoja oli vuoden lopussa enää mk 112.500:—. Lainojen korko nostettiin 1. 11. 50 lukien 6 %:sta 8 %:iin.

Kassan tulot ja menot sekä tiliasema kertomusvuoden päättyessä käyvät ilmi seuraavasta:

Tulostase v. 1950.

Tulot:

Kymin Oy:n kantamat T-os. jäsenmaks.	810.011:—
Kymin Oy:n kantamat P-os. jäsenmaks.	960.121:—
Kymin Oy:n kannatusmaksu	1.915.622:—
Ulkopuolisten jäsenten T-os. jäsenmaks.	32.396:—
Ulkopuolisten jäsenten P-os. jäsenmaks.	1.920:—
Lainojen korot	1.077.329:—
Talletusten korot	1.170.356:—
Korvausrahaston vähennys	10.000:—
	<u>mk 5.977.755:—</u>

Menot:

Työkyvyttömyyseläkkeet	1.696.121:—
Perhe-eläkkeet	1.210.766:—
Konttori-, matka- ym. kustannukset ..	44.784:—
Hallintokustannukset	37.900:—
Palkat	642.158:—
Työnantajan osuus lapsilisä- ja vakuutusmaksuihin	31.365:—
Vakuutusmaksurahaston lisäys	2.168.000:—
V. 1950 ylijäämä	146.661:—
mk	5.977.755:—

Omaisuuksien joulukuun 31 p:nä 1950.

Varat.

Käteistä rahaa	12.586:—
Talletus Kymin Oy:llä	17.694.135:—
Lainassa:	
henkilökoht. takauksilla	112.500:—
kiinnitystä vastaan ...	13.163.000:—
Kuusankosken kunta ..	5.000.000:—
mk	35.982.222:—

Velat:

Vakuutusmaksurahasto	34.203.959:—
Varmuusrahasto	1.601.798:—
Käyttörahasa	29.804:—
V. 1950 ylijäämä	146.661:—
mk	35.982.222:—

Avustuskassalain toimeenpanosta annetun asetuksen 4 §:n määräysten mukaisesti vakuutusmaksurahaston katteena olevat varat ovat sijoitetut lainoihin ja taloituksena Kymin Oy:llä.

Vuoden ylijäämän mk 146.661:— hallitus ehdottaa siirrettäväksi varmuusrahastoon.

Kuusankoskella, helmikuun 14 p:nä 1951.

Eino Wallenius.

Viljo Hälikkä. Armas Töyriluoma.
Aarno Lehtinen. Eino Vaija.
Antti Mäkelä. Lauri Koskipuro.
Johannes Palmu. Åke Launikari.

Tilintarkastuskertomus Kymin Osakeyhtiön Työläisten Työkyvyttömyys- ja Perhe-eläkekassan tileistä ja hallinnosta vuodelta 1950.

Kymin Osakeyhtiön Työläisten Työkyvyttömyys- ja Perhe-eläkekassan 9 päivänä maaliskuuta 1950 pitämässään kokouksessa valittua allekirjoittaneet tarkastamaan mainitun kassan tilejä ja hallintoa vuodelta 1950 olemme tämän tehtävän tänään suorittaneet. Tarkastettaviksemme jätettiin kaikki kassan tili-kirjat apukirjoineen ja liitteineen sekä annettujen lainojen velkakirjat.

Tarkastuksemme tuloksena annamme niistä seuraavan lausunnon:

1) Kassan kirjanpito oli järjestetty kirjanpitolain

Kymin Osakeyhtiön Työläisten Työkyvyttömyys- ja Perhe-eläkekassa.

Vuosi	Jäsenmäärä					Eläkeläisten lukumäärä					Eläkeläisiä yhteensä		
						Työkyvyttömyyseläke						Perhe-eläke	
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	P-osasto	Lapsia	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Leskiä	Lapsia			
1947	996	369	1,365	560	47	52	73	125	144	57	326		
1948	878	337	1,215	468	41	49	71	120	136	69	325		
1949	775	299	1,074	392	42	48	65	113	144	60	317		
1950	725	292	1,017	355	42	42	66	108	142	52	302		

Vuosi	Jäsenmaksutulot			Korkotulot	Maksetut eläkkeet			Kulungit	Palkat	Lisäys	Vähennys	
	T-osasto	P-osasto	Kymin Oy:n kannatusmaksu		T-osasto	P-osasto	Yhteensä					
1947	658,845: 70	851,596: 50	1,658,136	—	1,628,172	—	1,110,022: 50	2,738,194: 50	44,384: 50	345,900	—	792,226: 70
1948	599,627: —	715,139: —	1,391,766	—	1,685,988	—	1,209,721: —	2,895,709: —	82,956: —	552,020	—	529,859: —
1949	1,244,524: —	1,492,000: —	3,097,382	—	1,607,200	—	1,173,564: 50	2,780,746: 50	128,713: —	542,215	—	309,516: 50
1950	842,407: —	962,041: —	1,915,622	—	1,696,121	—	1,210,766: —	2,906,887: —	114,049: —	642,158	—	146,661: —

sekä asetuksen ja kassan sääntöjen määräämällä tavalla.

2) Tilinavaus oli oikein laadittu ja perustui edellisen vuoden tilinpäätökseen.

3) Kaikki tulo- ja menoerät perustuivat hyväksytyihin tositteisiin ja olivat ne oikein kirjatut.

4) Käteiskassa 13.325:— markkaa vastasi tarkastuspäivän kassatilin eroitusta.

5) Tilinpäätökseen merkitty talletuksen määrä Kymin Osakeyhtiöllä oli yhtäpitävä yhtiön antaman tilin otteen kanssa.

6) Annettujen lainojen velkakirjat olivat kunnossa ja vastasivat niillä annetut lainat määriltään tilinpäätökseen merkittyä määrää.

7) Tilinpäätös perustuu kirjanpitoon ja on tulos- ja omaisuustaseineen oikein laadittu.

8) Kassan rahastot ovat lakiin perustuvien laskelmien mukaisesti hoidetut ja vastaavat näin ollen kassan vastuun määrää.

9) Hallituksen vuosikertomuksessaan antamat tiedot ovat yhtäpitäviä kirjanpidon kanssa.

10) Puollamme hallituksen ehdotusta tilivuoden ylijäämän mk 146.661:— siirtämisestä varmuusrahoon.

Koska edellä mainitsemamme lisäksi olemme todenneet, että kassan hallintoa ja hoitoa on hoidettu asiasta annettujen lakien ja asetusten sekä kassan sääntöjen mukaisesti, ehdotamme, että kassan tilit ja tilinpäätös sekä hallituksen toiminta kysymyksessä olevalta tilikaudelta hyväksyttäisiin sekä että hallitukselle ja muille tili- ja vastuuvollisille myönnettäisiin tili- ja vastuuvapaus.

Kuusankoskella, 15 päivänä helmikuuta 1951.

Ragnar Wide. Väinö Järvinen.
Paul Niemi.

KOSKENKORVA

**sai eniten ääniä Voikan tehtaan keskusruokalan
nimiehdotuksista.**

Osanotto äänestykseen Voikan tehtaan keskusruokalan nimiehdotuksista muodostui harvinaisen laimeaksi. Tuntuu siltä kuin mainitun ruokalan nimi olisi voikkaalaisille sivuseikka, ja pääasia se, että sieltä saa hyvää ruokaa. Ja sitähan sieltä kyllä saakin.

Lähes sadasta nimiehdotuksesta pääsi Koskenkorva ensi sijalle. Lähinnä olivat Keskus-Kerhola ja Yläkerta. Mikä lapselle nimeksi, sen päättää yhtiön johto, kuten jo lehtemme viime numerossakin mainittiin.

Palkintojen jako suoritettiin siten kuin oli luvattukin. Eniten ääniä keränneen ehdotuksen tekijänä sai Elsa Hyvärinen Voikan Oravalasta puoli ki-

PITKÄAIKAISESTI PALVELLUT.

OSASTONHOITAJA JUHO KANTOLA

Kymin Keskusvarastolta tulee ensi kesäkuun 5 p:nä palvelleeksi yhtiötämme 55 vuotta. Hän on syntynyt Valkealassa 26. 10. 1880 ja täytti siis viime syksynä 70 vuotta. Kantola ryhtyi vakinaiseen työhön III paperikoneen konehuonerakennuksella. Sen valmistuttua hän työskenteli noin vuoden ajan puutavaran purkajana ja sen jälkeen purkaus- ja lastaustyönjohtajan apulaisena. Oltuaan sitten v. 1918—1921 vaikean elintarviketilanteen vuoksi perustetun elintarvikevaraston hoitajana hän siirtyi osaston hoitajaksi keskusvarastolle. Sitä tointa hän hoitaa edelleenkin esimerkillisellä täsmällisyydellä ja asiantuntemuksella. Kantola on toiminut Kymintehtaan Osuuskaupan tilientarkastajana ja on tarkastanut myös seurakunnan ja sairaskassan tilejä. Ajoittain hän on kuulunut kirkkovaltuustoon ja sairaskassan johtokuntaan ja ottanut osaa myös nuoriso- ja raittiusseuratyöhön. Nykyisin käyttää Kantola suuren osan vapaa-ajastaan omistamansa talon kunnostamiseen ja talon ympärillä olevan puutarhan hoitoon.

loa kahvia. Neljänneskilo kahvia arvottiin Koskenkorva-ehdotusta äänestäneiden kesken ja arpa suosi Terttu Järveläistä Voikan tehtaan konttorista. Toisen neljänneskilon kohtalosta vedettiin arpa kaikkien äänestykseen osalistuneiden kesken ja arpa lankesi toiselle Tertulle, nimittäin Terttu Tikkaselle Voikan Varastosta.

Onnittelemme voittajia ja kiitämme nimiehdotusten tekijöitä samoin kuin myös äänestykseen osallistuneita.

Harrastustyöt esille!

Näyttely ja kilpailu lähellä.

Lehtemme viime numerossa julistamamme harrastustöiden näyttely ja kilpailu on saanut jo nyt ilahduttavan vilkasta mielenkiintoa osakseen. Sosiaaliosastolla on pistäytynyt yksi ja toinen tiedustelija käärö kainalossaan, joten merkit viittaavat siihen, että näyttely, jonka aika on nyt vahvistettu toukokuun 20.—21. päiviksi, tulee saamaan ilahduttavan runsaan kokoelman mitä erilaisimpia töitä. Houkuttimena tuomaan töitä näytteille tuntuu useimmille olevan toivo saada kuulla asiantuntijoiden arvostelu työn taiteellisesta tasosta, työn, joka tekijälleen on merkinnyt iltapuhteina sen parissa istuessa vapautumista ja rentoutumista päivän huolista ja siten muodostunut hänelle rakkaaksi esineeksi. Vaikka näyttely ja kilpailu on näin ensimmäisellä kerralla vain kokeiluluontoinen, niin toivomme, että se siitä huolimatta pystyy antamaan viitteitä harrastustöiden taiteellisen tason kohottamiseksi. Varmaan myöskin näyttely tulee antamaan ideoita ja ohjeita sellaisille, jotka eivät vielä ole löytäneet itselleen sopivaa harrastusmuotoa.

Kenenkään ei pidä ujostella töitään, vaan rohkeasti on tuotava ne esille muistaen, että näyttely muodostuu sitä mielenkiintoisemmaksi ja antoisammaksi, mitä useampi henkilö on sitä töillään kartuttamassa. Kuitenkin arvostelulautakunta pidättää itselleen oikeuden töiden karsimiseen, jotta näyttely valistuspöydässä pystyisi kasvattamaan ja kehittämään harrastajien makua ja tyyliä.

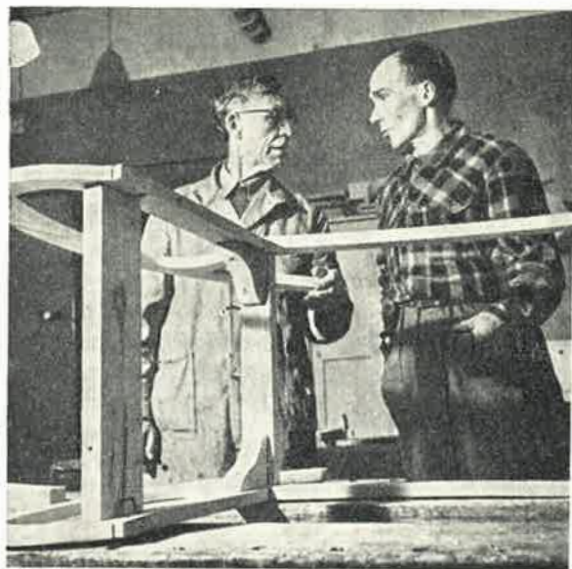
Sarjat, joissa kussakin tullaan jakamaan kolme palkintoa, ovat seuraavat:

- 1) Öljy- ja vesivärimaalaukset.
- 2) Graafillisen alan työt.
- 3) Kuvanveistokset.
- 4) Porsliinimaalaukset.
- 5) Kudonnaiset.
- 6) Korutyöt.
- 7) Veisto.
- 8) Sekalaiset työt.

Näyttelyyn ja kilpailuun saavat osallistua Kymin—Kuusankosken ja Voikan tehtaitten palveluksessa olevat ja heidän perheenjäsenensä.

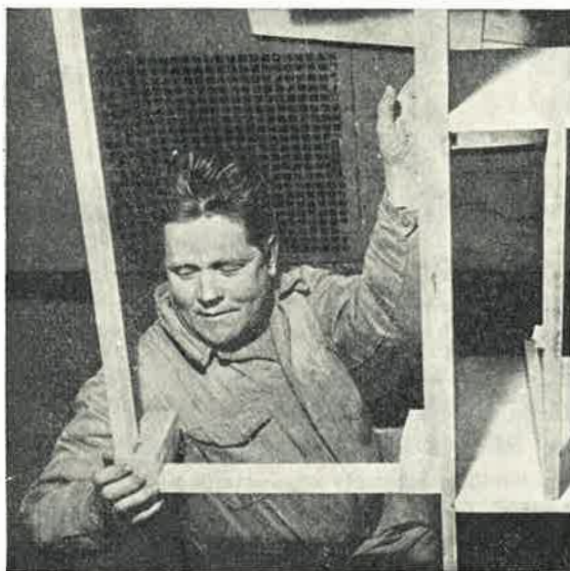
Työt on jätettävä järjestelytoimenpiteiden takia jo 10. 5. 51 mennessä joko Kuusankosken tai Voikan tehtaitten Sosiaalitoimistoihin. Näyttely on avoinna yleisölle Kuusankosken Seuratalossa sunnuntaina 20. 5. 51 klo 12—18 ja maanantaina 21. 5. 51 klo 16—21.

„Meillä ei ole peukalo keskellä kämmentä!”

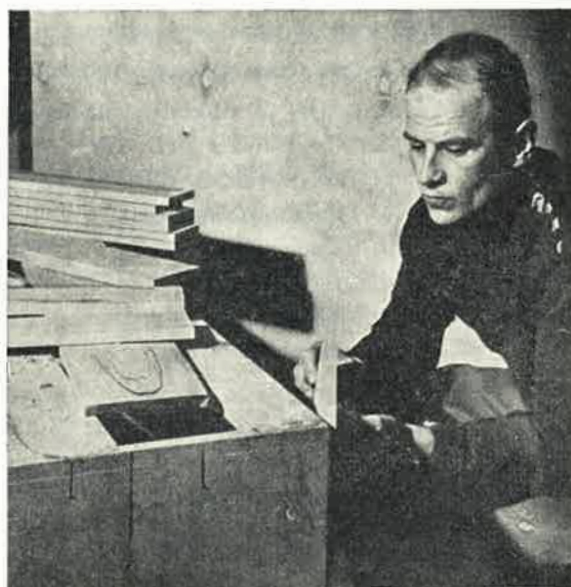

”Torppa on tekeillä ja sinne pitäisi saada kiikkutuo-
li”, arveli kirvesmies Lauri Hämmäläinen, joka
tässä neuvottelee kurssin opettajan Nestor Korven
(vas.) kanssa. ”Ja siihen torppaan tulee myös puu-
työhuone!”

42 miestä oli halukkaita kokeilemaan, olisiko heillä
peukalo oikealla paikallaan vai ”keskellä kämmentä”,
kuten sanotaan. Ja tilaisuus tähän kokeiluun tarjou-
tui yhtiömme ammattikoulussa Kuusankoskella jär-
jestetyllä puutyökurssilla, joka alkoi jo marraskuun
lopulla ja kestää kevääseen saakka. Kahtena iltana
viikossa ja neljä tuntia kerrallaan ovat nämä peuka-
lonsa kokeilijat innolla uurastaneet kuka mitäkin
esinettä valmistaen. ”Innostus on ollut valtava”, ker-
too kurssin opettaja Nestor Korpi, joka jo 24
vuoden ajan on toiminut puutyönopeettajana ammatti-
koulussa. ”Eikä peukalokaan näytä olevan suomalai-
sella miehellä keskellä kämmentä, joskin sentään
selvästi huomaa niiden olevan taidossaan askelen
edellä, jotka ovat olleet nuoruudessaan ammattikou-
lun puutyökurssilla. Heille on esim. koneiden käsit-
tely jo tuttua työtä.” Näin kertoo kurssin opettaja ja
toteaa samalla, että monet miehistä haluaisivat jat-
kaa uudellakin kurssilla, mutta sinne täytyy päästää
uudet yrittäjät.

Mahtaakohan liimaus pitää? Otto Turkki, kir-
vesmies hänkin, on ryhtynyt astiakaapin tekoon.
”Olisi tämä hauskaa hommaa, mutta missä siellä ko-
tona tekee? Rojut aina levällään!”

Teknikko Martti Saarijärvi kertoo harrastaneen-
sa vähän näitä töitä jo ennenkin, mutta tuli lisäoppia
hakemaan. Se sopii pistää vaikka tuon kirjoituspöy-
dän laatikkoon, jota juuri riittailee.

Hollanterin etumies Eetu Laukas puuhailee vaihteeksi pyöreän pöydän rakentamisessa. Hänen takanaan voimalaitoksen hoitaja Kauko Lindberg tekee kangaspuita, hänestä oikealla puuhailee Pauli Rossi myös pyöreää pöytää hahmoitellen, ja pakkaaja Reino Lindqvistillä on edessään ilmeinen kaapin kehikko. Takana näkyy hiukan Jalmari Nikulan pöytä.

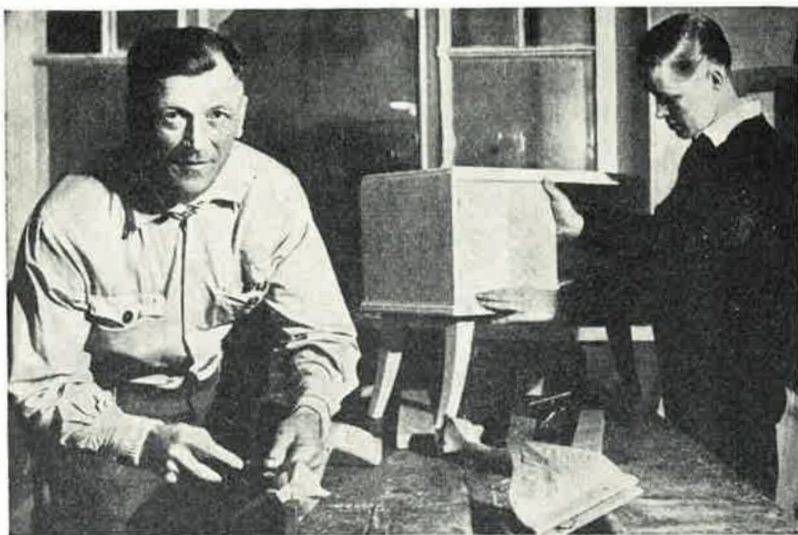

Eino Laine puuhiomolta on saanut pirtinpöytänsä jo tunnettavaan asuun, kun sen sijaan kirvesmies Matti Poikalan teoksesta vasta voi aavistella nojatuolin tarpeita. Takana Erkki Riipi Petter Laukkanen, Veikko Lupunen ja Leo Lahtinen.

Kürettä on tässäkin nurkassa. Oikealta: Jalmari Nikula, Einar Niilo-Rämä, Toimi Laine, Martti Saarijärvi. Vasemmalla silinterimies Matti Siren puolipyöreää eteisen pöytää valmistamassa. Taaempana vasemmalla Erkki Riipi ja Otto Turkkila.

Kirvesmies Einar Niilo-Rämä on jo vanha tekijä, mutta käytti hyvää tilaisuutta ja tuli tekemään oikein chippendale-tupakkapöytää, jonka jalkaa juuri kovertaa. Oikealla apulämmittäjä Leo Lahtinen sovittamassa radiopöydän ovea.

Nojatuolin käsinojan kaari on syntymässä paperinpakkaaja Jalmari Nikulan höylän jäljiltä. "Olisi tähän halua mutta missäpä sitä tekee kun ei ole asunnossa tiloja. Siksi oli hyvä päästä tänne kurssille."

Eino Ritari ja Hilppa Pohjonen yhtymämme hiihtomestareiksi.

Metsäosasto vei miesten ja Halla naisten joukkuevoiton.

Yhtymämme 8:nnet hiihtomestaruuskilpailut oli Halla lupautunut järjestämään, mutta kun siellä pidettiin samanaikaisesti eräät toiset suurenpuoleiset hiihtokisat, pelasti Voikka tilanteen suostumalla näiden yhtymämme talvisten arvokilpailujen isännäksi. Omaten tottuneen kilpailukoneiston sekä erinomaiset majoitus- ja muonitusmahdollisuudet Voikka selviytyi urakastaan kaikella kunnialla, varsinkin kun sääkin oli mitä ihanteellisin vaihtelematta lainkaan koko kilpailujen aikana, joten suksien voitelunkaan takia eivät kilpailijat joutuneet "puntariin". Rata oli miesten hiihdossa vaikea, todennäköisesti raskain, mitä näissä talvikisoissamme koskaan aikaisemmin on ollut. Ehkä tähän vaikutti osaltaan se, että joillakin tahoilla oli etukäteen "halveerattu" Voikan maastoa, sieltä kun ei kunnollisia mäkiä muka löydy juuri lainkaan. Tämä kävi ratamestarin sisulle ja niinpä hän näytti, että kyllä Voikka kykenee tarjoamaan sellaistaakin murtomaata, joka imee mehut tekijämiehistäkin. Radan vaikeudesta kai johtui, että se joistakin tuntui pitemmältä kuin mitä oli ilmoitettu, mutta voikkaalaiset järjestäjät vakuuttivat, etteivät kilometrit olleet "suden mittaamia", vaan että lenkki oli tasan 7,5 km pituinen, ja kun se hiihdettiin kahdeksan kertaa, kertyi matkaa täsmälleen 15 km. Ja

meidän on täysi syy uskoa voikkaalaisia, jotka eivät mittanauhan käytössäkään olleet ensikertalaisia. Naiset olivat 5 km pituiseen helppokoon rataansa täysin tyytyväisiä.

Kilpailut, jotka pidettiin maaliskuun 17 p:nä, aloitettiin, kuten tavallista,

naisten hiihdolla,

johon oli ilmoittautunut 29 osanottajaa. Näistä jäi kuitenkin 4 saapumatta lähtöpaikalle, joten taipaleelle pyrähti 25 lylynlykkijätärtä parittain minuutin väliajoin. Osanottajaluetteloa silmäillessä voitiin panna merkille, että siitä puuttuivat viimevuotinen mestari, Högforsin Aune Liljegren, ja vuoden 1949 mestari, Kymintehtaan—Kuusankosken Eila Saarinen. Sen sijaan Juantehtaan hiihtokuningatar Aini Rönkkö, joka edellisenä talvena Verlassa sijoittui kolmanneksi, oli nytkin mukana, joten Juantehtaan osakkeet nousivat korkealle. Valitettavasti joutui Aini Rönkkö keskeyttämään sauvan katkeamisen takia, ja näin Juantehtas menetti toivonsa joukkuevoiton viemisestä Hallalta, mihin se oli varustautunut ja minkä se oli julkisen sanankin, nimittäin tämän oman lehtemme palstoilla uhannut tehdä. Eila Saarisen poissaolo muodostui ratkaisevaksi Kymintehtaalta, samoin kuin

Aune Liljegrenin puuttuminen joukosta vei Högforsilta voiton toiveet. Hallan tytöillä oli nyt kaikki mahdollisuudet voittaa joukkuekilpailu, mutta kenestä mies- vai pitäisikö sanoa naiskohtainen mestari? Kymintehtaan joukkueessa hiihti tällä kertaa mm. Hilppa Pohjonen, joka v. 1947 Kymintehtaalla yllätti voittamalla kilpailun. Hän muutti kuitenkin kohta sen jälkeen toiselle paikkakunnalle eikä häntä näissä mestaruuskilpailuissa ole nähty uudelleen ennenkuin vasta Voikan kisoissa. Kaikesta päättäen hän on kuitenkin hiihtoa jatkuvasti harrastanut, koska kykeni

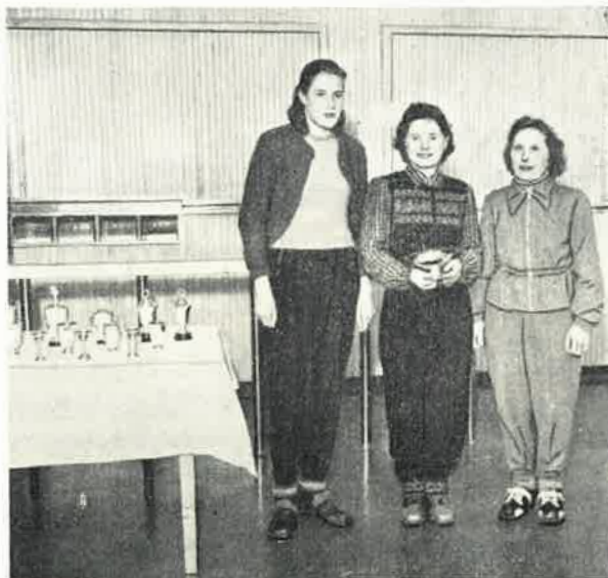
Hilppa Pohjonen Ky.—Kuu. tehtailta uusi mestaruutensa vuodelta 1947

Hallan Martta Heimola (n:o 18) tuli naisten hiihdossa toiseksi.

25.24. 11) Terttu Tikkanen, Högfors, 25.35. 12) Salme Tuppurainen, Juantehtas, 25.36. 13) Leena Länsimies, Halla, 25.38. 14) Iris Rämä, Haukkasuo, 25.46. 15) Eva Parviainen, Juantehtas, 26.17. 16) Hilkka Virkki, Halla, 26.17. 17) Airi Huovila, Haukkasuo, 26.28. 18) Eini Oksanen, Ky.—Kuu., 26.54. 19) Anja Lahdelma, Voikka, 26.55. 20) Vappu Karppi, Juantehtas, 27.00. 21) Sanni Kääriäinen, Voikka, 27.33. 22) Elli Kilpiä, Ky.—Kuu., 27.59. 23) Lempi Katainen, Ky.—Kuu., 28.45. 24) Kaisa Ruotsalainen, Juantehtas, 31.35.

Joukkuekilpailu (kolmen parhaan edustajan keskitulos): 1) Halla (Martta Heimola, Hilkka Hie-

Naisten joukkuemestaruuden voittanut Hallan kolmikko: Leena Länsimies, Martta Heimola, ja Hilkka Hietala.

nyt hankkimaan mestaruuden toisen kerran nimiinsä jättämällä toiseksi sijoittunutta Hallan Martta Heimolaa hieman yli minuutilla. Kolmanneksi paras oli Högforsin Elvi Järnfors, jota emme muista koskaan aikaisemmin yhtymämme hiihtomestaruuskilpailuissa nähneemme. Hänelle sattui kyllä pieni komellus, sillä kymmenkunnan metrin päässä maalista hän luuli urakkansa jo suorittaneensa ja heittäytyi istualleen hangelle, ja ennenkuin loppumetrit sitten oli hiihdetty, oli siihen kulunut erinäisiä sekunteja. Martta Heimolaa hän ei kuitenkaan olisi pystynyt voittamaan, vaikka erehdyistä ei olisi sattunutkaan. Aini Rönkköä lukuunottamatta ei naisista kukaan muu keskeyttänyt, joten tuloluettelo käsitti seuraavat 24 nimeä.

1) ja mestari Hilppa Pohjonen, Ky.—Kuu., 22.23. 2) Martta Heimola, Halla, 23.35. 3) Elvi Järnfors, Högfors, 23.57. 4) Airi Mäenpää, Haukkasuo, 24.10. 5) Hilkka Hietala, Halla, 24.15. 6) Hilkka Kuusela, Voikka, 24.23. 7) Lea Andersson, Högfors, 24.27. 8) Vieno Pörsti, Ky.—Kuu., 24.42. 9) Anneli Nikunen, Haukkasuo, 25.04. 10) Vesta Luoto, Högfors,

tala ja Leena Länsimies) 24.26. 2) Högfors 24.36. 3) Kymintehtas—Kuusankoski 24.40. 4) Haukkasuo 25.00. 5) Voikka 26.17. 6) Juantehtas 26.17,7.

Miesten 15 km hiihdossa

olivat mukana poikkeuksetta kaikki yhtymämme parhaat hiihtäjät. Kilpailuun olivat eri yksiköt ilmoittaneet yhteensä 69 osanottajaa, joista vain 2 jäi pois. Ensimmäisenä parina starttasivat Kouvolan Kirjapainon Rantoja ja Ky.—Kuu:n Mäkinen ja seuraavat parit lähtivät taipaleelle minuutin väliajoin. Erikoista mielenkiintoa herätti se, että Ritari joutui ajamaan takaa "Urre" Niemeä, viimevuotista yhtymämme mestaria. Lähdössä oli aikaeroa tasan minuutti. Näitä kahta pidettiinkin varmimpina voittajaehdokkaana, vaikka ehkä enemmän veikattiinkin Ritarin puolesta, jonka kuntoa todisti mainio sijoittuminen edellisenä päivänä Salpausselällä ja jolle pehmeä latu oli otollisempi kuin raskaamman hiihtotyylin omaavalle Niemelle.

Ensimmäiseltä kierrokselta saapui ensimmäisenä

Tämänvuotinen hiihtokuningas, Metsäosaston Eino Ritari.

Toiseksi sijoittui R. Kortelainen, niin ikään Metsäosastolta.

Ky. — Kuu. tehtaitten „Urre” Niemi, kolmannen palkinnon saaja.

Rantoja, joka siis ei ollut päästänyt ketään ohitseen. Hänen aikansa 39.07 antoi hyvän vertauskohteen seuraaviin nähden. Sen alitti ensiksi 6:ntena saapunut Metsäosaston Kortelainen, jonka väliaika oli niin mainio kuin 36.33. Sitten saatiinkin odottaa kauan tämän tuloksen alittanutta, ja kokonaista 15 miestä pyrähti ohi ilman, että kenellekään heistä olisi voitu noteerata parempi aika kuin Kortelaiselle. Mutta kun Ritari ja Niemi perätysten, 16:ntena ja 17:ntenä, sivuuttivat puolimatkan krouvin, niin jopa tuli Kortelaisenkin tulos lyödyksi. Ritari oli käyttänyt aikaa 35.17 ja Niemi 36.21. Nämä jäivätkin sitten parhaiksi väliajoiksi Kortelaisen pitäessä kolmannen tilan ajalla 36.33. Seuraavina olivat Metsäosaston Väänänen 37.19, Ky.—Kuu:n Salovaara 37.40, Metsäosaston Valjakka 38.00, Ky.—Kuu:n Levänen 38.15, Juantehtaan Mujunen 38.28, Voikan Ellonen 38.35, Högforsin Elvas 38.58, Ky.—Kuu:n Frimodig 38.59 ja Kouvolan Kirjapainon Rantoja 39.07.

Rantoja piti pintansa ja katkaisi maaliviivankin ensimmäisenä saaden loppuajakseen 1.19.00. Mutta kun Kortelainen oli sitten urakkansa suorittanut, niin todettiin hänen alittaneen Rantojan tulosta lähes 6:lla minuutilla. Kohta pyyhältää Ritarikin maaliin, ja kun hänen ajakseen kuulutetaan 1.11.38, niin voidaan jo olla varmoja, että siinä on tämänvuotinen mestari. Niemellä ei enää ollut mahdollisuutta saavuttaa parempaa aikaa. Ja pian on Niemikin perillä ja hänen todetaan hävinneen Ritarille lähes kahdella minuutilla ja vieläpä Kortelaisellekin 13:lla sekunnilla. Loppusijoituksessa siis Niemi ja Kortelainen vaihtoivat paikkaa puolialkaan verrattuna. Väänänen piti 4:n tilansa, Salovaara putosi 5:nneltä 7:nnelle ja Valjakka 6:nnelta 10:nnelle, Levänen nousi 7:nnel-

tä 5:nnelle, kun taas Mujunen laskeutui 8:nnelta porrasta alemmaksi. Mainittakoon vielä, että Frimodig kiipesi 11:nneltä tilalta 8:nneksi ja Rantoja 12:nnelta peräti 6:nnelle. Ellosen ja Elvaksen suhteen vallitsi sen sijaan ”laskukonjunkturi”.

67:stä matkaan lähteneestä keskeytti 11, joten loppuun hiihti 56. Keskeyttäneistä mainittakoon viime vuoden kisoissa toiseksi sijoittunut Metsäosaston Okkola, joka väsymyksestä sortui ladulle ja oli hänet toimitettava hoitoa saamaan.

Tulosluettelo muodostui seuraavaksi: 1) ja yhtymän hiihtokuningas v. 1951 Eino Ritari, Metsäosasto, 1.11.38. 2) R. Kortelainen, Metsäos., 1.13.12. 3) U. Niemi, Ky.—Kuu., 1.13.35. 4) P. Väänänen, Metsäos., 1.16.37. 5) T. Levänen, Ky.—Kuu., 1.18.46. 6) M. Rantoja, Kouv. Kirjap., 1.19.00. 7) E. Salovaara, Ky.—Kuu., 1.19.14. 8) M. Frimodig, Ky.—Kuu., 1.19.39. 9) E. Mujunen, Juant., 1.19.45. 10) S. Valjakka, Metsäos., 1.19.56. 11) K. Salminen, Metsäos., 1.19.58. 12) E. Hyvärinen, Metsäos., 1.20.32. 13) L. Ellonen, Voikka, 1.20.37. 14) M. Elvas, Högfors, 1.21.09. 15) E. Julkunen, Juant., 1.21.13. 16) A. Kinnunen, Metsäos., 1.21.17. 17) K. Floman, Voikka, 1.21.20. 18) J. Porkka, Haukkasuo, 1.21.32. 19) V. Saarinen, Ky.—Kuu., 1.21.53. 20) U. Mänttari, Haukkasuo, 1.21.55. 21) K. Lyytikäinen, Juant., 1.22.15. 22) L. Tyni, Metsäos., 1.22.15. 23) E. Multanen, Voikka, 1.23.21. 24) U. Vesala, Haukkasuo, 1.23.41. 25) P. Kurittu, Haukkasuo, 1.24.20. 26) T. Suntio, Halla, 1.24.30. 27) K. Hasari, Voikka, 1.24.47. 28) H. Huovilainen, Putki ja Kone, 1.24.58. 29) K. Suortti, Halla, 1.25.14. 30) O. Nikulainen, Ky.—Kuu., 1.25.15. 31) K. Mäkinen, Ky.—Kuu., 1.25.31. 32) E. Tommola, Halla, 1.25.34. 33) E. Heijari, Halla, 1.25.47. 34) T. Vanhalakka, Voikka,

1.26.26. 35) I. Issukka, Juant., 1.26.30. 36) N. Virtanen, Putki ja Kone, 1.27.59. 37) H. Jokela, Voikka, 1.29.08. 38) P. Vähänen, Voikka, 1.29.44. 39) A. Heikkonen, Högfors, 1.29.57. 40) V. Makkonen, Voikka, 1.32.20. 41) P. Roos, Halla, 1.32.24. 42) E. Laakkonen, Juant., 1.32.41. 43) A. Taimela, Voikka, 1.32.58. 44) E. Rämä, Haukkasuo, 1.34.29. 45) P. Nurmi, Halla, 1.35.04. 46) A. Astala, Högfors, 1.35.36. 47) N. Länsimies, Halla, 1.35.49. 48) V. Hyytiäinen, Högfors, 1.38.17. 49) J. Mäkelä, Högfors, 1.39.04. 50) A. Aaltonen, Putki ja Kone, 1.40.31. 51) O. Hirvonen, Högfors, 1.41.11. 52) P. Kalenius, Verla, 1.41.54. 53) P. Heikkonen, Högfors, 1.43.22. 54) O. Tuomisto, Högfors, 1.43.26. 55) K. Kivelä, Halla, 1.43.29. 56) I. Volanen, Verla, 1.50.40.

Ritari kruunattiin yhtymän hiihtokuninkaaksi jo kolmannen kerran. Viimeksi hän saavutti tämän arvon v. 1949 ja sitä ennen v. 1947 Kymintehtaalla eli samoissa kisoissa kuin naisten hiihdossa nyt voittajaksi suoriutunut Hilppa Pohjonen hankki nimiinsä ensimmäisen mestaruutensa. Historia toistuu! Jo 42-vuotias Urho Niemi jaksaa ihmeellisesti pysyä kunnossa, jota todistaa sekin, että hän vielä tämänvuotisissa TUL:n hiihtomestaruuskilpailuissakin sijoittui kunniaakkaalle kolmannelle tilalle.

Joukkuekilpailussa oli Metsäosasto jälleen ylivoimainen voittaen kiertopalkinnon jo neljännen kerran perätysten. Voittaneen joukkueen, jossa hiihtivät E. Ritari, R. Kortelainen, P. Väänänen, S. Valjakka, K. Salminen ja E. Hyvärinen, keskitulos oli 1.16.59. 2) Kymintehdas—Kuusankoski (6:n keskitulos) 1.19.43,5. 3) Juantehtas (4) 1.22.26. 4) Haukkasuo (4) 1.22.52. 5) Voikka (6) 1.24.17. 6) Halla (6) 1.28.05. 7) Högfors (6) 1.34.12,5.

Palkintojen jako

tapahtui Voikan tehtaan keskusruokalassa kilpailijoille ja toimihenkilöille järjestetyn ruokailun yhteydessä. Palkinnot jakoi yhtymän sosiaalijohtaja, kunnallisneuvos Eino Wallenius sosiaalipäälliköiden Ake Launikan ja Viljo Ramen sekä liikuntaneuvoja Oiva Rautjärven avustamana. Pitämässään puheessa kunnallisneuvos Wallenius lausui yhtiön puolesta tunnustuksen sanoja kilpailujen järjestäjille ja erikoisesti liikuntaneuvoja Rautjärvelle, joka oli saanut kantaa raskaimman kuorman. Kuulutuspuolesta mainitsi puhuja, että sekin oli esimerkillisen hyvin hoidettu. Myös kilpailujen osanottajat saivat tunnustusta osoittamastaan rehdistä urheilumielestä.

Paitsi yksityispalkintoja ja Eino Ritarin rintaan kiinnitettyä hiihtokuninkuusmerkkiä jaettiin voittaneille joukkueille kiertopalkinnot. Kun Metsäosasto oli viime vuonna saanut kiertopalkinnon omakseen voitettuaan sen kolmasti perätysten, oli se nyt itse lahjoittanut uuden kiertopalkinnon, jonka yhtiön ylläpitämän Sippolan metsäkoulun työnjohtaja Eino Lonka oli visakoivusta valmistanut. Tämäkin kiertopalkinto joutui nyt Metsäosaston palkintokaappiin, minne se jäänee pysyväisestikin, sillä niin kauan kuin nykyiset säännöt ovat voimassa, Metsäosaston

Metsäosaston mestarijoukkue: E. Ritari, R. Kortelainen, P. Väänänen, S. Valjakka, K. Salminen ja E. Hyvärinen.

hegemonia tulee säilymään. Naisten kiertopalkinnon sai vuodeksi haltuunsa Halla.

Seuraavat kesäestaruuskilpailut Juantehtaalla.

Kilpailujen yhteydessä pidetyssä urheiluedustajien kokouksessa päätettiin yhtymän johdolle esittää, että seuraavat kesäestaruuskilpailut pidettäisiin Juantehtaalla. Tähän esitykseen on yhtiön johto saamamme tiedon mukaan antanut hyväksymisensä.

Kuluvan vuoden jalkapallosarja pelataan osittaisen karsintasysteemin mukaan samaan tapaan kuin viime vuonnakin. Joukkueiden ottelujärjestys arvotaan keväällä pidettävässä sosiaalivirkailijain neuvottelukokouksessa.

Ensi talven hiihtomestaruuskilpailuista päätettiin, että kilpailuihin osallistuvat yksiköt saavat itse arpoa omien edustajiensa lähtöjärjestyksen.

— Millaisen miehen kanssa tyttäresi on kihloissa? kysyi skotlantilainen naapuriltaan.

— Vallan oivallisen nuoren miehen kanssa. Hän saapuu meille joka ilta, sammuttaa valot olohuoneessa ja ottaa tyttäreni syliinsä.

— Ohoh, ja sellaista sinä pidät oivallisena miehenä!

— Tottakai! Hänhän säästää sähköä — ja sitä paitsi kuluu vain yksi tuoli.

— Tiedätkö, mitä merkitsee adjöö?

— En.

— Se tarkoittaa hyvästi ruotsinkielellä.

— Mutta tiedätkö sinä, mitä merkitsee syankali-umstrykniiniinitroglyseriini?

— En.

— Se merkitsee hyvästi kaikilla kielillä.

Luento on käynnissä. Talousopettaja Pirkko Riihiäho luennoi kodin ravinto-opista. Kuvassamme oikealta eturivissä: rva Elsa Ahvenainen, nti Siiri Huoponen, rva Hilja Simonen, rva Anja Salmela; takarivissä oikealta: rva Toini Hasu, rva Hanna Kärki, rva Helmi Laine ja rva Katri Vilen.

Näin tehtiin Voikkaalla...

Kymin Oy:n Sosiaaliosaston toimesta järjestettiin Kuusankoskella ja Voikkaalla ns. varakotisisarkursit tarkoituksena lyhyellä kurssilla kouluttaa henkilöitä, jotka voisivat kipeän hädän tullen auttaa perheissä sairauden t.m.s. sattuessa. Kurssit alkoivat helmikuun 7 p:nä ja päättyivät Voikkaalla 20 p:nä ja Kuusankoskella 21 p:nä. Kurssiin kuului kotita-

lousopetusta 15 tuntia ja kotisairaanhoidon opetusta n. 20 tuntia, kumpaakin sekä teoreettisena että havainnollisena opetuksena. Varakotisisaria valmistui Voikkaalta 10 ja Kuusankoskelta 7.

Samoin Sosiaaliosasto järjesti yhteistoiminnassa Punaisen Ristin paikallisosaston kanssa kotisairaanhoidon kurssin Voikkaalla ja Kuusankoskella. Tällä

Pölynimurin käyttö kuuluu nykyisin kodinhoitajalta vaadittaviin tehtäviin. "Koneenkäyttäjänä" rva Toini Hasu ja työtä seuraamassa rouvat Katri Vilen, Anja Salmela ja Hanna Kärki.

Tuhkan poisottamiseen kuuluvat omat niksinsä. Tässä talousopettaja Riihiäho tarkkailee rva Hilja Simonen työskentelyä.

Entä sitten huonekasvit! Nekin vaativat osansa huolenpidosta. Rouva Elsa Ahvenainen suorittaa perusteellista työtä.

Ja lopuksi suoritetaan lattian vahaus, jossa oikeita työtapoja esittelevät neiti Siiri Huoponen ja rouva Helmi Laine.

kurssilla saivat myös varakotisisariksi aikovat kurssiin kuuluvan kotisairaanhoito-opetuksen. Kotisairaanhoitokurssilla oli osanottajia Voikkaalla yhteensä 20 ja Kuusankoskella 15.

Käydessämme kameran kanssa tähän kurssitoi-

mintaan tutustumassa oli Voikkaalla parhaillaan menossa varakotisisarkurssin kodinhoito-opetus ja Kuusankoskella taas kotisairaanhoitokurssi. Oheiset kuvat pyrkivät väläyksittäin esittelemään kurssien opetusohjelmaa.

ja näin Kuusankoskella.

Ja näin Kuusankoskella. Kotisairaanhoitokurssi kuuntelee tarkkaavaisena terveyssisar Raija Korhosen luentoa.

Neiti Taimi Hannola on "yllättäen sairastunut" ja nyt on hänet taiteen kaikkien sääntöjen mukaan nostettava varovasti vuoteelle. Nostamassa oikealta rouvat Rauha Grönlund, Siiri Helander ja Helvi Riuttala. Toimitusta seurailee taustalla terveyssisar Korhonen.

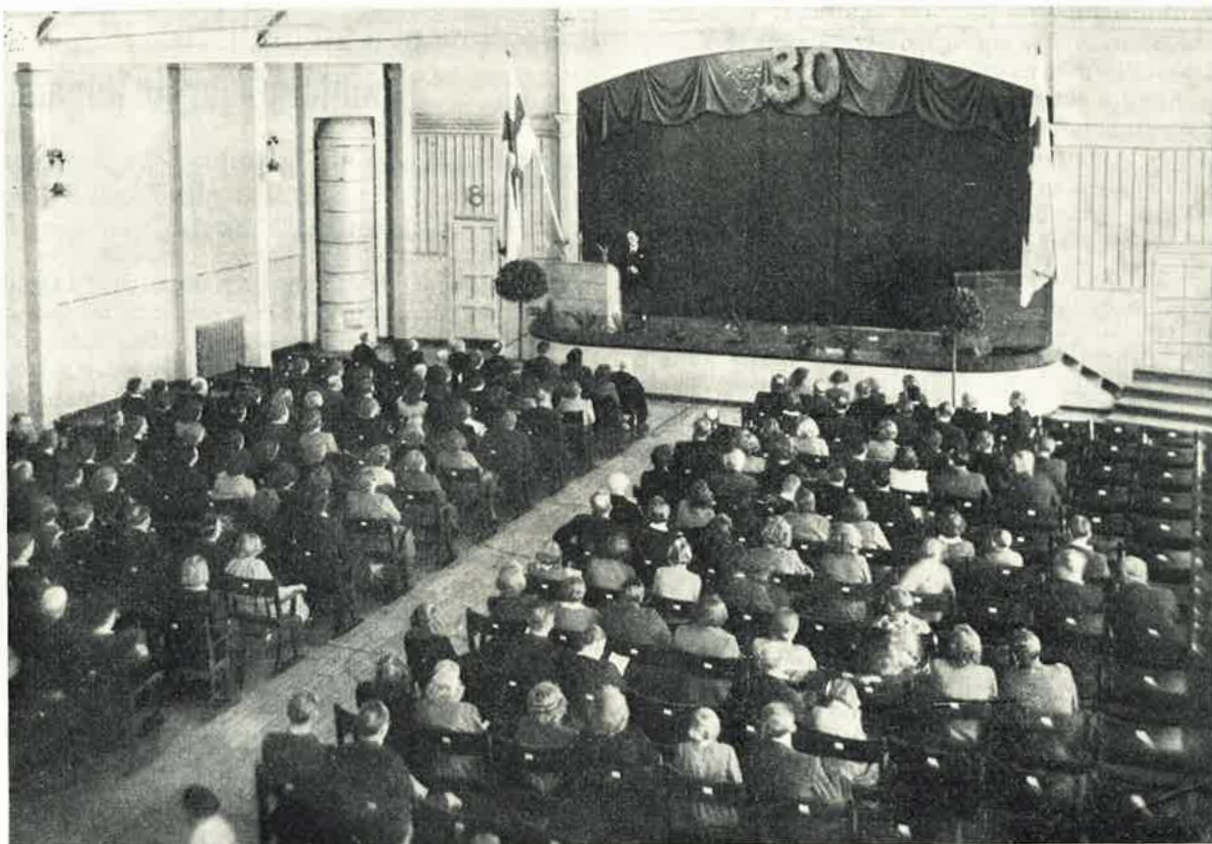
Nyt on "potilas" vuoteessa, tosin hänen nimensä on jo muuttunut Eva Suursalmeksi, jolle rva Helmi Rainio on tuolin ja tyynyjen avulla laittanut puoli-istuvan asennon.

Neiti Maila Valsti (vas.) kokeilee makuurenkkaan täyttöä, ja rouva Lilli Kirvesniemi asettaa lämpöpussia suojukseen.

"Näin annetaan potilaalle juotavaa", esittelee rouva Anna Lampiranta tukien kädellään "potilasta" tyynyn avulla.

Kuva Kuusankosken Työväenopiston 30-vuotisjuhlasta. Kouluneuvos T. I. Vuorenrinne juhlapuhetta pitämässä.

Kolme vuosikymmentä työväenopistotyötä

Kuusankoskella ja Voikkaalla.

Maamme työväenopistoliikkeellä on jo yli puoli-vuosisatainen historia takanaan, ja nykyisin opistojen luku lähentelee sataa. Ennen maamme itsenäistymistä opistoja oli kuitenkin vain kymmenkunta ja nekin kaikki kaupungeissa. Sitä enemmän oma-aloitteista ja laajakatseista sivistyspyrkimystä osoittaa Kymintehtaitten—Kouvolan Työväenopiston toiminnan aloittaminen jo niin varhain kuin v. 1920. Opistoajatus oli lähtöisin Kouvolasta, mutta koska taloudelliset edellytykset olivat silloin vaatimattomat, suunniteltiin myös Kymintehtaan—Kuusankosken ja Voikan alueiden liittämistä opiston piiriin. Vapaan kansansivistystyön aate ei täällä suinkaan ollut tuntematon, ja opistohanke kohtasikin suotuisan maaperän. Silloisista vaikeista murrosajoista huolimatta suunnitelma saatiin toteutetuksi.

Ensimmäinen opiston perustamista koskeva neuvottelukokous pidettiin jo helmikuussa v. 1919. Kokouksen puheenjohtajana toimi insinööri J. Hedbäck ja ensimmäiseen toimikuntaan valittiin täkäläisiksi edustajiksi insinööri A. Brejlin, mallipuuseppä Matti Salmi ja työmies A. Pitkänen. Opiston tarkoituksiksi

määriteltiin tällöin "mielenkiinnon herättäminen yhteiskunnallisia harrastuksia kohtaan sekä kodinhoiton ja kotitalouden edistäminen". Opisto aloitti toimintansa syksyllä 1920. Edellämainitut henkilöt valittiin opiston ensimmäiseen johtokuntaan ja sittemmin ovat siihen kuuluneet Kymin Osakeyhtiön ja paikkakunnan työväestön edustajina johtaja Väinö Niinivaara, rakennusmestari V. Kerttula, insinööri P. Kyrenius, tohtori H. Roschier, työmies Mauritz Paljakka, viilaaja Hemming Heiskala, varatuomari Eino Wallenius, isännöitsijä V. A. Durchman ja viilaaja Einar Virtanen.

Henkinen herääminen ei kuitenkaan tapahtunut kädenkäänteessä. Opistoajatus oli outo, ja joissakin se herätti myös ennakkoluuloja. Ensimmäisten tunnusluvuvuosien jälkeen seurasi voimakas nousukausi filmaisteri Antti Nikulaisen tultua opiston johtajaksi v. 1923 filtohtori Aukusti Simojoen jälkeen. Oppilasmäärä opiston kolmessa toimipaikassa yhteensä nousi pian 1.000:een pysyen näin korkealla kymmenkunta vuotta. Oppilasmäärältään opisto kuului silloin maan suurimpiin.

Ajankohta opistotyölle oli muuttunut suotuisammaksi. Raskaat koettelemusten vuodet alkoivat jäädä taakse, ja mielet täytti valoisampi tulevaisuudenusko. Alettiin entistä enemmän luottaa omiin voimiin ja tunnettiin tarvetta itsensä kaikinpuoliseen kehittämiseen. Äskettäin perustetun oman kunnan asioiden hoitaminen ja vilkastuva yhdistystoiminta vaati kyvykkäitä ja monitaitoisia henkilöitä, ja työväenopisto tarjosi tässä suhteessa arvokasta apuansa. Toisaalta silloisen ajan harrastukset eivät suuntautuneet niin monelle taholle kuin mitä on laita nykyisin, ja täten opistolla oli varsin keskeinen sija. Myös sen juhlat ja illanvietot olivat suosittuja. Useita vetikin opistoon toverikuntatoiminta illanviettoineen, juhlineen ja retkeilyineen, mutta myös tällä tavoin jouduttiin kosketuksiin kasvattavan opistolaishengen kanssa, joten tälläkin toiminnalla oli varmaan kehittävä vaikutuksensa paikkakunnan henkisessä kasvussa.

Alkuaikojen opintosuunnitelmat eivät tietenkään voineet olla kovin monipuolisia, mutta sitä enemmän harrastettiin luennoilla käyntiä. Pääpaino olikin nimienomaan luentotoiminnassa. Kuulijoiden luku saattoi nousta pariinkin sataan, vaikka aihe ei ehkä ollutkaan millään tavoin sensatiivinen. Radio ei ollut vielä aloittanut valtakauttaan, ja keinot tiedon hankkimiseen olivat muutenkin monin verroin vähäisemmät kuin nykyisin.

Opistoa tukivat taloudellisesti kunnat ja Kymin Osakeyhtiö sekä valtio, jonka avustukset muuttuivat lakimääräisiksi v. 1927 työväenopistolain tultua hyväksytyksi. Opistotyötä helpotti suuresti se, että opistolla oli käytettävissään riittävästi huoneistotiloja.

Sota-aika merkitsi tietenkin opistotyön taantumista. Kun sotien päätyttyä työväenopistoliikkeessä oli havaittavissa voimakas nousukausi, tuntui se myös paikkakuntamme opistotyössä. Tärkeänä ulkonaisena parannuksena on pidettävä opiston jakamista kahdeksi itsenäiseksi ja kaiken lisäksi kunnalliseksi opistoksi. 3-osainen opisto oli ajan mittaan osoittautunut hankalaksi varsinkin opiston johdon kannalta. Myöskään opetusohjelman suhteen ei kyetty enää seuraamaan sellaista monipuolista kehitystä kuin muissa toiminnaltaan keskitetyissä opistoissa. Kouluhallituksen taholta pidettiin opiston jakamista myös erittäin toivottavana. Näin tapahtuikin, ja Kuusankoskella sekä Voikkaalla ryhtyi Kuusankosken Työväenopisto jatkamaan Kymintehtaitten—Kouvolan Työväenopiston suorittamaa vapaata kansansivistystyötä vuoden 1947 alusta lukien.

Tänä viimeisenä kautena, jolloin opiston johtajana on toiminut fil.maisteri Veikko Talvi, on opetussuunnitelma ollut huomattavasti monipuolisempi käsitteen työkausittain 30—40 opintopiiriä. Käytännöllisten aineiden joukossa on otettu huomioon paikkakunnan omat, läheisesti jokapäiväiseen työhön liittyvät tarpeet. Sekä yhteiskunnalliset aineet että esteettiset harrastukset ovat saaneet suurimman huomion osakseen. Huomattavaa osaa on näytellyt opiston ulospäin suuntautuva toiminta. Opiston kirjalli-

Kuusankosken tehtaitten hiihtomestaruuskilpailut.

Mestareiksi Ky—Kuu. tehtailta Esko Salovaara ja Hilppa Pohjonen, Vo. tehtaalta Lauri Ellonen ja Hilkka Kuusela.

Kuusankosken tehtaitten (Ky.-Kuu. ja Vo.) hiihtomestaruuskilpailut pidettiin kuluneena talvena samana päivänä ja samassa paikassa, nimittäin helmikuun 18 p:nä Kuusankosken hyppymäen maastossa. Kilpailuihin oli ilmoittautunut 37 osanottajaa, joista miehiä 30 ja naisia 7. Näistä jäi kuitenkin saapumat-

Esko Salovaara on nuoremman hiihtäjäpolven kaikkein lupaavimpia edustajia. Voitti Ky.—Kuu. tehtaitten mestaruuden ja sijoittui yhtymän kisoissa 7:nneksi.

suusjuhlista, musiikki- ja teatteri-illoista sekä taidenäyttelyistä on muodostunut miellyttäviä ja antoisia tilaisuuksia, jotka ovat ansiokkaalla tavalla rikastuttaneet paikkakunnan kulttuurielämää.

Kohottavaksi kulttuurijuhlaksi ja paikkakunnan vapaan kansansivistystyön katselmukseksi muodostuivat myös Kuusankosken Työväenopiston 30-vuotisjuhlat, joita vietettiin Kuusankoskella helmikuun 25 ja Voikkaalla 26 p:nä. Ohjelma oli korkeatasoinen, ja se antoi valaisevan näytteen opistossa suoritetusta ohjauksesta ja valmennuksesta. Juhlapuhujina olivat Työväenopistojen Liiton puheenjohtaja, kouluneuvos T. I. Wuorenrinne ja opiston entinen johtaja, maisteri Antti Nikulainen. Juhlissa oli yleisöä yhteensä n. 700, joukossa opistolaisia ja opiston ystäviä alkuvuosilta sakka. Juhlissaan opisto joutui lukuisen arvovaltaisten onnittelutervehdysten kohteeksi.

ta 5 miestä. Matkaan lähteneistä keskeytti 2 naista (Ky.-Kuu. tehtaitten ainoat naisedustajat) ja yksi mies. Naisten keskeyttämiseen oli syynä poikkeaminen väärälle ladulle. Keli oli hyvä ja sääsuhteet muutenkin edulliset.

Miehet kiersivät 7,5 km. pituisen lenkin kahdesti, joten matkaa kertyi kaikkiaan 15 km. Puolivälissä oli paras aika Niemellä, 25,35, Salovaara oli toisena 25,50 ja Levänen kolmantena tasan 26 minuuttia. Toisen kierroksen paineli Salovaara melko lujaa, viipyen tällä osuudella vain 25 min. 18 sek. eli 25 sek. vähemmän kuin Niemi. Näin pystyi Salovaara päihittämään kuulun vastustajansa, samalla kun hän toisen kerran perätysten hankki nimiinsä Ky.-Kuu. tehtaitten hiihtomestaruuden.

TULOKSET:

Kymin—Kuusankosken tehtaat.

1) Esko Salovaara, Ky. Korjauspaja, 51,08. 2) Urho Niemi, Ky. Sell., 51,18. 3) Tauno Levänen, Ky. Rak., 52,46. 4) Matti Frimodig, Ky. Pap., 54,11. 5) Veikko Saarinen, Ky. Pap., 54,38. 6) Olavi Nikulainen, Ky. Korjausp., 56,39. 7) Veikko Lupunen, Ky. Rak., 56,43. 8) Martti Kinnunen, Kuu. Pap., 57,32. 9) Arvi Ketula, Kuu. Pap., 57,58. 10) Kalevi Mäkinen, Ky. Rak., 58,50. 11) Raine Mäkelä, Ky. Rak., 59,00. 12) Heikki Muuronen, Ky. Korjausp., 59,10. 13) Veikko Pasi, Ky. Pap., 59,37. 14) Väinö Pekkola, Ky. Pap., 1,00,05.

Kuten jo edellä on mainittu, keskeyttivät Ky.-Kuu. tehtaitten molemmat naisedustajat, joten mestaruus naisten kohdalla ratkaistiin yhtymän hiihtomestaruuskilpailujen yhteydessä maaliskuun 4 p:nä Voikkalla. Mestariksi tuli Kauppa Oy:n Hilppa Pohjonen, joka jo toisen kerran voitti myös yhtymän mestaruuden. Hänen aikansa oli 22,23. 2) Vieno Pörsti, Saha, 24,42. 3) Eini Oksanen, Kauppa Oy., 26,54. 4) Elli Kilpiä, Konttori, 27,50. 5) Lempi Katainen, Saha, 28,45.

Edustajiksi Kymenlaakson Viestiin valitsi työpaikkaurheilutoimikunta seuraavat hiihtäjät, hiihtosuuksettain Voikkaalta Kouvolaan lueteltuina: Urho Niemi, Veikko Saarinen, Matti Frimodig, Eino Ritari Esko Salovaara ja Tauno Levänen.

Voikan tehdas.

Voikan tehtaan hiihtomestaruuden saavutti jo neljännen kerran perätysten Korjauspajan Lauri Ellonen, ajan ollessa 55,22. 2) Vilho Floman, Pap., 55,39. 3) Paavo Vähänen, Karbidi, 57,57. 4) Kaarlo Hasari, Sell., 58,36. 5) Teuvo Vanhalakka, Korj., 58,49. 6) Mauri Lindström, Pap., 1,02,32. 7) Heikki Jokela, Rak., 1,02,53. 8) Viljo Makkonen, Höyry, 1,03,10. 9) Olavi Jääskeläinen, Puuh., 1,17,30.

Naisten hiihdossa ei viimevuotinen voittaja Taimi Rajajärvi ollut mukana. Mestariksi tuli tällä kertaa Sosiaaliosaston Hilikka Kuusela, joka edellisissä mestaruuskilpailuissa sijoittui toiseksi. Ajaksi merkittiin 23,40. (naiset hiihtivät 5 kilometrin pituisen radan) 2) Anja Lahdelma, Pap., 26,08. 3) Sanni Kääriäinen, Sell., 26,54. 4) Annikki Lonka, Ulkotyö, 29,39. 5) Aino Saario, Sell., 31,59.

Verkkopalloilijamme kunnostautuivat Myllykoskella.

Maaliskuun 12 p:nä sai KBLK vastaanottaa naapuritehtaitten, Yhtyneet Paperitehtaat Oy:n verkkopalloseuralta Myllykoskelta kutsun Kymenlaakson tennisseurojen tenniskilpailuihin. Koska Myllykosken tennishalli on paikkakunnan suuren tennisharrastuksen vuoksi ollut käytännöllisesti katsoen varattuna paikkakuntalaisten käyttöön, tarjoaisivat nämä kilpailut pelaajillemme talviaikanakin kerran tilaisuuden tarttua mailaan ja harjoittaa tuota valkeata urheilua. Kilpailut tapahtuisivat pääsiäispyhien aikana. Klubimme puheenjohtajan, ins. Erik Holmin koolle kutsumassa halituksen kokouksessa päätettiin yksimielisesti osallistua näihin kilpailuihin. Koska osanottajien lukumäärä oli rajoitettu, valittiin kokouksessa ne pelaajat, jotka edustaisivat KBLK:ta tulevissa kilpailuissa. Kiitos Myllykosken verkkopalloseuran, järjestyi harjoitustunteja kilpailuja edeltäneellä viikolla ja tämä tuntui suuressa määrin auttaneen KBLK:n onnistumista kilpailuissa. Kilpailut oli määrätty aloitettavaksi lauantaina maaliskuun 24 p:nä, ja Myllykosken verkkopalloseuran klubillemme lähettämästä peliohjelmasta ilmeni, että Kotkan, Karhulan, Inke-roisten, Myllykosken ja Kymintehtaitten pelaajat tulisivat silloin mitteleämään voimiaan.

Maisi Wikman avasi kilpailut lauantaina ja voitti helposti vastustajansa nti Hankasen Karhulasta 6—1, 6—1. Seuraavana meikäläisistä oli Leif Berg, jolla ei myöskään ollut suurempaa vastusta vastapelaajastaan, kotkalaisesta Osasesta. Sen jälkeen seurasi Konni Zilliacuksen ja Karhulan Tarkkosen välinen ottelu. Tästä oli odotettu kovaa kamppailua, mutta Zilliacus toi voiton vakuuttavasti kahdessa erässä. Tämän pelin aikana voitiin helposti huomata, että Tarkkosta haittäsi huomattavasti tottumattomuus puulattialla pelaamiseen. Saima Ahokanta voitti rva Toivosen Myllykoskelta 6—3, 6—4. Sitä vastoin Mikko Eirto ei ollut parhaassa kunnossaan, joten Myllykosken Aro vei voiton 6—1, 6—2.

Sunnuntain ohjelmassa oli meikäläisillä ainoastaan kaksi ottelua. Saima Ahokanta pääsi naisten kaksinpelin loppuotteluun voitettuaan kotkalaisen nti Löthnerin vakuuttavasti 6—0, 6—0. Nelinpeliin osallistuneet pelaajamme Erik Holm & Sven Lönegren suoriutuivat loppuotteluun voittamalla kotkalaisen parin Osanen & Hukkanen.

Maanantain pelilistalla oli ainoastaan Myllykosken ja Kymintehtaitten pelaajien väliset ottelut, sillä muiden seurojen jäsenet oli voitettu kilpailujen aikaisemmassa vaiheessa.

Kymenlaakson Viestiä varten sai Voikan tehtaan joukkue seuraavan kokoonpanon: Teuvo Vanhalakka, Lauri Ellonen, Paavo Vähänen, Vilho Floman, Heikki Jokela ja Erkki Multanen.

Laajennamme kotia – ulospäin!

*Pihanhoitokilpailu Kuusankoskella ja Voikkaalla
alkaa toukokuun 1 p:nä.*

Kotoinen pihamaa, kesäinen lisähuoneemme, virkistykseen ja hyödyllisen askartelun paikka. Liikaako sanottu? Siltä saattaa tuntua katsellessamme muutamia tämän kirjoituksen kuvia, ja myös silloin, kun kesäiseen aikaan liikkuu ympäristössä ja tapaa nurkkapieleitä ja pihamaat kaikenlaisen romun ja rikkaruohon tyyssijoina. Toisenlaisiakin esimerkkejä, viihtyisiä pihamaita, on toki ja runsaastikin löydettävissä, eikä vain oheisissa kuvissa, vaan myös luonnossa. Eikä onnistuneeseen tulokseen pääseminen ole mikään ylivoimainen, kallis tai hyödytön urakka. Se vaatii kyllä järkipäisen suunnittelun ja toteuttamisen sekä jatkuvaa huolenpitoa, niinkuin kaikki muutkin kotimme osat.

Viedäkseen asiaa eteenpäin toimeenpanee Sosiaaliosasto tulevana kesänä pihanhoitokilpailun Kuusankoskella ja Voikkaalla. Silloin naapurien esimerkki ja kilpailuhenki kannustavat eteenpäin sellaistaikin, jonka oma harrastus ja into ei ole tarpeeksi suuri edes pieniinkään parannuksiin tai loppuu kesken yrityksen. Kilpailussa on kaksi pääsarjaa, joista ensimmäinen

käsittää yhtiön omistamien talojen pihamaat. Tämä kestää tulevan kesäkauden, 1. 5.—1. 10. 51. Kilpailualueeseen kuuluvat Tähteen, Vanhan Naukion, Myllykallion ja Suopellon asutusalueet. Kukin alue kilpailee omassa alasarjassaan, ja kaikkien mainituilla alueilla asuvien katsotaan ilman muuta kuuluvan kilpailun osanottajiin. Sen sijaan toisessa pääsarjassa, johon kuuluvat omassa taloissaan asuvat yhtiöläiset, on osanotto vapaaehtoinen. Jälkimmäinen kilpailu kestää 2 vuotta, päättyen vasta 1. 10. 1952, ja kilpailualueeseen kuuluvat Kymenrannan omakotialue ja Tähteen rintamamiestonttialue.

Pihat tarkastetaan toukokuun alussa ja syyskuussa. Arvostelussa voi kilpailija saada seuraavat korkeimmat pistemäärät:

Pihamaan suunnittelun tarkoituksenmukais.	10 pist.
Siisteys yleensä	20 ”
Tehty työmäärä	20 ”
Pihamaan hyötynuoli	20 ”
Pihamaan koristepuoli	20 ”
Takapiha	10 ”

Päivän kilpailut aloitettiin toisella miesten kaksinpelin semifinaalilla L. Bergin ja Kinnusen kesken. Ensimmäinen erä oli luja ja sen sai Berg 6—4, toinen erä ratkesi helpommin viimeksi mainitun hyväksi 6—1.

Samana päivänä pelattiin Maisi Wikmanin ja nti Vainion välinen naisten kaksinpelin semifinaali. Tämä ratkesi vasta kolmen erän jälkeen, jolloin nti Vainio tuli voittajaksi. Nti Wikmanilla olisi ollut selvä mahdollisuus voittaa, jos hän vain olisi jaksanut pitää samaa tahtia kuin ensimmäisessä erässä ja olisi hyvin sijoitetuilla kämmenlyönneillä pakoittanut vastustajansa juoksemaan nurkasta toiseen. Sen sijaan nti Vainio toisessa erässä sai yliotteen painostamalla vastustajansa rystylyöntejä ja hänen onnistui saada tämä erä kuten sitten ratkaisevakin erä. Sen jälkeen tulivat kentälle Zilliacus ja Ruotsalainen selvitettäväksi välinsä toisessa miesten kaksinpelin semifinaalissa. Ruotsalainen pelaa vasemmalla kädellä ja hän onnistui hyvin syötöissään, jotka vaikeasti lyötyinä vaikeuttivat Zilliacuksen peliä ja usein toivat suoraan pisteitä. Ruotsalainen, joka tällä hetkellä lienee Myllykosken paras pelaaja, voitti tämän ottelun 6—4, 6—3.

Miesten nelinpelin loppuotteluun osallistuivat Holm & Lönegren ja Haaja & Kinnunen. Tässä ottelussa ei säästetty ruutia, vaan kaikki pelaajat löivät täydellä teholla. Meikäläiset osoittautuivat vahvemmiksi ja voittivat 6—4, 7—5. Tällöin ilahdutti Holm hyvällä verkkopelillään ja Lönegren lujasti ammutuilla syöt-

töjen palautuksilla, jotka useasti saattoivat vastustajat tukalaan asemaan.

Seuraavana ohjelman kohtana oli naisten kaksinpelin loppuottelu, jolloin Saima Ahokanta raskailla peruslyönneilläään ja suuremmalla liikkuvaisuudellaan sai selvän voiton nti Vainiota 6—4, 6—2. Miesten kaksinpelin loppuottelusta ei tullut odotettua taistelua, sillä Berg voitti ylivoimaisesti vastustajansa Ruotsalaisen 6—0, 6—3. Ottelussa vaikuttivat ratkaisevasti ensiksi mainitun hyvät syötöt ja wolley-peli.

Sekanelinpelistä nti Ahokanta & Berg ja rva Toivonen & Ruotsalainen muodostui sitkeä kolmen erän kamppailu, jossa ensiksi mainitut voittivat. Peli ei koko aikana kohonnut korkeammalle tasolle, ilmeisesti sen vuoksi, että pelaajat olivat rasittuneita päivän aikaisemmista otteluista.

Jokaisen loppuottelun jälkeen seurasi palkintojen jako, ja kuten edellisestä ilmenee, sai Kymintehdas kaikki ensimmäiset sijat. Myllykosken Rauta Oy:n lahjoittama kunniapalkinto kilpailujen parhaalle miespelaajalle annettiin Leif Bergille. Viimeisen ottelun palkintojenjaon jälkeen kiitti L. Berg kilpailujen järjestäjiä ja yhtiötä hauskoista kilpailuista.

Asken suoritettuja kilpailuja ajateltaessa voi jokainen, joka osallistui niihin joko pelaajana tai katsojana, todeta eron ulkokentillä ja puulattialla pelaamisen välillä. Koska meillä ei talvikautena ole minikäänlaisia harjoittelumahdollisuuksia, voimme olla erittäin tyytyväisiä pelaajiemme suorituksiin.

Pääsiäiskärpänen.

Kestävä ja asiallisen yksinkertainen piha-aita portteineen on paljon kauniimpi kuin joku taidon ja monimutkaisuuden mestarinäyte.

Arvostelun tasapuolisuuden vuoksi annetaan kilpailijoille vähennyspisteitä:

Rakennuksen ikä yli 2 vuotta 5 pist.
Rakennuksen ikä alle 2 vuotta 0 „

Tonttialueen sijainti ja maanlaatu:

Hyvin edullinen sijainti 5 pist.
Hyvin edullinen maanlaatu 5 „

Palkinnoiksi annetaan voittajille puutarhatyöväli-

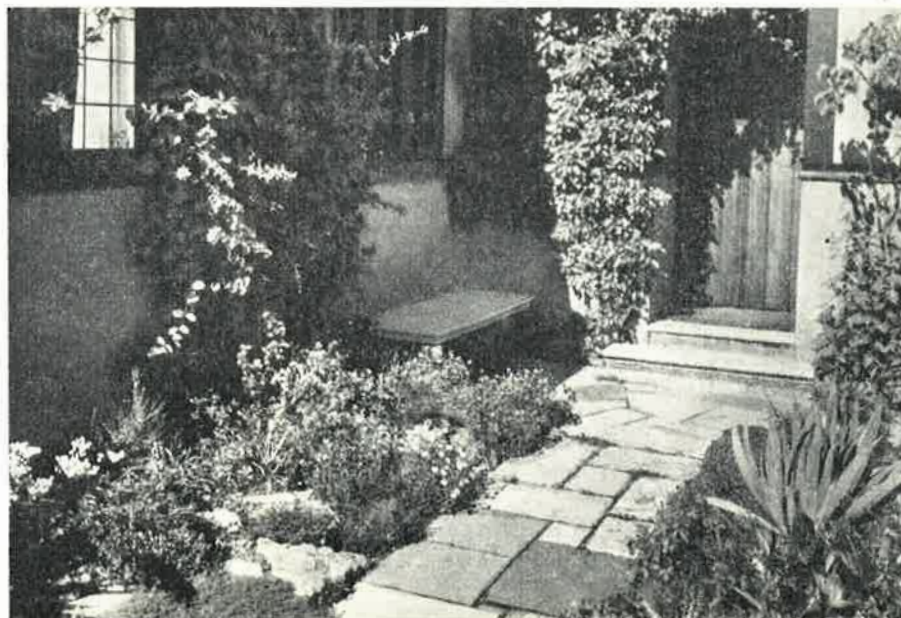

Suuria hiekoitettuja piha-aukeamia pyritään välttämään, sillä onhan vihreä nurmimatto toki kauniimpi lattiapinta tässä ulkoilmahuoneessamme kuin kuolleet hiekkakenttä, ja siinä risteilevät polut miellyttävämpiä jalalle kuin sorakäytävät.

neitä sekä lahjakortteja taimien hankkimista varten yhtiön taimistoista.

Seuraavassa esitetään pihamaitten järjestelystä muutamia suuntaviivoja, joihin niin omakotitalon rakentajan kuin vanhojen talojen asukkaittenkin kannattaa kiinnittää huomiota. Kehitellessämme mielikuvaa omasta, ihanteellisesta pihapuutarhastamme ei ole syytä ottaa ehdottomaksi esikuvaksi jotain näkemäämme loistopuutarhaa suihkukaivoineen ja muotopuineen, vaan on lähdettävä kotoiselta pohjalta, jokapäiväisen elämän asettamista käytännöllisistä vaatimuksista. Koristeistutukset tämän ohella takaa-vat kokonaisvaikutelman, joka on sekä kaunis että käytännöllinen.

Mikäli pinta-ala ja viljelykselliset seikat myöten

Kapea laattapolku, jonka välistä pilkistelee vihreä nurmi, johtaa kukkaryhmien lävitse kotiovelle.

Aidan sisäpuolella odottaa sijoitustaan mm. lasten leikki-paikka hiekkalaatikkoineen. Sen paras paikka on paitsi aurinkoinen, myöskin sellainen, että äiti voi helposti ikkunasta vilkaisemalla todeta, kuinka leikki käy.

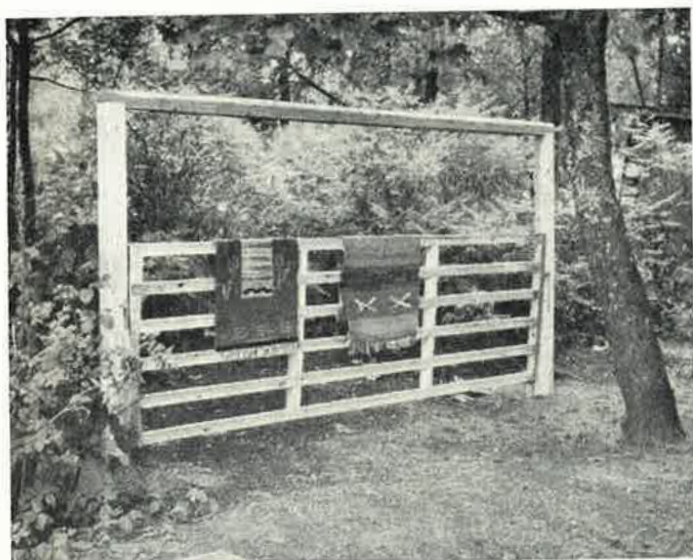
antavat, pyrkii jokainen sijoittamaan tontille myös hyötykasveja, kuten omenapuita, marjapensaita ja vihanneskasveja. Mutta varokaamme laajentamasta tätä osaa suuremmaksi kuin mihin hoitokykymme riittää. Laiminlyöty puutarhapalsta ei ole iloksi silmälle eikä tuota kunnon satoa. Valitsemalla näille vaativille kasveille aurinkoisimman ja syvämultaisimman osan tontista ja suorittamalla puutarhan perustustyöt huolellisesti pääsemme parhaaseen tulokseen. Istutuksiin kannattaa käyttää vain terveitä ja vahvoja taimia. Sijoitamme kernaasti hyötykasvit

omaan ryhmäänsä, koska ne vaativat yhtenäiset muokkaukset ym. erikoishoidon.

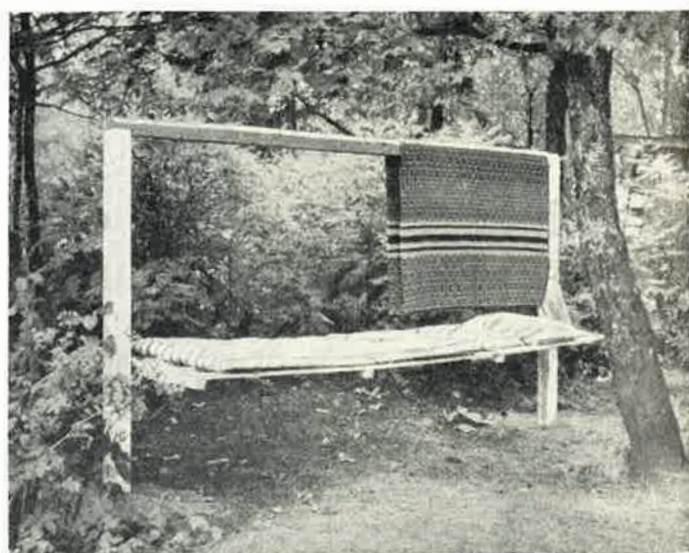
Varsinaisella koristepuolella eli pihanpuolella kiintyy huomio ensinnä kulkuväyliin. Niitten kulun määrää pääasiassa rakennusten sijoitus. Pyrkimyksenä on saada ne kulkemaan mahdollisimman lyhyesti ja kokonaisuutta rikkomatta. Kunnollinen tien pohjustus, ojitusta, kiveystä ja soraa käyttämällä, takaa ajokuntoisen tien kosteinakin aikoina. Tyydyttävään pihanurmeen voidaan kenties muutamin paikoin päästä käyttämällä vain luonnonnurmien lisäsiementämistä. Mutta kauniimman ja tasaisemman nurmikon saa muokkaamalla ja lannoittamalla maa ja suorittamalla kylvö kevätkosteuden aikana tai elokuulla. Parhaita pihanurmien siemensekoituksiin soveltuvia lajeja ovat niittynurmikka, aronata, valkopila ja rairuoho eli pyörtänöluste. Siementä 3—4 kg aarille.

Aidan tarkoituksena on rajoittaa ja suojata rauhoitettu piha-alue. Useimmiten tulevat kysymykseen lauta-aidat tai pensasaidat. Viimemainitut antavat hyvin hoidettuina kauneimman ja pitkäikäisimmän suojan. Mutta huomattava on, että kunnollisen pensasaidan saamiseksi on taimia käytettävä 4—5 kpl. juoksumetrille, ja pensaita leikattava huolella joka vuosi pienestä pitäen. Eivätkä aitapensaatkaan ilman kasviravintoa hyvin kasva. Eniten käytettyjä ovat nopeasti kasvava siperialainen hernelpensas, kiiltävälehtinen orapihlaja ja ikivihanha kuusi.

Pihapuitten arvoa on korostettava, sillä ne luovat sen kehiksen, josta talo ja puutarha parhaiten pääsevät oikeuksiinsa. Lisäksi ne antavat varjoa liiallista auringonpaahdetta vastaan. Voitamme aikaa vuosikymmenen, jos rakennusaikana säästämme jonkun alkuperäisen koivun tai kuusen, verrattuna siihen, että ryhtyisimme niitä talon valmistuttua istuttamaan.

Emännän työn helpottamiseksi järjestetään vakinainen tuuletusteline portaikon lähetyville, mutta silti jonkun pensasryhmän suojaan.

Viereisellä palstalla näkyvän käytännöllisen tuuletustelineen alaosan voi kääntää vaakasuoraan asentoon patjojen piiskausta varten.

Pensaat lisäävät viihtyisyyttä, ne suojaavat ja rajoittavat pihamaita, mutta monilla kauniskukkaisilla pensailla on myöskin koristeellisuutensa takia oikeus päästä pihapuutarhaan. — Jalosyreeni, *Syringa vulgaris* Mad. Lemoine, täydessä kukkaloistossaan.

Puutarhapenkki tai keinu on mieluinen levähdyspaikka, eikä liene epäilystäkään, etteikö päiväkahvi maistuisi mainiolle ulkosallakin. Tämän oleskelupaikan sijoitamme kernaasti niin, että se on suojassa ulkopuolisten katseilta. Sitä vastoin jätämme paikan avoimeksi siten, että itse voimme ihailla puutarhan kauneutta.

Lumipallopensas (*Viburnum opulus sterile*) on kauneimpia ja kütollisimpiä koristepensaitamme.

Kukkaryhmien avulla saamme väriloistoa puutarhaan. Upea pioni (*Paeonia*) pääsee hyvin oikeuksiinsa nurmikolle istutettuna kukkaryhmänä.

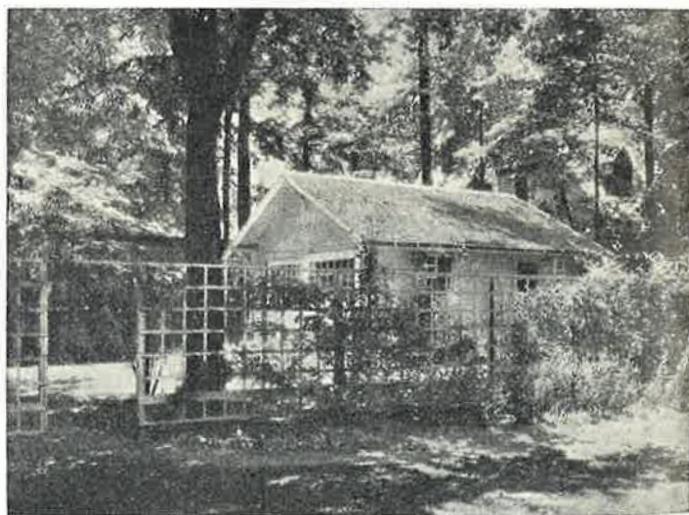

Köynnöskasvit ovat kiitollisia apuvälineitä pihamaan kaunistajalle. Niillä voi peittää rumia kiviä jalkoja, seinäpintoja ja kuisteja. Tässä köynnöskrassi (*Tropaeolum*) verhoaa hauskaasti korkeiden rappujen sivuja.

Kukkaryhmien avulla saamme väriloistoa puutarhaan. Monivuotisia kasveja apuna käyttäen voimme päästä ihailemaan kukkivia kukkia jo toukokuussa, sillä monet sipulikukat ovat valmiit kukkimaan heti lumen sulattua. Sitten jatkamme iiriksillä, liljoilla, lupiineilla ja pioneilla, vain muutamia runsaasta valikoimasta mainitaksemme. Syksyn otamme vastaan leimukukin ja kultapiisku. Kutakin kukkalajia on

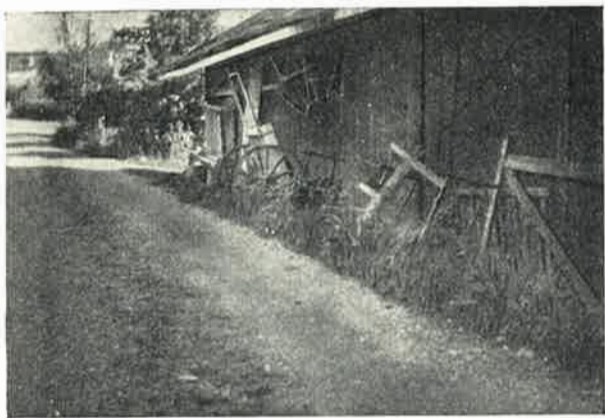

Villiviini (*Parthenocissus*) ja köynnöskuusama (*Lonicera*) kiipeilevät kilpaa ikkunan pientä. Muita monivuotisia täällä vühtyviä köynnöskasveja ovat humala ja piippuruoho.

Köynnöskasvien avulla voi nopeasti loihtia puuristikoon tuetun kesäisen väliseinän pihamaalle useamman eri perheen oleskelupaikkojen väliin.

perennaryhmään pyrittävä saamaan yhtenäinen ryhmä, vähintään 3—5 kpl. Silloin niitten väriloisto vasta pääsee oikeuksiinsa. Yksivuotisilla kukilla voimme puutarhan väri-iloa vielä lisätä ja saada niistä myös kukkia maljakkoomme. Koristekasvien oikea sijoituspaikka on tärkeä. Jos ne ovat vaivottomasti ohikulkiessa nähtävillä, tulemme niistä paljon enemmän nauttineeksi, kun sen sijaan syrjään sijoitetut

Ei riitä, että rumentava romu on piilossa omilta silmiltä, vaan on ajateltava naapurinkin näköalaa.

ryhmät saavat kukkia vain omaksi ilokseen. Pienet, sinne tänne sijoitetut koristekasvit tekevät katsojaan levottoman vaikutuksen.

Esiin vetämättä on vielä eräs kotipuutarhan välttämättömyys: komposti eli roskatunkio. Se on tarpeen sekä kaiken kerääntyvän roskan ja jätteen vastaanottajana että myös ravintorikkaan kompostimullan tuottajana. Kalkittuna ja kerran, pari vuodessa käännettynä tämä roskakasamme muuttaa kaikki

maatuvat ainekset hyväksi mullaksi. Kompostille vaaramme varjoisan, suojatun paikan mukavien kulkureittien varrella.

Lumenlähdön jälkeen odottaa puutarhamekin kevätsiivousta. Kaikki ylimääräinen romu poltetaan tai viedään kaatopaikalle. (Kompostiin vain 2—3 vuodessa maatuva aine.) Tarvekalut sijoitetaan säilytyspaikkoihinsa. Rakenteelliset laitteet, kuten aidat ja portit korjataan, nurmikat haravoidaan ja tarvittaessa "paikataan" uusintakylvöllä. Puut ja pensaat kaipaavat kenties nuorennusleikkausta, kukkaryhmät uusimista.

Kesän aikana hoito supistuu pääasiassa pihan siistinä pitämiseen. Tokihan ehdimme ulottaa lauantaisiivouksen portille saakka, apuna luuta tai lehtiharava. Rikkaruohot ja rikkaruohon tavoin villiintyvät pensaat tekevät pihasta pian hoitamattoman näköisen. Villikasvuston matalaksi leikkaamisella estetään niiden siementyminen. Lopulliseen voittoon pääsemiseksi tarvitaan lapio ja juurien tarkka poisto tai jatkuva pinnan puhtaanapito terävän haran avulla. Viljelemättömillä ojanpientareilla voidaan apuna käyttää kemiallisia rikkaruohomyrkkyjäkin. Puutarhakäytösä on niiden suhteen kuitenkin oltava varovaisia.

Omaksi, oman perheemme ja ohikulkijankin iloksi sisustamme ja vaalimme pihamaamme niin, että se puolestaan voi antaa parhaansa arkityöstä väsyneen ihmisen virkistämiseksi.

KYMENLAAKSON VIESTISSÄ

laaksokunnan parhaat hiihtäjät mittelivät jälleen voimiaan.

Kymenlaakson Viesti hiihdettiin kuluneena talvena viidennen kerran ja hiihtosuuntana oli Voikka - Kotka. Huolimatta siitä, että oli käyty keskustelua viestin mahdollisesta muuttamisesta käsittämään vain urheiluseuroja, suoritettiin kilpailu tällä kertaa täysin entisten suuntaviivojen mukaan.

Ennakolta ounasteltiin Myllykosken voittoa syystä, että sen joukkueessa hiihti eräitä Suomen parhaisiin kuuluvia hiihtäjiä. Vaihto vaihdolta kävi-kin Myllykosken voitto yhä selvemmäksi, joten mitään jännityskamppailua ei siinä suhteessa syntynyt. Muutenkin oli etupään järjestys suunnilleen sellainen kuin oli etukäteen odotettu ja huomattavasti samanlainen kuin edellisenä vuonna.

Yhtymämme oli edustettuna kolmella joukkueella ja lopputuloksiin voidaan olla tyytyväisiä. Kymintehdas, Voikka ja Halla puolustivat yhtymämme mainetta näissä kisoissa.

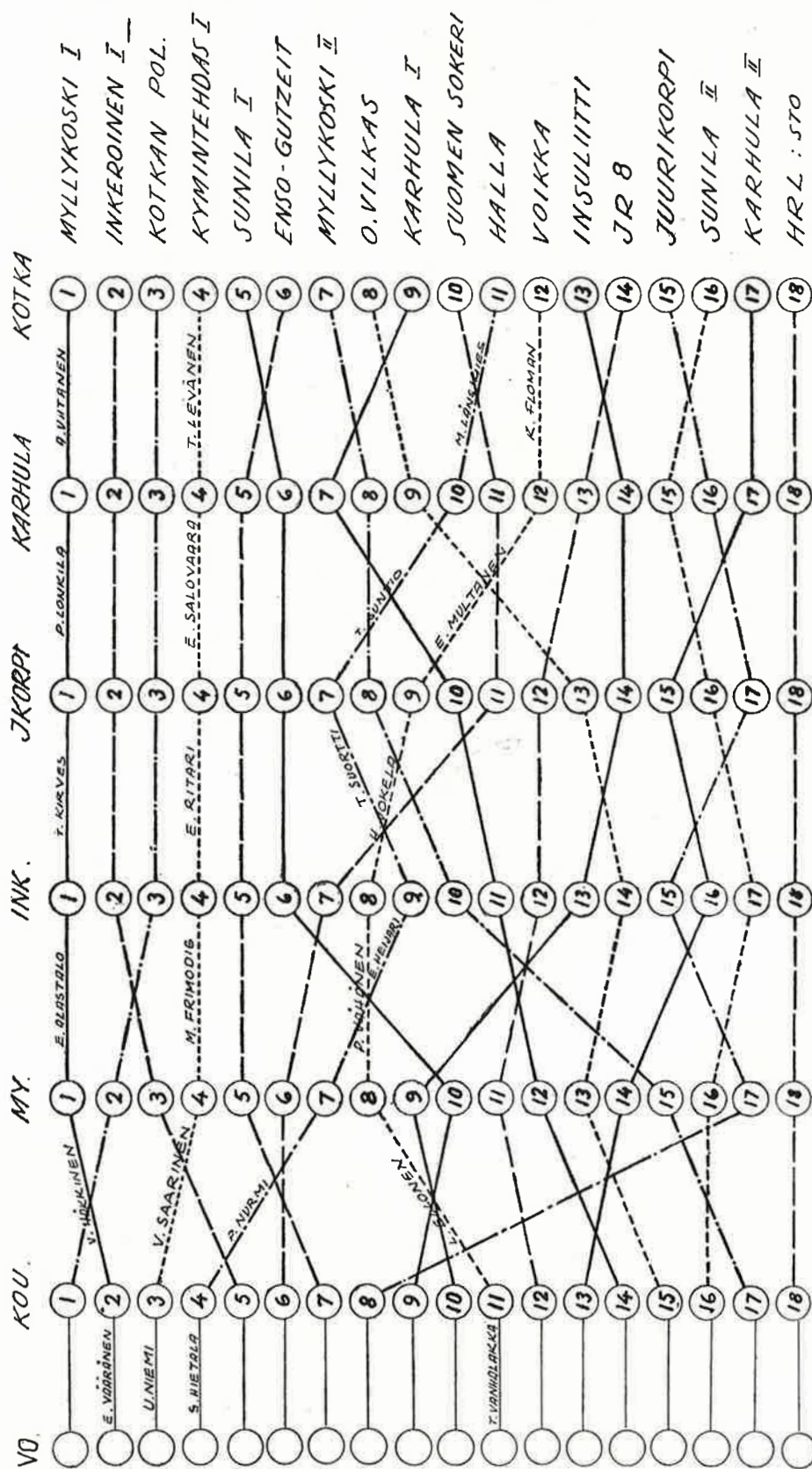
Varsinaisen kilpailun kulku selviää kaaviopiirrokselta, joten emme siihen puutu. Myöskin yksityisten miesten suorituksista on jo niin paljon puhuttu, ettei ole aihetta niihin enää takertua.

Kilpailujen luonteesta käytiin kilpailujen jäl-

Heti Voikkaalta lähdettyä otti Kymintehtaan U. Nieminen johdon käsiinsä, mutta ennen Kouvolassa tapahtunutta vaihtoa oli kaksi kilpailijaa sivuuttanut hänet.

Kymenlaakson Viesti 25. 2. 51.

keen keskustelua, ja uudelleen tehtiin esitys, että viestiä hiihdettäisiin urheiluseurojen joukkueiden kesken, koska siten saataisiin koko Kymenlaakson hiihtoväki mittelyyn mukaan. Asia ei kuitenkaan ainakaan tässä vaiheessa saanut vielä kannatusta, koska oletettiin seuroilla olevan vaikeuksia joukkueiden kokoamisessa ja toisekseen taloudellinen puoli saattaisi aiheuttaa hankausta, koska seurojen rahasiat yleensä ovat heikollaiset. Tuskin myöskään teollisuuslaitokset enää tukisivat kilpailuja, jos heidän osuutensa tavallaan syrjäytettäisiin.

Sen sijaan keskustelu mahdollisesta sarjajaoista sai osakseen kannatusta. Ymmärrettävää onkin, että sellaiset yksiköt, jotka joutuvat kokoamaan joukkueensa ehkä 20 - 30 miehestä toisten 3.000 - 4.000 vastaan, eivät jatkuvasti tunne mielenkiintoa kilpailua kohtaan, koska heillä ei ole edes teoreettisia

Paavo Lonkila viillätti hyvää vauhtia osuudella Juurikorpi—Karhula ja varmisti Myllykosken voiton.

mahdollisuuksia koskaan sitä voittaa. Jos olisi edes suppeakin sarjajako, niin tällöin suotaisiin pienille yksiköille mahdollisuus kamppailla yhtä kunniakkaasta voitosta, vaikkakin eri sarjassa.

Jos meillä olisi yhteiskunnan järjestämä liikuntatoiminta oikeissa uomissaan, niin silloin voitaisiin ajatella kilpailua paikkakunnittain ja kustannuksista vastaisivat kunnat, kauppalat, kaupungit jne. Sarjajako olisi myöskin tämän mukaan helppo laatia. Nykyisissä olosuhteissa ei kuitenkaan tämänlaatuista ratkaisua voi ajatellakaan.

Yleisön mielenkiinto Kymenlaakson Viestiä kohtaan on ollut joka kerta suuri, ja propaganda-arvolisesti on kilpailulla ollut tavaton merkitys. Onko Kymenlaakson hiihtoharrastus tämän kilpailun kautta laajentunut ja taso noussut, on asia erikseen, ja se vaatisi erikoisen käsittelyn.

Vahinko olisi joka tapauksessa, jos Kymenlaakson Viesti teollisuuslaitosten välisenä viestinäkin

sammuisi. Tuskinpa hiihtäjät sen enempää kuin nyt mukana olevat yksiköt tätä toivovat. Niin kauan kuin kilpailu pysyy terveellä ja reilulla pohjalla, niin kauan sitä kannattaa ja täytyykin jatkaa. Kymenlaakson hiihtomaine ja -kunnia velvoittaa tähän.

Kymintehtaan Nikulainen lähettää Leväsen viimeiselle viestiosuudelle kohti Kotkaa.

Lehtemme seuraava numero

ilmestyy juhannukseksi eli kesäkuun 20 päivän tienoilla. Siihen tarkoitetut kirjoitukset ja kuvat pyydetään lähettämään ennen toukokuun 15. päivää. Ainakaan myöhemmin saapuvat kuvat eivät ehdi mainittuun numeroon.

Kuten jo aikaisemmin olemme ilmoittaneet, ilmestyy syyspuolellakin kolme numeroa, joista ensimmäinen syyskuun 20. päiväksi, toinen marraskuun 5. päiväksi ja kolmas hyvissä ajoin ennen joulua. Pyydämme avustajiamme eri tehtäillä ja muuallakin jo nyt huomioimaan tämän seikan.

Lehtemme viime numerossa pyysimme lukijoi-
tamme lähettämään toimitukselle lehtemme ensimmäisen, vuonna 1936 keväällä ilmestyneen numeron, ja myös vuoden 1948 toisen numeron, mikäli niitä vielä olisi tallella. Pyyntömme ei ollutkaan turha, sillä toimitukselle on eri tahoilta saapunut mainittuja numeroita siinä määrin, että niitä on nyt riittämiin. Käytämme tilaisuutta lausuksemme kaikille lähettäjille parhaat kiitokset heidän vaivannäöstään.

Toimitus.

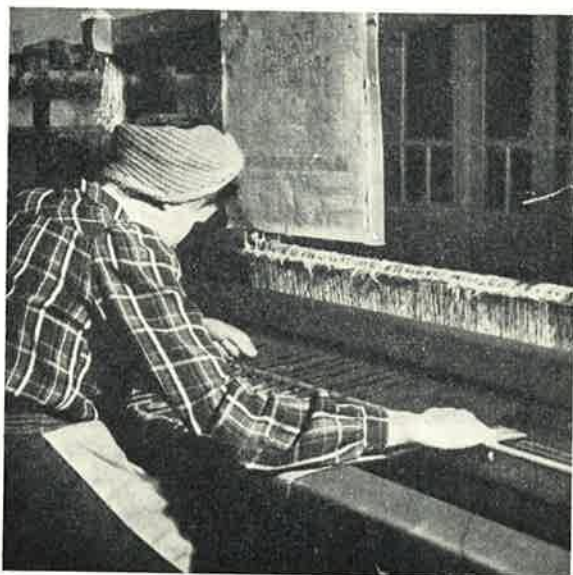

Kankaan rakentaminen on päättymässä. Näppärästi rva. M a n k k i solmii loimilangat aloitusvarpaan.

Nyt tehdään täkänää...

Yhtiömme Kuusankosken kutomossa järjestettiin mielenkiintoiset takänänkudontakurssit 20. 1. — 28. 2. 1951 välisenä aikana. Kurssien opettajana toimi tekst.-tait. Annikki Salmi. Suuressa kutomasalissa hääräili 28 iloista Eevan tytärtä posket innostuksesta punottaen. „Opinkohan minä, tuleekohan minusta mitään?” kuului kysymyksiä, mutta kurssiajan päätyttyä valmistui 28 pientä seinäkudosta, ja vaikea tekniikka opittiin.

Suuri on niiden naisten lukumäärä, jotka ovat kutomon tarjoamia etuja hyväkseen käyttäneet, mutta nämä takänäkurssit ovat varmaan ensimmäiset kotiseutumme historiassa. Tuo vanha, jo 1300-luvulta peräisin oleva takänätekniikka on jälleen päässyt kunniaan, tosin mallit ja värit sovitettuina nykyajan vaatimuksia vastaaviksi, mutta vanha työtapa on pysytetty ennallaan. On suuriarvoista vaalia vanhoja perinteitä ja säilyttää ne tulevillekin sukupolville.

Ei sovi sivulle vilkaista, on ajateltava vain „Met-sänpoikaa”. On laskettava kuviopisteet mallin mukaan ja poimittava langat kaiteen edestä lastalle.

Kaiteen takana se vaikein „tempu” suoritetaan. Tuleeko tiuhtauslasta oikeaan viriöön, sitä tarkastelevat oppilas ja opettaja.

On hauskaa heittää syöstävää, kun ei tarvitse laskea pisteitä.

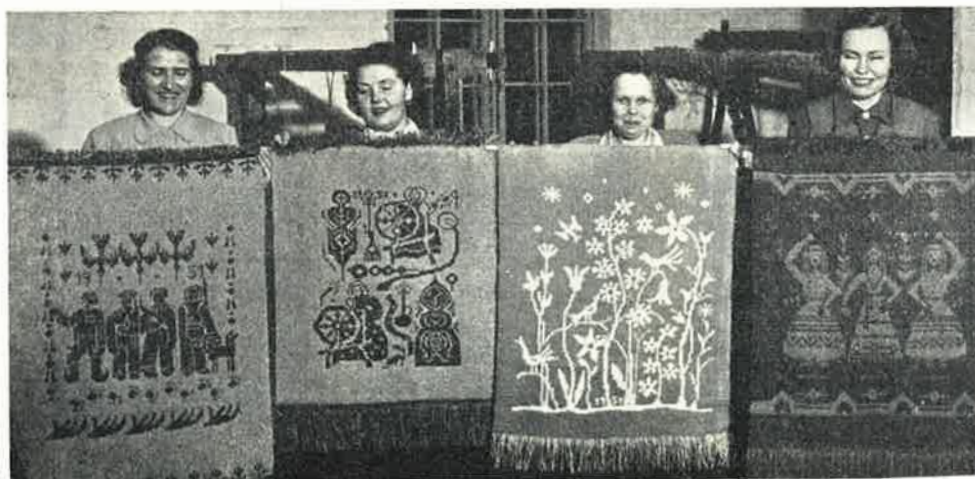

Kutomispisteen vaikein vaihe on ohitse. Tiuhtauslastat ovat onnellisesti kaiteen takana ja kutominen alkaa.

Nyt ollaan näin pitkällä! Valokuvaaja narsasi tekijät esiin. Vasemmalta lukien rva Valsti ja täkänä „Metsässä”, rva Mankki ja „Oravanpesä” sekä rva Nikkinen ja „Kehrää kehrää”. Rva Palsa pitää kahden kainon työtä, „Pääskyä” ja „Viime kukkaa”.

„Loppu työn kaunistaa”: nti Salonius ja „Metsänpoika”, rva Ryöppy ja „Kehrää kehrää”, rva Autio „Peippoineen” ja nti Hänninen „Pohjan neidon” keralla.

MERKKIPÄIVÄ

80-VUOTIAS.

Päälappujen leikkaaja Otto Emil Sommarberg, Voikan Paperitehtaalta, 25. 5. 51. Hän on tullut yhtiöme palvelukseen kesäkuun 25 p:nä 1896, joten hän tulee ensi kesänä olleeksi palveluksessa yhtäjaksoisesti kokonaista 55 vuotta. Ensin hän työskenteli pari vuotta silloisella Kyöperilän myllyllä, minkä jälkeen oli nelisen vuotta Voikan Puuhiomon kuorimolla ja vuoden päivät Rakennusosastolla. Suurimman osan harvinaisen pitkistä palvelusajastaan Sommarberg on kuitenkin ollut Voikan Paperitehtaalta rullapakkarien etumiehenä. Nykyiseen toimeensa hän siirtyi vuoden 1947 tammikuussa. Sommarberg on tehnyt pääasiallisesti urakatöitä ja on korkeasta iästään huolimatta vieläkin kaksivuorotyössä, mikä on todisteena tämän työn veteraanin edelleenkin hyvästä kunnosta.

70-VUOTIAS.

Portinvartija Aapeli Frilander, Kymin Talousosastolta, 6. 6. 51. Hän on syntynyt Pieksämäellä. Oltuaan ensin maanviljelystöissä kotiseudullaan hän tuli yhtiöme palvelukseen 26. 10. 1906 Kymin Selluloosatehtaalte. Sieltä hän kesäkuussa 1909 siirtyi Iisveden sahalle ja työskenteli siellä alun seitsemättä vuotta. Vuonna 1915 Frilander tuli Kymin Talliosastolle, mistä heinäkuun 1 p:nä 1931 siirtyi Talousosastolle portinvartijaksi. Välillä hän toimi kiertävänä portinvartijana, mutta jo useon vuoden ajan on hänen vakinaisena työpaikkanaan ollut Sahan portti.

60-VUOTIAITA.

Seulanainen Hilda Hyyryläinen, Kymin Selluloosatehtaalte, 1. 5. 51. Hän on syntynyt Mäntyharjussa ja tullut yhtiön palvelukseen Kuusankosken Sahalle v. 1922. Oltuaan sitten Kymin ja Voikan selluloosatehtailla hän mieltäykin tehdastyöhön ja jäi

vakinaisesti Kymin Selluloosatehtaan kuorimolle, missä edelleenkin palvelee.

Kamyrkoneen hoitaja Anton Paavola, Voikan Selluloosatehtaalte, 4. 5. 51. Hän on syntynyt Vehkalahdella ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1915 Kymin Ulkotyöosastolle. Oltuaan välillä nelisen vuotta Porin Paperitehtaalte hän muutti v. 1924 takaisin yhtiöme, silinterimieheksi Voikan Paperitehtaan I:lle paperikoneelle. Nykyisessä toimeessaan kamyrkoneen hoitajana hän on ollut vuodesta 1930. Paavolan vapaa-aikojen harrastuksista on hiihto etutilalla, mutta myös kalastusta hän on innokkaasti harrastanut. Kun hänellä lisäksi on oma talo ja puutarha, niin niihinpä ne vapaa-ajat hupenevatkin.

Putkiseppä August Jokelin, Kymin Korjauspajalta, 7. 5. 51. Hän on syntynyt Iitissä. Yhtiöme palvelukseen hän tuli v. 1911, ensin Kuusankosken Ulkotyöosastolle, mutta siirtyi 9. 4. 1920 Kuusankosken Korjauspajalle putkiseppän apulaiseksi. Kymin Korjauspajalla hän on työskennellyt vuoden 1933 alusta lähtien. Tehtävänsä hän on suorittanut uutterasti ja tunnollisesti. Jokelin on ennen kaikkea suuri luonnon ystävä. Monikaan ei ehkä tiedä, että nyt jo suuret, Eerolan tien varrella kasvavat puut ovat Jokelin ahkerien käsien pieninä vesoina istuttamat. Hän on myös innokas kalamies. Palokuntatyössä hän on ollut uskollisesti mukana kuuluen aikaisemmin noin 20 vuoden ajan Kymintehtaan—Kuusankosken Palokuntaan.

Hevosmies Benjamin Stenroos, Kymin Talousosastolta, 8. 5. 51. Hän on syntynyt Iitissä ja tullut yhtiön palvelukseen ensimmäisen kerran toukokuun 1 p:nä 1906 Kuusankosken Sahalle. Ennen Talousosastolle siirtymistään hän työskenteli sekatyömiehenä ja hevosmiehenä Kymin—Kuusankosken Ulkotyöosastolla. Stenroos tunnetaan hiljaisena ja ahkerana työntekijänä. Vapaa-aikoinaan hän harrastaa kalastusta.

Puiden purkaja Emil Teodor Majander, Kymin

O. E. Sommarberg.

Aapeli Frilander.

Hilda Hyyryläinen.

Anton Paavola.

Benjamin Stenroos.

Taneli Vaske.

Viktor Jämsä.

Akseli Sonkala.

Selluloosatehtaalta, 13. 5. 51. Majanderin pitkällisen sairauden takia emme ole tilaisuudessa julkaisemaan hänestä kuvaa enempää kuin tarkempia henkilötietojaakaan.

Paalivarastomies Taneli Vaske, Kymin Selluloosatehtaalta, 23. 5. 51. Hän on syntynyt Luumäellä ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1920 Voikan—Kuusankosken rautatietöihin santakuopalle. Oltuaan sitten työssä Ulkotyöosastolla hän siirtyi v. 1934 Kymin Selluloosatehtaalle varastomieheksi, missä toimessa on edelleenkin. Vapaa-aikansa hän viettää kirjallisuuden parissa, jota paitsi hän kesäisin käy ahkerasti marjastamassa.

Kemikalinkuljettaja Viktor Jämsä, Kymin Ulkotyöosastolta, 1. 6. 51. Hän on tullut yhtiön palvelukseen 12. 11. 1923 Kymin Ulkotyöosastolle, missä työskenteli vuoden verran sekatyömiehenä ja siirrettiin nykyiseen toimeensa vuoden 1925 alusta lukien, joten hän on hoidellut samaa tehtävää jo yli 27 vuotta ja tehnyt sen uskollisesti. Kun työ on koko ajan ollut raskasta, ovat muut harrastukset saaneet jäädä.

Kirvesmies Akseli Sonkala, Voikan Rakennusosastolta, 15. 6. 51. Hän on syntynyt Ristiinassa torpan poikana. Yhtiön palvelukseen hän tuli 15. 9. 1919 Kymin Rakennusosastolle, mistä 15. 1. 1921 siirtyi Voikan Rakennusosastolle ollen siellä edelleenkin työssä. Sonkala on ahkera työntekijä ja nauttii sekä esimiestensä että työtoveriensa luottamusta. Mainittakoon, että hän on jo 30 vuotta ollut saman insinöörin ja saman mestarin alaisena ja nämä toteavat Sonkalan olevan heidän parhaimpia ja uskollisimpia mie-

hiään. Vapaa-aikoinaan on Sonkala ahertanut perheelleen oman talonkin.

Maalari Emil Lahtinen, Kymin Rakennusosastolta, 15. 6. 51. Hän on syntynyt Kuorevedellä. 16-vuotiaana hän suoritti maalarinopin Tampereella ja työskenteli sen jälkeen mm. Viipurissa. Vuonna 1928 hän tuli työhön Kymin Paperitehtaalle, mutta siirtyi sodan aikana jälleen Viipuriin toimien siellä maalarina mm. kaupungin sairaalarakennuksella. Vuonna 1946 hän tuli maalariksi Kymin Rakennusosastolle ja on tässä toimessa edelleenkin. Lahtisen nuoruuden aikaisista harrastuksista mainittakoon hiihto.

Saunottaja Tilda Tuominen, Kymin Talousosastolta, 19. 6. 51. Hän on syntynyt Iitissä. Maanviljelijän tyttäreille riitti kyllä työtä vanhempien kodissa ja myöhemmin tuli sitten oma koti monine puuhineen. Kuusankoskelle rva Tuominen muutti v. 1929 ja työskenteli kesäisin Keskuspuutarhassa, kunnes v. 1933 tuli vakinaiseen työhön Kymin—Kuusankosken Ulkotyöosastolle. Sieltä hän kesäkuun 1 p:nä 1934 siirtyi pesutuvan ja saunan hoitajaksi. Saunottajana hän on ollut huhtikuusta 1945 lähtien. Vapaa-ajat kuluvat tätä nykyä oman kodin hoitamisessa, mutta nuorempana hän toimi kotiseudullaan monet vuodet pyhäkoulunopettajana.

50-VUOTIAITA.

Puiden latoja Pietari Aleksander Piilinen, Kymin Puuhiomosta, 1. 5. 51. Hän on syntynyt Iitissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli jo 15-vuotiaana ja on siitä lähtien pieniä katkoja lukuunottamatta ollut

Emil Lahtinen.

Tilda Tuominen.

P. A. Piilinen.

Lydia Kyöperi.

Emil Takoja.

Olof L. Harlin.

Väinö Luoranen.

Maria Valto.

työssä Kymin, Kuusankosken ja Voikan tehtailla eri osastoilla. Suurimman osan palvelusajastaan eli noin 24 vuotta hän on työskennellyt Kuusankosken Paperitehtaalla. Nykyiseen toimeensa hän tuli 2. 1. 1950. Vapaa-aikojen harrastuksia ovat rakennushommat ja kalastus.

Ratojen puhdistaja Lydia Kyöperi, o.s. Rämä, Kymin Ulkotyöosastolta, 4. 5. 51. Hän on tullut yhtiön palvelukseen 16. 4. 1948 puutarhatyöläiseksi Maatalousosastolle, mistä 1. 10. 48 siirtyi Kymin Ulkotyöosastolle ratojen puhdistajaksi. Vapaa-ajat kuluvat kotitehtävissä.

Seppä Emil Takoja, Maatalousosastolta, 5. 5. 51. Hän on syntynyt Valkealassa puusepän poikana. Jo pikkupojasta alkaen hän kulki isänsä mukana rakennustöissä, kunnes sitten innostui vasaran ja moukarin heiluttamiseen. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1. 11. 1919 Voikan Selluloosatehtaalle, missä oli vuoden verran. Sieltä hän siirtyi Voikan Talliosastolle sepäksi, missä toimesta vierähti 3½ vuotta. Sen jälkeen hän työskenteli yksityisenä yrittäjänä ja eri työnantajilla vuoteen 1934, jolloin tuli yhtiön omistaman Eerolan kartanon sepäksi ja on tässä toimesta edelleenkin. Takoja on tunnollinen ja pidetty työntekijä. Vapaa-aikansa hän käyttää oman talon rakentamiseen.

Työnjohtaja Olof Leonard Harlin, Kymin Ulkotyöosastolta, 6. 5. 51. Hän on tullut yhtiön palvelukseen 16. 5. 1916 oppipojaksi Kuusankosken Rakennusosastolle, missä oli erilaisissa töissä ja lopuksi työnjohtajan apulaisena. Noin 7 vuoden palveluksen jälkeen hän siirtyi Kymin Ulkotyöosastolle toimien aluksi kesäisin uittotöiden valvojana Pukinsaaressa ja talvisin työnjohtajana Kuusansaaressa olevilla purkaustyömailla. Sen jälkeen hän on ollut vakinaisena työnjohtajana samalla osastolla ja toimii nykyisin valantehneenä puutavaran vastaanottajana. Harlinin vapaa-aikojen harrastuksista mainittakoon ensinnä musiikki, sillä jo kansakoulupoikana hän aloitti torvisoittoharjoittelunsa ja kuului siitä lähtien torvisoittokuntaan yhtäjaksoisesti noin 30 vuotta. Palokuntatyöhön hän on innokkaasti osallistunut kuuluen Kymintehtaan—Kuusankosken VPK:hon noin 27 vuotta ja on nykyisin palokunnan kunniakomppanian jäsen.

Rasvaaja Väinö Luoranen, Voikan Selluloosa-

tehtaalta, 7. 5. 51. Hän on syntynyt Mäntyharjussa ja ollut yhtiön palveluksessa yhtäjaksoisesti 5. 8. 1927 lähtien. Aluksi hän työskenteli vuoden verran Voikan Rakennusosastolla, mistä siirtyi Voikan Selluloosatehtaalle silloiselle valkaisuosastolle valkaisijaksi. Valkaisun v. 1938 loputtua hän siirtyi rasvaajaksi. Vapaa-ajat kuluvat tarkkaan omenapuiden ja kasvimaan hoitamisessa sekä oman talon kunnostamisessa.

Hitsaaja Toivo Juhana Mouhu, Voikan Korjauspajalta, 12. 5. 51. Hän on syntynyt Mäntyharjussa. Yhtiön palvelukseen hän tuli 27. 5. 1935 viilaajaksi Voikan Korjauspajalle ja on vuodesta 1938 lähtien työskennellyt hitsaajana. Mouhu tunnetaan innokkaana ja tarmokkaana seuratoimintamiehenä.

Kupariseppä Yrjö Tammio, Kymin Korjauspajalta, 16. 5. 51. Hän on syntynyt Valkealassa ja tullut yhtiön palvelukseen 13. 6. 1916 Kymin Korjauspajalle, missä edelleenkin työskentelee.

Arkin vastaanottaja Ester Emilia Tyyppö, Voikan Selluloosatehtaalta, 19. 5. 51. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 27. 12. 1919 Voikan Ulkotyöosastolle, mistä v. 1921 siirtyi Voikan Puuhiomoon. Nykyisellä osastollaan hän on työskennellyt vuodesta 1936 lähtien.

Siivooja Maria Valto, Voikan Talousosastolta, 19. 5. 51. Hän on syntynyt Iitissä ja tullut yhtiön palvelukseen ensimmäisen kerran 12. 2. 1920 Voikan Paperitehtaalle. Oltuaan välillä useamman vuoden muualla hän tuli uudelleen yhtiömme palvelukseen työskennellen eri osastoilla. Siivoojana Talousosastolla hän on ollut 20. 12. 43 lähtien. Perheen pääasiallisena huoltajana ei rva Valtolta ole muille harrastuksille jäänyt aikaa.

Svee-nesteen valmistaja Elsa Lydia Jokimäki, o.s. Heikkilä, Kymin Paperitehtaalta, 20. 5. 51. Hän on syntynyt Iitissä ja tullut yhtiön palvelukseen 11. 5. 1938 viivaajan apulaiseksi Kymin Paperitehtaalle. Oltuaan välillä paperin vetäjänä hän siirtyi nykyiseen toimeensa 6. 2. 50. Harrastuksista mainittakoon käsityöt.

Sähkövaraston hoitaja Kosti Hymander 21. 5. 51. Hän on syntynyt Iitissä ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1914 Kymintehtaalla sijainneelle satulasepänverstaalle. Parin vuoden kuluttua hän siirtyi Korjauspajalle, missä työskenteli niin ikään pari vuotta. Käytään sähkötarvikkeiden tuntemista edistävän kurs-

Elsa Lydia Jokimäki.

Kosti Hylander.

Väinö Vilhunen.

Antti Savolainen.

sin Helsingissä hänet otettiin 1. 10. 1919 varastoapulaiseksi sähkövarastolle ja nimitettiin myöhemmin varastonhoitajaksi, missä toimesta on edelleenkin. Harrastuksista mainittakoon kuorolaulu ja puutarhan hoito sekä varsinkin kalastus.

Uittotyöläinen Väinö Vilhunen, Voikan Ulkotyöosastolta, 22. 5. 51. Hän on syntynyt Rautalamilla. Työnteon hän aloitti jo 15-vuotiaana ja on hankkinut jokapäiväisen leipänsä etupäässä uitto- ja lastaustöissä eri puolilla Suomea. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran 22. 11. 1939 Voikan Varastolle. Talvisota lopetti kuitenkin tämän ensimmäisen yrityksen lyhyeen. Seuraavan kerran hän tuli palvelukseen 27. 5. 42, tällä kertaa Voikan Ulkotyöosastolle uittotöihin ja on niissä hommissa edelleenkin. Vilhunen on tunnettu hyvänä "koukkamiehenä" ja uskollisena työntekijänä. Hän kuuluu niihin harvinaisiin ihmisiin, jotka ovat tyytyväisiä työhönsä ja elämäänsä. Vapaa-aikansa hän viettää mieluummin kirjojen parissa.

Viilaaja Yrjö Petman, Kymin Korjauspajalta, 26. 5. 51. Hän on syntynyt Iitissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 5. 6. 1916 Kuusankosken Selluloosatehtaalte, mistä 6. 9. 1919 siirtyi Kuusankosken Korjauspajalle ja sieltä Kymin Korjauspajalle, missä työskentelee viilaajana.

Raudoittaja Antti Savolainen, Kymin Rakennusosastolta, 31. 5. 51. Hän on syntynyt Kuusjärvelä. Jo 12-vuotiaana hän meni työhön Outokummun kuparikaivokselle ollen siellä 8 vuotta. Asevelvollisuutensa suorittuaan hän lähti eri urakoitsijoiden mukana kiertämään ympäri Suomea, kunnes v. 1941 tuli yhtiöme palvelukseen Rakennusosastolle, missä edelleenkin on työssä.

Kemiallisten tehtaitten teknillinen johtaja, dipl-insinööri Runar Mauritz Örnholm 8. 6. 51. Hän on syntynyt Helsingissä, mutta suoritti koulunkäyntinsä Vaasassa tullen v. 1921 ylioppilaaksi Vaasan ruotsalaisesta lyseosta. Diplomi-insinöörin tutkinnon hän suoritti v. 1927 Berlin—Charlottenburgin teknillisen korkeakoulun kemiallis-teknillisellä osastolla. Yhtiöme palvelukseen hän tuli v. 1927 Klooritehtaan ja Kuusankosken Selluloosatehtaan apulaisinsinööriksi. Klooritehtaan teknilliseksi johtajaksi hänet nimitettiin seuraavana vuonna. Hänen johdolla on klooritehdasta laajennettu useita sivutuoteosastoja

käsittäväksi tehdaslaitokseksi. Myös Voikan Karbidi-tehdas on ins. Örnholmmin suunnittelema ja toimii hän senkin teknillisenä johtajana. Tietojaan hän on kartuttanut useilla ulkomaisilla opintomatkoillaan. Paitsi omaa yhtiötämme ovat useat ulkopuolisetkin turvautuneet hänen asiantuntemukseensa. Ins. Örnholm on julkaissut kirjoituksia alansa ammattilehdissä ja kuuluu jäsenenä moniin yhdistyksiin. Vaikka hänen päivänsä ovat työntäyteisiä, on häneltä aina riittänyt aikaa niille moninaisille harrastuksille, jotka ovat hänen sydäntään lähellä. Hänen suuresta luonnonrakkaudestaan johtuu, että vapaa-aikoina tapaamme hänet useimmiten metsiä samoilemassa pysy, ongenvapa tai kasvienkerääjän laukku kainalossaan, tai viilettämässä Itämeren sinisiä selkiä valkopurjein. Hän on myös innokas filatelisti.

Uunihiomakoneitten apumies Emil Reinikka, Voikan Puuhiomosta, 9. 6. 51. Hän on syntynyt Valkealassa ja tullut yhtiön palvelukseen 7. 5. 1948 Voikan Paperitehtaalte, mistä vielä samana vuonna siirtyi Voikan Puuhiomoon ollen siellä edelleenkin työssä. Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon kalastus. Nuorempana oli Reinikka myös innokas hiihtäjä ja on hän propagandahiihdoissa saanut kaksi palkintoa.

Jälkikuorija Eino Nokelainen, Kymin Selluloosatehtaalte, 11. 6. 51. Hän on syntynyt Parikkalassa. Varhaisimman nuoruutensa hän vietti syntymäseudullaan, mutta muutti jo v. 1924 Viipuriin toimien siellä liikennöitsijänä aina talvisotaan saakka ja vielä välirauhankin aikana. Sodan päätyttyä joutui hänkin jättämään jo tutuksi käyneen vanhan Viipurin ja hakeutumaan uuteen ympäristöön. Huhtikuussa v. 1947 hän perusti uuden kodin Kuusankoskelle ja saatuaan sen kuntoon aloitti ansiotyönsä saman vuoden marraskuun 27 p:nä Kymin Selluloosatehtaan kuorimossa, missä edelleenkin työskentelee. Vapaa-aikojen harrastuksista mainittakoon ennen kaikkea puutarhanhoito, mihin Nokelaiselle tarjoutuu mainio tilaisuus omassa puutarhassa, jossa on lukuisia omena- ja luumupuuta sekä marjapensaita. Hän viihtyy hyvin myös vesillä kalanpyydyksien parissa.

Maalari Sulo Toivo Ekholm, Kymin Rakennusosastolta, 18. 6. 51. Hän on syntynyt Jaalassa. Yhtiöme palveluksessa Ekholm on ollut vuodesta 1916 lähtien toimien koko ajan maalarina Rakennusosastolla.

Runar Örnghjelm.

Esko Toivo Ekholm.

Albin Soikkanen.

Arvi Pöysä.

Jo koulupojasta lähtien hän on harrastanut innokkaasti taulujen maalaamista. Hän on suorittanut mm. Kansanvalistusseuran piirustuskurssin ja 3-vuotisen ABC-kurssin sekä harrastanut Työväenopistossa useana vuonna piirustusta. Taidemaalauksista hän on opiskellut taiteilijoiden Uuno Alangon ja Villiam Lönnbergin johdolla. Viime kesänä Lappiin tekemällään retkellä hän sai lukuisasti uusia aiheita taulujaan varten. Ekholminkin muista harrastuksista mainittakoon shakki, minkä lisäksi hän on aikoinaan kuulunut Työväenopiston mieskuoroon.

Kirvesmies Kalle Kinnunen, Voikan Rakennusosastolta, 18. 6. 51. Hän on syntynyt Elimäellä. Työntekonsa hän aloitti jo hyvin nuorena kotitalon tanhuvilla. Koska pieni talo ei kuitenkaan pystynyt elättämään 8-lapsista perhettä, oli hänenkin vuorolleen lähdeittävä isompien talojen leipiin. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran 25. 5. 1927 Voikan Rakennusosastolle. Hänellä on palveluskautenaan ollut pieniä katkoja, joiden aikana hän on rakentanut oman talon 10-henkiselle perheelleen sekä mm. Multamäen asemarakennuksen ja sen yhteyteen kuuluvat asuinrakennukset. Vapaa-aikansa on Kinnunen jo pitkät ajat kodinhoidon ohella uhrannut „kärpäselle” kalastukselle.

Autonkuljettaja Albin Soikkanen, Kymin Talousosastolta, 27. 6. 51. Hän on syntynyt Sulkavalla. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran syyskuun 5 p:nä 1928 Kymin Rakennusosastolle, missä työskenteli kirvesmiehenä. Autonkuljettajana Talousosastolla Soikkanen on ollut tammikuun 1 p:stä 1938 lähtien. Vapaa-aikojen harrastuksena hänellä on kalastus. Aikaisemmin hän oli myös innokas metsästäjä.

Valimon työnjohtaja Arvi Pöysä, Kymin Korjauspajalta, 30. 6. 51. Jo v. 1916 hän aloitti työskentelynsä yhtiömme palveluksessa Kymin Korjauspajalla. Hänestä kehittyi ajanmittaan taitava ammattimies, monipuolinen valaja. Vuonna 1929 hänet nimitettiin valimon työnjohtajaksi, jota tointa on uutterasti ja tunnollisesti hoitanut. Vuonna 1943 hän suoritti työnjohtajakurssin. Hän on myös järjestömiehenä ja on jo vuosia kuulunut valimomiesliittoon. Luonteeltaan huumorintajuisena Pöysä on hyvin pidetty ja hänellä on laaja ystäväpiiri. Hänen musikaaliset taipumuksensa ovat tunnettuja ja hänen nähtiinkin vuosikautia soittavan Kuusankosken torvisoittokunnassa. Pöysä kuuluu Kuusankosken Kalastusseuraan ja kalastus lieneekin se harrastus, joka hänelle nykyisin on mieluisin.

Erikoislaatuinen „kiertopalkinto“.

Kymin Sähköverstaalla ja ehkäpä jollakin muullakin osastolla on ollut tapana, että kun jonkin huonekuntaan kuuluvan työtoverin perheessä on sattunut iloinen perhetapahtuma, onnellista isää muistetaan järjestämällä hänen työpöydälleen eräänlaisena ”huomaavaisuuden osoituksena” tarkoitukseen enemmän tai vähemmän sopimaton esine, joka tavallisesti muistuttaa erästä tuttua nelijalkaista eläinkunnan edustajaa. Mutta kun muuan sähköasentaja, jonka vaimo oli eräänä maaliskuun loppupuolen iltana Naukion mäen ”tuotantolaitoksessa” pyöräyttänyt komean poikalapsen, seuraavana aamuna kasvat ilosta loistaen saapui työpaikalleen, kohtasi häntä siellä yllä-

TYÖTURVALLISUUSTOIMINTAA v. 1950.

Viime vuoden aikana oli toiminnassa edelleen 4 turvallisuustoimikuntaa, joissa jäseniä yhteensä 17. Kokouksia on pidetty yksi toimikuntaa ja vuosineljänneistä kohden, siis yhteensä 16 kokousta. Toimintaohjeiden mukainen toimikunnan toiminta-alueen tarkastus suoritettiin toisen vuosineljänneksen kokouksen yhteydessä.

Eri osastoilla sattui vuoden aikana yhteensä 127 tapaturmaa (v. 1949 109), ollen lisäys edelliseen vuoteen verraten 18 tapaturmaa. Tapaturmista aiheutui työpäivien menetyksiä 1.534 päivää (1.024), ollen lisäys edelliseen vuoteen verrattuna 510 päivää. Tapaturmista oli 99 (80) sellaisia, jotka aiheuttivat työpäivien menetyksiä ja 28 (29) nk. 0-tapaturmia, joissa työpäivien menetyksiä ei ollut. Vuoden aikana ei sattunut yhtään kuolemaan johtanutta tapaturmaa (ei myöskään 1949).

Verrattuna edelliseen vuoteen oli yleistilanne tapaturmaluvun ja menetettyjen työpäivien kohdalla noussut, ollen tapaturmaluku 100 työntekijää kohti 14,0 (12,5) ja menetettyjen työpäivien luku 169 (117). Prosenteissa lisäys oli tapaturmaluvun kohdalla 12,0 % ja menetettyjen työpäivien kohdalla 44,4 %.

Seuraavasta tilastosta käy selville tapaturmien ja menetettyjen työpäivien lukumäärä 100 työntekijää kohti eri työosastoilla (suluissa 1949).

	1950	1949
Tukkityöosasto	19,7—170	(6,9—112)
Saha, I vuoro	8,3— 94	(9,3— 49)

Saha, II vuoro	13,9—117	(13,3— 65)
Lautatarha, Halla	11,2—228	(12,0— 88)
Lautatarha, Tiutinen	16,5—293	(6,7—188)
Jalostustehdas (höyläämö ja puutalotehdas)	11,6—115	(25,0—330)
Puusepäntehdas	12,0— 96	(17,2— 28)
Puujauhotehdas	25,0—125	(— — —)
Rakennusosasto	21,3—234	(21,0—184)
Ulkotyöosasto	3,8— 59	(4,6— 32)
Auto-osasto	28,6—286	(6,2— —)
Sähköosasto	14,3— 36	(— — —)
Korjauspaja	12,0—104	(16,7—121)
Telakka	13,0— 87	(22,7— 14)
Laivat	8,1—108	(— — —)

Kuten edellisestä käy ilmi, ei viime vuoden aikana selvinnyt yksikään osasto ilman tapaturmaa ja työpäivien menetyksiä. Edellisenä vuonna selvisivät puujauhotehdas, sähköosasto ja laivat ilman tapaturmia ja lisäksi auto-osasto ilman työpäivien menetyksiä.

Turvallisuustoimikuntien kokouksissa käsitellään jokainen tapaturma erikseen, jolloin ne luokitellaan ryhmittäin. Tapaturmat jakautuvat eri ryhmiin seuraavasti:

	1950	1949
	kpl.	% kpl. %
A. Koneelliset tapaturmat	12	9,4 (9 8,3)
B. Henkilökohtaiset tapaturmat 109	85,8	(88 80,7)
C. Työmatka- ja liikennetapat. 6	4,8	(12 11,0)
Tilasto osoittaa, että tapauksia B 1: kaatuminen,		

tys: työpöydällä ei ollutkaan se tavanmukainen sarvipää, vaan haikara kaikessa komeudessaan kantaen nokassaan pikkuista babyä. Tämän muutoksen oli saanut aikaan lehtemme lukijoille äskettäin esittämämme monitaituri, moottorinhoitaja Vilho Liljeqvist, joka oli kaikessa hiljaisuudessa haikaran taitteen kaikkien sääntöjen mukaan valmistanut. Pesänkin hän oli laittanut ja pannut siihen kaksi tavallista isompaa kananmunaa, joissa kuoleman mukaan oli ollut kokonaista kolme ruskuaista silloin, kun Liljeqvist oli ne aikoinaan kanatarhastaan korjannut. Munat näyttivät ehjiltä, sillä Liljeqvist oli tehnyt niiden päihin vain pienet reiät, joista hän sitten oli valuttanut ruskuaiset ulos. Ja taidemaalariakin kun Liljeqvist on, oli hän vielä maalannut asetelman taustaksi

kauniin kukka-aiheisen "fondin". Aamulla ilmestyi haikaran vierelle työtoverien kukkakimppu täydentämään tätä erikoislaatuista onnittelumuotoa.

Kun tieto haikaran saapumisesta sähköverstaaseen levisi eri osastoille, herätti se siinä määrin mielenkiintoa, että kauempanakin sijaitsevilta tehtailta sitä käytiin sankoin joukon ihmettelemässä ja ihailemassa.

Myöhemmin pantiin haikara visusti talteen ilmeistyäkseen uudelleen sitten, kun "hetki koittaa" jollekin muulle sähköverstaassa työskentelevälle. Siitä on siten muodostunut omalaatuinen "kiertopalkinto", josta kyllä kannattaa kilpailla. Saa nähdä, milloin ja kenen pöydällä haikara seuraavan kerran näyttäytyy.

Hallan Tehtaitten tapaturmatilastoa vuodelta 1950.

	Tukki-työosasto	Saha I	Saha II	Lautatarha Halla	Lautatarha Tiut.	Jalostus- tehdas	Puusepänte- hdas	Puujaunio- tehdas	Rakennus- osasto	Ulkotyö- osasto	Auto- osasto	Sähkö- osasto	Korjaus- paja	Telakka	Laiivat	Tapatur- mat	Meneet- työpäi- vät	Kaikki osastot yht.
A. Koneelliset tapaturmat:																		
1. Putoavat esineet, sinkoutumiset		1		1		1							1			2	89	
2. Ruhjoutumiset, puristukset			2	1												5	73	
3. Sortumiset ja koneell. esineitten irtautuminen ..						1										1	7	
4. Lyönnit, iskut, pisto, viilto, raapaisu						1												
5. Terän aiheuttamat						1	1		2							4	39	
Yhteensä		1	2	2		3	1		2				1			12	208	
B. Henkilökohtaiset tapaturmat:																		
1. Kaatuminen, putoaminen, kompastuminen, hor- jahtaminen	4	1	3	3	7	1		1	4	1	1					26	453	
2. Putoavat esineet, sinkoutumiset	2	1	1	7	4				9		1					25	354	
3. Ruhjoutumiset, puristus (ei koneet)	1			1	1	2			2					1	1	8	73	
4. Sortumiset, esineitten kaatuminen	1					1					1					4	70	
5. Lyönnit, iskut, pisto, viilto, raapaisu (ei koneet)	2		1			2			7	1	1			1	1	15	121	
6. Palovammat ja liekit									1							2	17	
7. Räjähdykset									4		3	1	1			16	9	
8. Siruja, pölyä silmiin, roiskahtaminen	1	1	2	1	1	1												
9. Myrkytykset ja kaasu				1					6				1	2		10	109	
10. Sijoiltaan meno, venähdys, nyrjähtäminen							2									3	25	
11. Ärtyminen, pienen vamman pahentuminen		1																
Yhteensä	11	4	7	13	13	7	2	1	33	2	6	2	2	3	3	109	1.231	
C. Työmatka- ja liikennetapaturmat:																		
1. Polkupyörällä		1	1						1							3	39	
2. Kelkalla																		
3. Päälleajo																		
4. Liukastuminen, kaatuminen					1				1	1						3	56	
Yhteensä		1	1		1				2	1						6	95	
Yhteensä A-, B- ja C-tapaturmat	11	6	10	15	14	10	3	1	37	3	6	2	3	3	3	127	1.534	

Hallan Tehtaitten tapaturmatilastoa vuodelta 1950.

Osasto	Yhteensä tapaturmia	Tapaturmista koitunut työajan menetyksiä:								100 työntekijää kohti:	
		Yli 50 vrk.	31-50 vrk.	15-30 vrk.	8-14 vrk.	3-7 vrk.	Alle 3 vrk.	Ei työpäiv. menetyksiä	Menetetty työpäivät yhteensä	Tapaturmia	Menetetty työpäiviä
Tukkityöosasto	11			4		4		3	95	19,7	170
Saha, I vuoro	6			1	3	1		1	68	8,3	94
Saha, II vuoro	10			2	4	1		3	84	13,9	117
Lautatarha, Halla	15	1	2	3	3	2		4	306	11,2	228
Lautatarha, Tiutinen	14		3	3	3	4		1	249	16,5	293
Jalostustehtas	10			3	2	3		2	99	11,6	115
Puusepäntehtas	3				1	2			24	12,0	96
Puujauhotehtas	1					1			5	25,0	125
Rakennusosasto	37		2	8	9	10	1	7	407	21,3	234
Ulkotyöosasto	3		1			1		1	46	3,8	59
Auto-osasto	6		1	1		1		3	60	28,6	286
Sähköosasto	2					1		1	5	14,3	36
Korjauspaja	3			1		1		1	26	12,0	104
Telakka	3				2			1	20	13,0	87
Laivat	3			1	1	1			40	8,1	108
Yhteensä	127	1	9	27	28	33	1	28	1534	14,0	169

putoaminen, kompastuminen, horjahtaminen, on sattunut 26 kpl. eli 20,5 %. Myöskin työpäivien menetyksiä on tässä ryhmässä eniten, nimittäin 453 työpäivää eli 29,5 %. Useimmat edellämämainittuun ryhmään kuuluvat tapaturmat ovat sellaisia, joiden ehkäisemiseksi eivät sovellu minkäänlaiset suojalaitteet, joten ainoastaan henkilökohtaisella varovaisuudella voidaan tältä osalta tapaturmakäyrää alentaa.

Henkilökohtaisella varovaisuudella voidaan myös saada viime vuonna korkealle kohonnut tapaturmakäyrä laskemaan alaspäin. Siksi jokaisen työntekijän velvollisuus on tuoda esille ne epäkohdat ja vaaralliset työpaikat, joita kunkin työpaikalla ilmenee.

Jos on mahdollisuus epäkohdan poistamiseen, välttään tapaturmalta.

Tapaturmakäyrä on vuodesta 1945 lähtien laskenut. Silloin menetetyt työpäivät olivat 100 työntekijää kohti 183 ja v. 1948 141 sekä 1949 117. Viime vuonna tapahtui huimaava nousu (44,4 %) edelliseen vuoteen verraten.

Hyvin usein kuulee sanottavan sattuneesta tapaturmasta, että "sille ei mitään voinut, kun se oli kerran sattuaan". Tarkemmin tapausta tutkittaessa tulee hyvin usein ilmi, että pienellä varovaisuudella olisi tapaturma vältetty, kun vain ei olisi jätetty tapausta aivan "sattuman varaan".

17 omakotitonttia

luovutettu Hallan Tehtaitten työntekijöille.

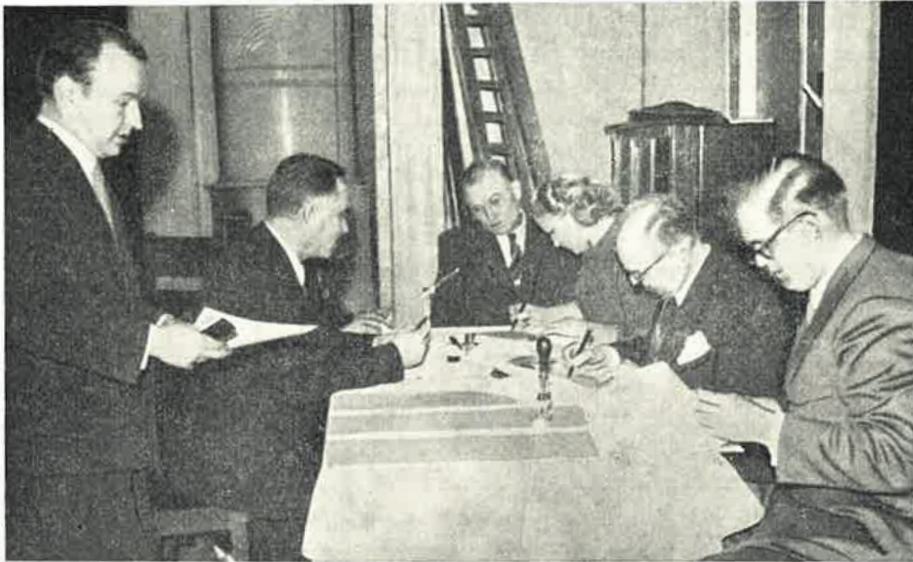
Hallalaiset ovat jo kauan ihmetelleet, miksi meillä ei saada työntekijöille järjestymään omakotitontteja yhtä edullisesti kuin yhtymämme päätehtailla Kuusankoskella. Syyt ovat kuitenkin olleet varsin moninaiset. Ensin ei silloisen Kymin kunnan rakennussuunnitelmaa saatu vahvistetuksi ilman pitkäjänteisiä viivytyksiä, sitten ei tontteja saatu nopeasti pyykiteiksi ja lohoutuksi j.n.e. loppumattomiin. Nyt olemme onneksi kuitenkin jo niin pitkällä, että tontit ovat omistajiensa hallussa ja asianomaisessa järjestyksessä tulleet maarekisteriin merkityiksi.

Varsinainen kauppakirjojen allekirjoitustilaisuus,

minkä yhteydessä tontit myös luovutettiin omistajilleen, oli Hallan Seuratalossa helmikuun 17 p:nä. Tällöin saivat tontin seuraavat tehtaittemme työntekijät: Uno Ranni, Konstantin Kaarnamaa, Väinö Huusari, Niilo Sandström, Toivo Hokkanen, Toivo Silvennoinen, Lauri Skriko, Selim Pajala, Urho Reiman, Urho Ranni, Väinö Saareks, Heikki Tiikkainen, Uno Naukkarinen, Toivo Välimäki, Aarne Vauhkonen, Uno Johansson ja Paavo Tani.

Sananlasku sanoo: "Sanasta miestä, sarvesta härkää". Nyt lukkoon lyöty asia oli kuitenkin niin tärkeä, että siinä ei uskottu ainoastaan miehen sanaan eikä nimikirjoitukseenkaan, vaan vaimon piti olla myöskin asiassa mukana ja puumerkillään vahvistaa asiakirja.

Ennen kauppakirjojen allekirjoitusta tapahtuneen kahvitarjoilun aikana käytiin vielä kerran lävitse

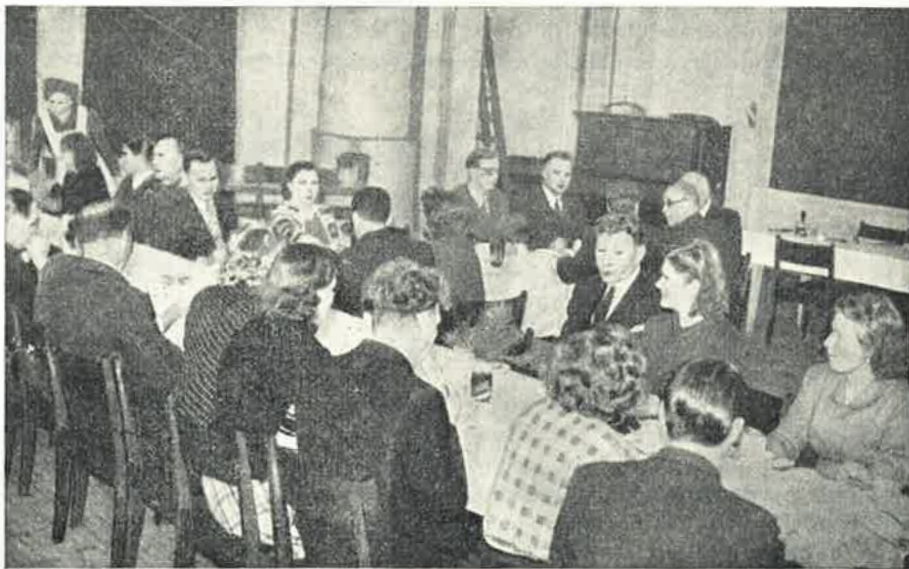

Kauppakirjojen allekirjoittaminen käynnissä. Vapaaherra Knut von Troil (toinen oik.) yhtiön edustajana sekä tapuloitsija Uuno Ranni ja hänen vaimonsa Hertta (taaempana oikealla) allekirjoittavat kauppakirjan julkisen kaupanvahvistajan, ylikonstaapeli Kallion (toinen vas.) seurattessa toimitusta.

kaupakirjan ehdot, niin ettei kenenkään tarvinnut "ostaa sikaa säkissä".

Tontinsaaajien puolesta kiitti tapuloitsija Uuno Ranni yhtymän johtoa suuriarvoisesta lahjoituksesta työntekijöidensä omakotitoiminnan hyväksi.

Nyt odotamme vain, kuinka valtio Aravan myötävaikutuksella suhtautuu syntyneisiin rahoituspulmiin. Toivottavasti niin myönteisesti, että ennen uuden talven tuloa näemme omakotialueellamme 17 vesikatossa olevaa rakennusta.

Kahvikestit tapahtuman kunniaksi.

Tervetuloa Hallaan, „Move 5“!

Mikäkö "Move" on? Jokaisen tiedossahan pitäisi olla, että se on uusi veturimme. Mahtava teräsmöhkäle se onkin, sillä painoa kuuluu olevan kokonaista 32 tonnia ja voimaa kuin 260:lla hevosella. Onkin kova peli. Entäpä, jos tuo eto elävä ottaa ja pillastuu jostakin syystä? Kuka silloin pidättelee sen rai-von ja vastaa, ettei se pääse pahojaan tekemään? — Olkaa vain täysin rauhallisia, hyvät hallalaiset. "Move" on rauhallinen orhi ja sitä paitsi sen ohjissa istuu mies, joka ei tule antamaan sille mahdollisuutta osoittaa mieltään, jos niinkuin sattuisi kiukun puuska yllättämään. Veturinkuljettaja Sulo Hietanen vastaa siitä, että kaikki sujuu niinkuin on tarkoituskin. Koska hän jo yli parin vuosikymmenen ajan on hoidellut tunnustetulla taidollaan lautatarhan metalipässiä ja tulee tästä lähtien pitelemään "Moven" suitsia, kutsuimme hänet puhelemaan tästä uudesta hoidokista.

Saamme kuulla, että uutukaista vetojuhtaamme oli kokeiltu ensin valtion miesten toimesta Tampereella pari viikkoa ilman, että moitetta olisi löytynyt. Sen jälkeen siirrettiin jatkokokeilupaikka jo hieman lähemmä "Moven" tulevaa asuinsijaa — Kouvolaan ja kutsuttiin isännän edustaja, Hietanen, mukaan tutustumaan tulevaan ajokkiinsa.

Kouvolassa kokeet jatkuivat toiset kaksi viikkoa. "Movella" teetettiin normaaleja päivystysvuoroja, joiden yhteydessä oli hyvä kokeilla, riittävätkö sen voimat. Hyvin kuuluivat riittäneen. Valtion veturinkuljettajat olivat myöntäneet, että se vastaa täysin heidän keskiraskaita vetureitaan. Mainio vetokoe oli, kun erään 27-asteisen pakkasyön jälkeen lähdettiin vetämään 42 vaunun nippua liikkeelle. Millään valtion pikkuveturilla ei kuuleman mukaan olisi ollut vähäistäkään mahdollisuutta saada liikkeelle tätä 1081 tonnia painavaa vaunujonoa. "Move" vain hieman korskahti kuin kysyäkseen, että mihinkäs tämä viedään, ja nykäisi kuormansa liikkeelle.

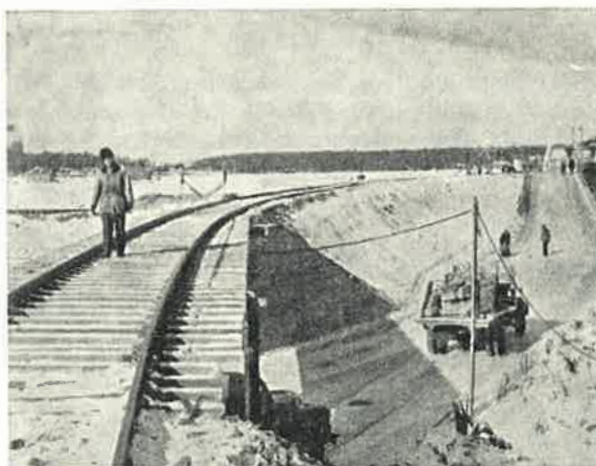
"Kuusaan monttu" on kuuluisa voimankoe- ja kaikkien veturimiesten maailmassa. Mikäpä siinä. "Move" valjastettiin taas ja lähdettiin kokeilemaan. "Montusta" vetää pikkuveturi noin 7 vaunua yläilmoihin. "Move" halusi isotella. (Mikäpä onkaan isotellessa, kun on voimaa takana.) Otti 10 vaunua peräänsä, pysähtyi melkein jyrkimmällä kohdalla, lisäsi hieman kierroksia ja veti määränsä ylös edes sen enempiä hengästyttä.

Nopeuskaan ei ole tällä vepeleellä vallan väheksyttävä, sillä kolmella vetävällä pyöräparillaan se helposti saavuttaa 40 km:n tuntinopeuden.

Luulisi mokomalla olevan jo valtaisan ruokahalun, mutta kaikkea vielä. Kouvolassakaan raskaassa päivystystyössä se ei haukannut enempää kuin 12 litraa dieselöljyä tunnissa. On siinä sellainen kaveri, että kun se nielaisee mahansa täyteen, t.s. täyttää molemmat 200 l:n polttoainesäiliönsä ja lähtee porhaltamaan, niin seuraavaksi ruokailupaikaksi voitaisiin

"Move 5" "lepäilee" puujauhotehtaan edustalla. Kuljettajana on Sulo Hietanen.

Tällaiselta näyttää "Moven" yksityistie Hallasta katosottuna. Ins. Carlson tarkastamassa ylikäytävää.

Karhunsaaressa kiskotettuna. Vain tästä pääsee "Move" retkilleen.

Otto Marttinen.

August Leskinen.

Aino Vakkari.

MERKKIPÄIVIÄ.

80-VUOTIAS.

Eläkeläinen Otto Marttinen 14. 6.. Syntynyt Lapinjärvellä. Tullut yhtiön palvelukseen ensi kerran 18. 9. 1907 selluloosatehtaalte ja siirtyi eläkkeelle 1. 2. 1940.

75-VUOTIAS.

Eläkeläinen Adolf Koponen 2. 6. Syntynyt Heinävedellä. Tullut yhtiön palvelukseen 1902 selluloosatehtaalte ja jäänyt eläkkeelle 30. 11. 1940.

sen mielipiteen mukaan valita vaikkapa Petsamo, kunhan vain kiskoja riittää.

Kyllä tämän heposemme pitäisi päästä kantakirjakokeissakin palkinnoille, sillä isinä ovat olleet General Motors koneille ja Valmet rungolle ja jarrulaitteille.

"Movellamme" on Suomessa tällä hetkellä vain yksi veli, hieman sitä itseään vanhempi, jonka toimintapaikkana on Salon raakasokeritehdas. Kolmas veljes on kuulemma tulossa. (Tämä ei ole mikään juoru, sillä isä on asian myöntänyt.) Se tulee sijoitettavaksi Kajaani Oy:n leipiin.

Jostain vähäpätöisestä sanotaan tavallisesti, että se on pelkkää ilmaa. Kuunneltuamme kuitenkin hetken Hietasen juttua, emme olleet enää niin varmoja, että ilma on vähäpätöistä. Tässäkin veturissa toimivat jarrut, 4-vaihteinen vaihteisto, suunnanvaihtaja ja ties mitkä kaikki pelkällä ilmalla, jota veturi itse kykenee valmistamaan 120 l minuutissa ja säilömään kerrassaan 500 litraa.

Valot, visselit ym. ovat täysin samanlaiset kuin valtionkin omistamissa vetureissa. Kuuleman mukaan "Ukko-Kruunukin" ottaisi näitä kasvatilapsikseen, kunhan vain olisi tarpeeksi määrärahoja.

— Ennen kävi hieman kateeksi valtion veturinkuljettajia, jotka istuivat suurissa koneissaan niin itse-tietoisena näköisinä, ja itse muisti sitä heiveröistä pässiä lautatarhalla. Nyt ei käy kateeksi, vastasi veturinkuljettaja Hietanen, kun olimme tehneet hänelle sen tavanmukaisen kysymyksen, että miltäs nyt tuntuu.

70-VUOTIAITA.

Asettaja August Leskinen 23. 2. Syntynyt Muuruvedellä. Tullut yhtiön palvelukseen 2. 6. 1911 sahuriksi sahalle ja siirtyi 10. 5. 21 asettajaksi, missä toimessa on edelleenkin.

Eläkeläinen Aino Vakkari 18. 6. Syntynyt Jyväskylästä. Tullut yhtiöön vartijaksi 15. 1. 1928. Siirtyi eläkkeelle 1. 5. 50.

Eläkeläinen Maria Marttinen 20. 6. Syntynyt Kymissä. Tullut yhtiön palvelukseen ensi kerran selluloosatehtaalte vuonna 1902 ja siirtyi eläkkeelle 1. 3. 40.

60-VUOTIAITA.

Rakennusmestari August Pulkkinen 27. 3. Syntynyt Karttulassa. Tullut yhtiön rakennusmestariksi 1. 2. 1924 ja on tässä toimessa edelleenkin.

Maalarin apulainen Hilda Grönlund 1. 5. Syntynyt Elimäellä. Tullut yhtiön palvelukseen 1. 11. 1935 selluloosatehtaalte. Siirtyi 25. 4. 44 rakennusosastolle, missä edelleenkin työskentelee.

Kuormaaja Hilda Kostamo 13. 6. Syntynyt Kiteellä. Tullut yhtiön palvelukseen 1. 10. 1935 sahalle, missä nykyäänkin työskentelee.

50-VUOTIAS.

Rasvaaja Johan Evert Malin 8. 6. Syntynyt Iitisä. Tullut yhtiön palvelukseen ensi kerran 6. 3. 1924 selluloosatehtaalte. Siirtyi sahalle vuonna 1941 ja työskentelee siellä edelleenkin.

August Pulkkinen.

Hilda Kostamo.

Terveisiä Neuvostoliitosta.

Kun tehtaittemme pääluottamusmies Oiva Jungell käydessään asioillaan pääkonttorilla kertoi terveisensä Neuvostoliitosta, käytimme luonnollisesti tilaisuutta hyväksemme ja jututimme häntä matkastaan hieman pidemmältikin.

Kysymykseemme, kuinka hän oli saanut tilaisuuden matkustaa Neuvostoliittoon, saimme seuraavan vastauksen:

— Puutyöväenliitto sai Neuvostoliitosta kutsun, jossa sitä kehoitettiin lähettämään 8—10-henkinen valtuuskunta tutustumiskäynnille naapurimaahamme. Kutsun saatuaan liitto määritteli ne osastot, jotka saivat valita edustajansa k.o. matkalle. Yksi edustajanpaikka annettiin meidän osastollemme, joka kokouksessaan sitten valitsi minut tähän tehtävään.

— Matkannehan osui juuri parhaaseen pakkaskautteen?

— Niin, lähdimme Helsingistä 5. 1. illalla ja saavuimme Viipuriin seuraavana aamuna klo 9.30. Kaikki tullimuodollisuudet rajalla sujuivat nopeasti ilman minkäänlaisia välikohtauksia.

— Tulittekö kiinnittäneeksi huomiota, minkälaista elämää oli rajan ja Viipurin välisellä alueella?

— Nurmissa oleva entinen saippuatehdas näytti ainakin olevan käynnissä, mutta maanviljelys tällä alueella vaikutti, ainakin junasta katsoen, melkoisen vähäiseltä. Mm. pellonojat näyttivät monin paikoin kasvaneen umpeen ja pienet peltotilkut puskeneen esiin vesaikkoo.

— Pääsittekö käymään Viipurissa ja miltä siellä näytti?

— Viipurissa oli aikaa n. 3 tuntia, sillä junamme jatkoi matkaa vasta klo 12.25. Meillä oli lupa mennä kaupungille heti, kun passimuodollisuudet saataisiin selviksi. Se vaati kuitenkin niin pitkän ajan, että emme ehtineet kaupungille lainkaan, vaan saimme käsityksen Viipurin nykyisestä elämästä vain siitä osasta kaupunkia, mikä voitiin nähdä asemalta käsin. Liikenne näytti melko hiljaiselta. Kaikki asemalta näkyvät rakennukset olivat sodan jäljiltä korjaimatta.

— Entä Karjalan Kannas?

— Kyllä Kannaksellakin siellä täällä on asutusta, vaikka ei siinä mitassa kuin ennen sotia. Maanviljelysoloista saattoi täällä tehdä saman havainnon kuin ennen Viipuriakin. Kun päästiin Rajajoen toiselle puolelle, muuttui maaseudunkin rakennustyyppi kokonaan toisenlaiseksi. Leningradin tämänpuoleiset esikaupungit, joihin saavuimme klo 15 jälkeen, olivat asuntoalueita. Leningradin asemalla olivat meitä vastassa sikäläisen puutyöväenliiton puheenjohtaja Maksakov, valtuuskunnallemme määrätty tulkki Roi sekä paikallisia puutyöväenliiton edustajia. Autoilla meidät vietiin suoraan asemalta hotelli "Astoriaan", missä itse kukin saimme huoneen makuualkooveineen ja kulpyhuoneineen käytettäväksemme.

— Asuiko hotellissa paljon muita matkustavaisia?

— Kyllä, jonkin verran. Mm. sinne majoittuivat

samalla junalla Suomesta saapuneet kolme englantilaista ja eräs itämaalainen. Vielä saman päivän iltana alkoi tutustumisemme Leningradiin ja sen nähtävyyksiin. Kävimme Viipurin piirin työläisten kulttuuritalossa, missä oli juhlatilaisuus. Esiintymässä oli mm. meilläkin konsertoinut Puna-armeijan kuoro ja useita kansantanssiryhmiä. Varsinaiset nähtävyydet meille esiteltiin turistiautokierroksella. Tällä kiertokäynnillämme näimme mm. Leninin patsaan (kuva 1, kertojamme kolmas oikealta). Siinä on kuvattuna Lenin pitämässä kuuluisaa puhettaan hyökkäysvaunun katolla. Samoin näimme P. S. Grossinkadun, jota väitetään erääksi maailman kauneimmaksi kaduksi.

Kertojamme näytti meille valokuvan mainitusta kadusta. Rakennukset, jotka reunustavat sitä, ovat uusklassillista tyyliä ja toivat elävästi mieleen Helsingin Suurtoria ympäröivät, Engelin piirustusten mukaan tehdyt yliopiston, valtioneuvoston ja Helsingin poliisilaitoksen rakennukset. Niin samanlaiset olivat päätykolmiot ja kreikkalaiset pylvää niiden alapuolella. Valitettavasti värit eivät käyneet kuvasta ilmi.

— Saimme tilaisuuden nähdä myös Leningradin talvistadionin. Tätä urheilupyhättöä, johon on varattu paikat 4.000:lle katsojalle, käytetään kesäurheilulajien harjoitus- ja kilpailupaikkana aikana, jolloin sääsuhteet estävät näiden lajien harjoittamisen ulkosalla (kuva 2). Stadionilla on hiilimurskarata, jonka suorat ovat 120 m. Keskikenttäalue on varattu palloilu varten.

Kuvassa 3 nähdään nyt museona oleva, entinen tsaarin talvipalatsi.

Iltapäivällä kävimme Pioneeripalatsissa, jossa juuri vietettiin "Pakkasukon juhlaa" (kuva 4). Tämä juhla vastaa meidän joulunviettoamme, vain sillä erolla, että uskonnolliset menot on jätetty pois. Kaikki ulkonaiset puitteet, kuten koristellut joulukuuset, lahjat jne. ovat täysin samat. Juhlia vietetään 1. 1.—15. 1. välisenä aikana. Taiteilijat käyvät niissä suorit- tamassa varsinaisen ohjelman.

— Entä muu toiminta tällaisessa pioneeritalossa?

— Ohjaajina ovat päätoimisesti palkatut henkilöt, joiden työ on meillä nuoriso-ohjaajan työtä vastavaa. Erikoisesti pisti täällä silmään asialliset askarteluhuoneet.

— Minkälaisia tehdaskäyntejä teillä oli Leningradissa?

— Kävimme eräessä kirjapainokoneita valmistavassa metallitehtaassa, jossa oli n. 3000 työntekijää. Puunjalostusteollisuutta edusti eräs pieni, halpoja huonekaluja valmistava puusepäntehtas. Sahoihin ei meillä ollut tilaisuutta päästä tutustumaan.

— Mitä muuta teille jäi erikoisesti Leningradista mieleen?

— Luonnollisesti museot ja teatterikäynnit, jotka olivat ainutlaatuisia elämyksiä. Teollisuudessa kiinnitti huomiota vielä se, että lasten päiväkodit olivat

Kuva 1.

Kuva 2.

Kuva 3.

teollisuuslaitosten välittömässä yhteydessä. Niissä ei ole mitään vakio-hoitomaksua, vaan maksu peritään suhteessa huoltajan ansioon.

— Minkälainen ohjelma teillä oli Moskovassa?

— Ohjelma oli suunnilleen samanlainen kuin Leningradissakin. Kävimme jälleen kiertokäynnillä kaupungissa (kuva 5), näimme Kremlin (kuva 6, taustalla oleva kirkko on museona), rakennusainenäyttelyn (kuva 7) ja pistäydyimme Stalinin lahjojen näyttelyssä, johon oli koottu hänen syntymäpäivänään saamansa lahjat. Tässä näyttelyssä oli noin 40.000 esinettä, joukossa myös Suomesta lähetetyt lahjat. Saimme kuulla, ettei tämä ollut ainoa paikka, missä lahjoja oli näytteillä, vaan että myös pari muuta samanlaista näyttelyä oli olemassa. Tehdaskäynneistä mielenkiintoisin oli tutustuminen Stalinin autotehtaaseen. Tehtaan alue oli niin laaja, että meidän oli liikuttava autoilla osastolta toiselle. Työntekijöitä oli kaikkiaan n. 50.000, näistä 46 % naisia. Autot valmistettiin liikkuvanauhasyysteemillä ja joka kuudes minuutti tuli auto nauhalta valmiina. Huomiota kiinnitti täällä erikoisesti naisten työvoiman runsaus. Mm. valimoissa työskenteli paljon naisia kaavaajina jne. Myös Moskovassa saimme nähdä puusepäntehtaan. Siellä tehtiin kuitenkin hieman erilaista tavaraa kuin siinä tehtaassa, mihin Leningradissa tutustuimme. Molemmat valmistivat huonekaluja, mutta täällä tehtiin kalliimpaa, paljon enemmän käsityötä vaativaa kuin edellisessä käyntipaikassamme. Matkallamme saimme tutustua myöskin Neuvostoliiton tulitikkuteollisuuteen. Kävimme nimittäin Moskovasta käsin autoilla n. 200 km:n päässä sijaitsevassa Kalugan tulitikkutehtaassa (kuva 8). Siellä saimme ensimmäisen kerran nähdä neuvostotyöläisten asuntoja. Meille näytettiin ensin omakotitaloja, jotka oli rakennettu valtion lainoitusten turvin. Rakennustyyli poikkesi meikäläisestä jo rakennustarpeissakin. Talot olivat nimittäin valmistetut pyöreistä hirsistä. Sisällä kiinnittyi huomio siihen, että väliseinät eivät ulottuneet

Kuva 4.

kattoon asti, vaan ylös jäi n. 30 sm:n rako. Ko. tehtaan omistama rakennus, jossa meille myös näytettiin yksi työläisasunto, oli kaksikerroksinen, puulämmityksellä varustettu uusi kivirakennus. Se asunto, joka meille näytettiin, oli huoneen ja keittiön käsittävä. Molemmat huoneet olivat pinta-alaltaan n. 15—16 m².

— Minkälainen on Neuvostoliiton työläisen palkka ja minkälaiset ovat siellä hinnat?

— Saamiemme tietojen mukaan on alin palkka 600 ruplaa ja keskipalkka 800—900 ruplaa. Hinnoista minulla on seuraavia merkintöjä: maito 2,5 ruplaa/l., vehnäleipä 1,70—3,20 ruplaa/kg., sianliha 8—24 ruplaa/kg., voi 39 ruplaa/kg. Kello maksoi 280—400 ruplaa, elokuvalippu 2—6 ruplaa ja teatteriin pääsi 8—32 ruplalla.

— Tulitteko kysäisseeksi mitään heidän työaika- ja vuosilomalainsäädännöstään?

— Työaika on kaikkina arkipäivinä 8 tuntia. Tämä pätee myöskin kaksivuorotyössä. 3-vuorotyössä maksetaan yövuorolla vuorotyölisää siten, että seitsemän tunnin työstä maksetaan kahdeksan tunnin palkka. Ylityötä ei kuulemamme mukaan jouduta koskaan suorittamaan. Vuosilomien pituus vaihtelee 2—4 viikkoon. Sairaustapauksissa on työntekijällä mahdollisuus saada enintään 4 viikon ilmainen hoito nk. sanatorioissa.

— Jäikö Teille mieleen mitään erikoista, mikä tässä yhteydessä olisi mainitsemisen arvoista?

— Liikenne kaduilla oli paljon äänekkäämpää kuin meillä. Kaikki kulkuneuvot käyttivät mielellään äänimerkkejä. Kadut kaupungeissa pidettiin lumesta kokonaan vapaina. Näissä töissä käytettiin etupäässä naisia. Jalankulkijaa kunnioitettiin vilkasliikenteisissä paikoissa paljon enemmän kuin meillä.

— Saamamme kohtelu oli ylenpalttisen ystävällistä ja näimme niin paljon uutta, että käyntimme muodostui jokaiselle valtuuskuntamme jäsenelle ainutlaatuiseksi elämykseksi, mainitsi Jungell lopuksi.

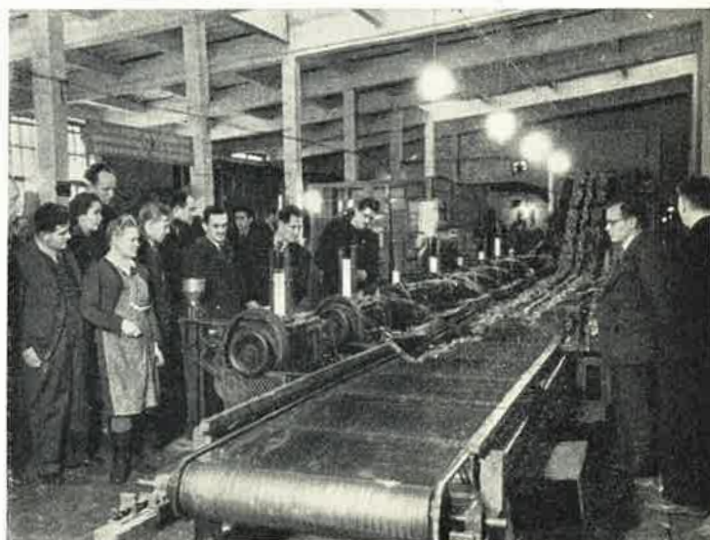
Kuva 6.

Kuva 7.

Kuva 5.

Kuva 8.

Tornivahdin päiväkirjasta.

Kulunut vuosi oli tornivahdin näkökulmalta suhteellisen rauhallinen. Tulipaloja, jotka näkyivät torniin, oli koko vuoden aikana ainoastaan kymmenen, eikä niistä ainuttakaan varsinaisella yhtiön alueella.

Vuoden ensimmäinen huomattavampi tapaus oli laivaliikenteen loppuminen Kotkan satamassa tammikuun 21 p:nä. Sataman kiinnioloaika on tornivahdille kaikkein ikävintä aikaa, sillä silloin ei soi puhelin kuin harvoin, ja maisematkin ovat kovin yksitoikkaisia. Kun satama on auki, silloin on aivan toista. On mielenkiintoista seurata tulevia ja lähteviä laivoja. Tornivahdit ovat saaneet parhaimmat ystävänsä satamaluotseista, sillä he kyllä muistavat soittaa monta kertaa päivässä kysyen, näkyykö laivoja tulevan.

Kun puhelin aamulla soi ensi kerran, voi olla varma, että soitto on palomestarilta, mutta jo seuraava on melkein aina satamaluotseilta.

Kuten jo mainitsin, sulkeutui satama tammikuun 21 p:nä, mutta "Tarmo" toi vielä yhden laivan, s/s Albertinan tammikuun 27 p:nä. Laiva jäi Kotkaan talveksi.

Vuoden ensimmäinen tulipalo oli Tiutisessa Vainikan sekatarvarakaupassa helmikuun 2 p:nä. Hallan palokunta kävi sen sammuttamassa.

Satama avattiin taas maaliskuun 3 p:nä. Jäänsärkijä „Sisu” saapui satamaan klo 5.15.

Vuoden suurin tulipalo oli huhtikuun 20 p:nä Kotkassa Kauppiaitten Mylly Oy:n myllyrakennuksessa.

Näkymä tornista Kotkaan päin, —

— puutavaran lastauspaikoille

— ja Hallaan.

Kolmas tulipalo oli Tiutisen lähellä olevassa Pirköyrin saarella toukokuun 5 p:nä. Siellä oli ullakkopalo eräässä asuinrakennuksessa. Paikalliset asukkaat saivat sen sammumaan. Sitten seurasivat tulipalot Kotkassa kesäkuun 30 p:nä ja Lankilassa heinäkuun 17 p:nä.

Kuudes tulipalo oli Hallan lautatarhan lähellä olevassa Himasen saarella elokuun 8 p:nä. Eräs ulkorakennus syttyi palamaan ja ellei sitä Hallan palokunnan ja lautatarhan työväen ripeän toiminnan an-

siosta olisi saatu sammumaan, olisi siitä saattanut olla kohtalokkaat seuraukset, kun tuli olisi päässyt leviämään lautatarhalle.

Seitsemäs tulipalo oli taas Pirköyrissä, missä nyt paloi eräs venevaja. Kahdeksantena oli tulipalonalku Jumalniemessä syyskuun 17 p:nä, sitten tulipalo Kotkassa lokakuun 11 p:nä ja Haminassa marraskuun 16 p:nä. Ja kun vielä mainitsen, että ensilumen satoi lokakuun 11 p:nä, niin siinäpä ne päiväkirjan tärkeimmät tapaukset ovatkin.

Tornivahti.

SALON VALIMO

MERKKIPÄIVÄ.

75-VUOTIAS.

Siivooja Ida Maria Haapala 23. 4. 51. Hän on syntynyt Uskelassa ja tullut tehtaamme palvelukseen 24. 9. 1934. Oltuaan valimo-osastollamme sisushiekan valmistajana hän siirtyi viime vuonna tehdassiivoojaksi, missä toimessa on edelleenkin.

50-VUOTIAS.

Konekaavaaja Eino August Lehtosaari 10. 5. 51. Hän on syntyjään Karunan poikia. Tehtaallamme on Lehtosaari ollut sen perustamisesta lähtien, siis jo yli 23 vuotta, ja on omistanut myös tehtaamme silloisia osakkeita. Lehtosaari tunnetaan erittäin tunnollisena ja ahkerana työntekijänä.

Kiinalaisia mietelauseita.

Voi olla hyödyllisempää jutella yhden yön ajan viisaan miehen kanssa kuin opiskella yksin kymmenen vuotta.

Rikkaan miehen hautajaisista ei puutu mitään muuta kuin puutetta.

On kolme asiaa, joita ei ole helppo saavuttaa: kuu-lialaisia poikia, korkeaa ikää ja pitkää partaa.

Kadotetussa veitsessä on aina kultainen kahva.

Kaupungissa hankitaan rikkauksia, erämaassa viisautta.

Hienoin valhe lausutaan puhuttaessa totta sille, joka ei usko sitä.

Odottavalle aukeavat vihdoinkin kaikki ovet.

Älä kersku, sanasi voi kuulla joku, joka on nähnyt sinut lapsena.

On vaarallista tietää vain puolet.

Puulaakihiihtoinnostus lisääntynyt Juantehtaalla.

Perinteelliset Juantehtaan puulaakihiihdot pidettiin 11. 3. 1951 kauniin aurinkoisen sään vallitessa. Viime vuonna näihin kisoihin osallistui 188 hiihtäjää, mutta tänä vuonna varsinkin Rakennusosaston ja Puuhiomon ansiosta kohosi ilmoittautuneitten määrä 212:een.

Ins. T. Timgrenin lahjoittama osastojen välinen kiertopalkinto kannusti kaikkia lähtemään ladulle osastonsa puolesta kamppailemaan. Viime vuosina on tätä kiertopalkintoa pitänyt melkein kuin omanaan Metsäosasto, mutta nyt sai teknikko Kalske matkaan hiihtäjäjoukon, joka hieman yllättäen kykeni riistämään palkinnon Metsäosastolta. Tämänvuotiseksi osastojen mestariksi tuli siten Höyryvoima—sähkö ja varasto.

Illalla suoritettussa palkintojenjaossa jaettiin paitsi kierto- ja henkilökohtaisia palkintoja myös neljä kunniapalkintoa. Tehtaan oman soittokunnan sävelten tahdissa verryttelivät sitten kaikki hiihtäjät, niin vanhat kuin nuoretkin, hiihdon rasitukset jaloistaan.

Tulosluettelo:

Miehet alle 30 vuotta: 1) Mujunen, Eino, Puuhiomo, 6.36. 2) Julkunen, Eino, Puuhiomo, 6.38. 3) Issukka, Ilmari, Sähkö, 6.48. 4) Lyytikäinen, Kalle, Puuhiomo, 6.53. 5) Julkunen, Arvi, Puuhiomo, 6.53. 6) Parviainen, Ville, Metsäos., 7.01. 7) Huusko, Heikki, Sähkö, 7.03. 8) Martikainen, Pauli, Kartonki, 7.17. 9) Kuismin, H., Rakennus, 7.19. 10) Mäkinen, Leo, Rakennus, 7.24. 11) Kuosmanen, Onni, Varasto, 7.25. 12) Tirkkonen, Oiva, Puuhiomo, 7.27. 13) Koponen, Toivo, Rakennus, 7.33. 14) Nieminen, Johannes, Puuhiomo, 7.35. 15) Riekkinen, Olli, Metsäos., 7.35.

Miehet 30—40 vuotta: 1) Ruotsalainen, Oiva, Rakennus, 7.04. 2) Laakkonen, Eelis, Puuhiomo, 7.07. 3) Leskinen, A., Rakennus, 7.23. 4) Rissanen, S., Rakennus, 8.11. 5) Miettinen, Tauno, Puuhiomo, 8.12. 6) Heikkinen, T., Rakennus, 8.15. 7) Koponen, Niflo, Korjausp., 8.24. 8) Tirkkonen, V., Rakennus, 8.29. 9) Torvinen, Tauno, Puuhiomo, 8.32. 10) Parviainen, V., Rakennus, 8.32.

Miehet 40—50 vuotta: 1) Tirkkonen, Viljo, Kuljetus, 8.08. 2) Kortelainen, Matti, Puuhiomo, 8.20. 3) Jokiranta, M., Puuhiomo, 8.20. 4) Hiltunen, Eino, Puuhiomo, 8.37. 5) Pekkola, Juho, Puuhiomo, 9.02. 6) Laitinen, H., Puuhiomo, 9.13. 7) Mustonen, Otto, Maatalous, 9.30. 8) Parviainen, A., Rakennus, 9.31. 9) Tuppurainen, Reino, Korjausp., 9.38. 10) Rissanen, Simo, Kartonki, 9.38.

Tämänvuotinen hiihtokuninkaamme Eino Mujunen.

Tämänvuotinen hiihtokuningattaremmme Aini Rönkkö.

Miehet alle 60 vuotta: 1) Mustonen, Yrjö, Maatalous, 9.31. 2) Kokkonen, Aaro, Rakennus, 9.34. 3) Eriksson, Otto, Metsäos., 9.57. 4) Taipale, Eelis, Korjauspaja, 9.59. 5) Leskinen, Hannes, Voima, 10.04. 6) Räsänen, Erik, Rakennus, 10.05. 7) Holopainen, Albert, Korjauspaja, 10.28. 8) Martikainen, Aapeli, Puuhiomo, 10.29. 9) Kuismin, Niilo, Puuhiomo, 10.45. 10) Hölttä, Eemil, Kartonki, 11.06.

Miehet yli 60 vuotta: 1) Tirkkonen, Riku, Maatalous, 10.02. 2) Pehkonen, Juho, Metsäos., 10.11. 3) Halonen, A., Rakennus, 10.48. 4) Tirkkonen, Jussi, Maatalous, 11.49. 5) Pöyhönen, E., Rakennus, 12.23. 6) Timgren, T., Virk., 12.25. 7) Rissanen, A. J., Rakennus, 14.09. 8) Pasanen, Paavo, Metsäos., 16.17.

Naiset alle 40 vuotta: 1) Rönkkö, Aini, Kartonki, 8.47. 2) Parviainen, Eeva, Kartonki, 9.15. 3) Pirinen, Salme, Puuhiomo, 9.47. 4) Ruotsalainen, Kaisa, Virk., 9.57. 5) Tuppurainen, Salme, Virk., 9.59. 6) Holopainen, Helli, Maatalous, 10.03. 7) Karppi, Vappu, Rakennus, 10.06. 8) Malmivuori, Irja, Rakennus, 10.35. 9) Lysinen, Rauha, Kartonki, 10.47. 10) Virtaniemi, Aino, Metsäos., 10.51.

Värssynpätkiä Juantehtaan puulaakihiihdoista.

Mieleni minun tekevi,
aivoni ajattelevi,
jotta pitäis' puulaakista,
hiihdosta hirveän kovasta,
saada teille lukemista
tässä omassa lehdessä.

Jospa Aarosta aloitan,
hiihtäjistä hirmuisesta,
kuin hän kesät kankahilla,
Irvin saloilla samosi,
pohjakuntoa porasi,
että oisi talven tullen
kunto paras koitoksessa,
Aapelin varalle hiottu.

Eipä kai ne hukkaan menneet
alkutalven hiihtolenkit,
joita usein joutessansa
Syrjävaaraan hän tekaisi.

Niinpä valken' vaaleana
kisapäivä kovin suuri.
Aaro-poika aikasella
sukset olalla sujahti,

Koposehen kolkutteli,
Epen luokse hän ehätti.

Epe ylivalmentaja
voiteli sukset somasti,
kirkkahiksi lipsahutti
— eipä antaneet takaisin.

Arpaonni Aaroakin
kerran potkaisi kovasti.
Pääsi Aaro loppupäähän,
aivan Hanneksen perähän,
ajamahan Aapelia,
Martikaista mahtavata,
voittajaa viimevuotista.

Kansa kaikki haltioissaan
katseli pappilan mäelle,
konsa Aaro ylös nousee,
kirkon rinnettä kipuaa.
Jopa joutui pojat kaikki
vastahan Aaroa ajoissa.
Satamäärin saattajia
oli Aarolla lopussa.
Aapeli ja Leskis-Hannes
tulivat vasta jälessä.

Mutta eipä Aaro päässyt
voittajaksi kumminkana,
koska yksi Yrjö-mylläri
hiihteli häntäkin lujemmin,
sekunneilla vaivaisilla
kolmella häntä jätätti.

Onpa Aarolla iloa
ylen paljon yhen kerran,
että Aapelin tavoitti
hiihdoss' tässä hirmuisessa
yli 50-vuotisten.

Toivotahan hartahasti
ensi vuodeksi elonakaa,
että nähtäis' vuoden päästä
kansaa kovasti ladulla,
puulaakia puskmassa
Aaron tavalla ajoissa.

Lopetan siis tällä kertaa
leikinlaskuni levossa.
Vuoden päästä viimeistensä
värssynpätkät vielä värkkään
— jos pollani yhtään suvaitsee.

Pauli H. Leskinen.

Naiset yli 40 vuotta: 1) Hakkarainen, Selma, Rakennus, 11.19. 2) Tirkkonen, Esteri, Kartonki, 11.31. 3) Koivisto, Ida, Rakennus, 11.35. 4) Horttanainen, H., Puuhiomo, 11.53. 5) Karppinen, Helvi, Puuhiomo, 12.28. 6) Laitinen, Tellervo, Virk., 13.24. 7) Vartiainen, Anni, Puuhiomo, 13.34. 8) Vinni, Anna, Puuhiomo, 14.24. 9) Hiltunen, Maija, Rakennus, 14.27. 10) Kokotti, Maija, Puuhiomo, 15.18.

Joukkue tulokset: 1) Höryvoima—sähkö ja varasto 6.42. 2) Metsäosasto 6.56. 3) Rakennus ja ulkotyöt 7.01. 4) Korjauspaja 7.19. 5) Puuhiomo 7.27. 6) Virkailijat 7.46. 7) Kartonki. 8) Maatalousos.

Kunniapalkinnot: Paras naishiihtäjä Aini Rönkkö, Kartonki, 8.47. Paras mieshiihtäjä Eino Mujunen, Puuhiomo, 6.36. Vanhin naishiihtäjä Anna Nikitin, Rakennus, 18.26. Vanhin mieshiihtäjä Paavo Pasanen, Metsäos., 16.17.

— Jumala loi ihmisen omaksi kuvakseen, mutta piru tuli ja tervasi, sanoi mustalainen, kun peiliin katsoi.

— Luuletko todellakin, että nuo swinglaulajat ovat oikein täysijärkisiä?

— Kyllä varmasti, mutta yleisö ei ole.

Saidoin mies oli Skotlannissa se, joka säästi silmälaseja katsomalla niiden yli.

„Sisun“ matkassa Siilinjärvelle.

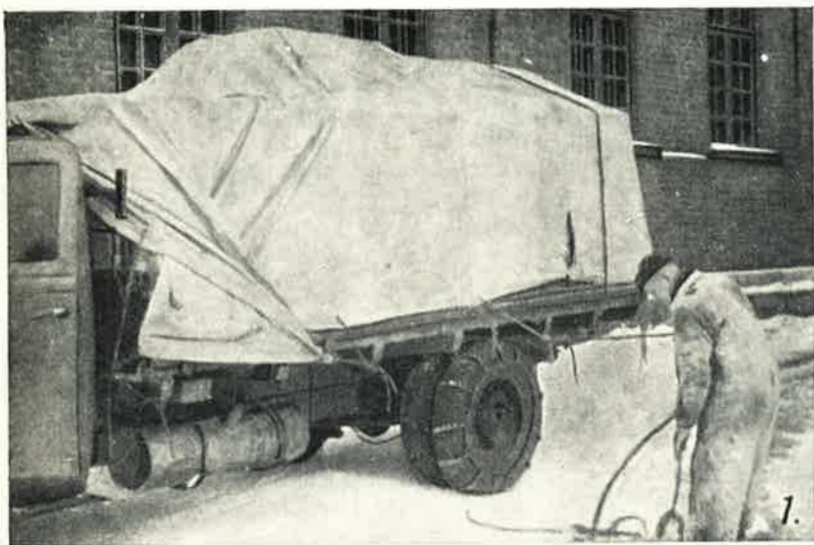
Kuljetuskysymys on aina ollut Juantehtaan vaikeutena. Lähimmälle rautatieasemalle, Siilinjärvelle, on maanteitse matkaa 50 kilometriä. Kartonki ja puumassa on täten maailman markkinoille matkatessaan ensin kuljetettava autoilla Siilinjärvelle. Kesällä taasen kuljetus tapahtuu laivalla ja proomuilla Mikkelin satamaan saakka.

Esittääksemme lehtemme lukijoille Juantehtaan talvikuljetuksen vaiheita istuimme eräänä pakkasaamuna, jolloin lämpömittari näytti —30 astetta, ”Sisu”-merkkisen kuorma-automme hyttiin autonkuljettaja Viljo Tirkkosen viereen ja matkasimme Siilinjärvelle. Mukana veimme 5 tonnia kartonkia, joka jatkoi Siilinjärveltä matkaansa New Yorkiin.

Matkamme sujui tällä kerralla 1½ tunnissa. Lukija voi kuitenkin mielessään kuvitella ne vaikeudet, jotka kuljetus tuottaa keväällä kelirikon aikana, jolloin auto useinkin uppoaa akseleitaan myöten maantien kuraan.

Haluamme nyt näyttää kuitenkin vain tämän matkan kauneuden ja sen valoisat puolet. Matkan halki auringonkimmelteisen lumisen Savon.

Kuvat on sijoitettu seuraavale aukeamalle.

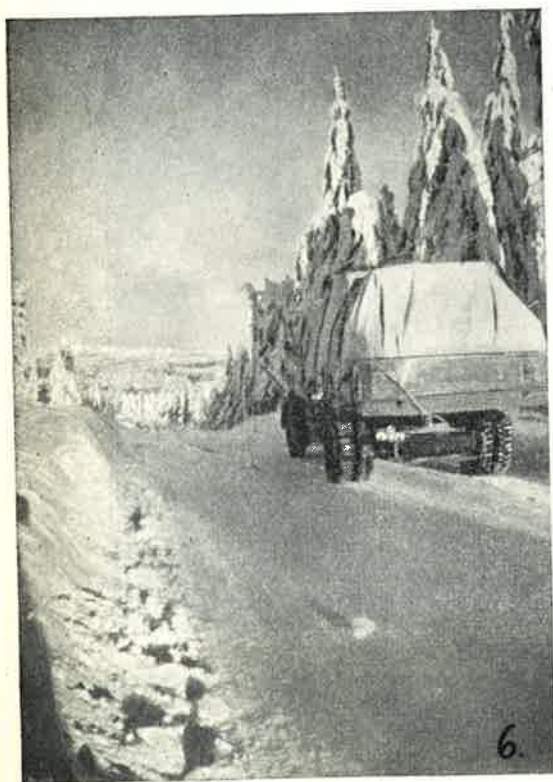
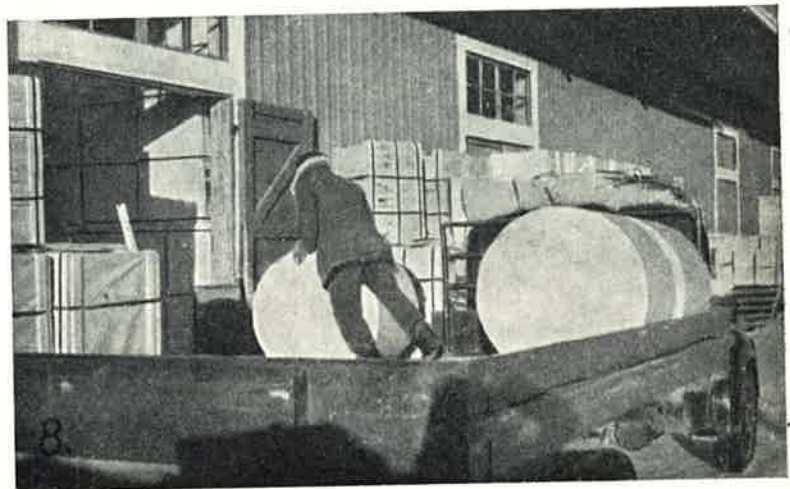
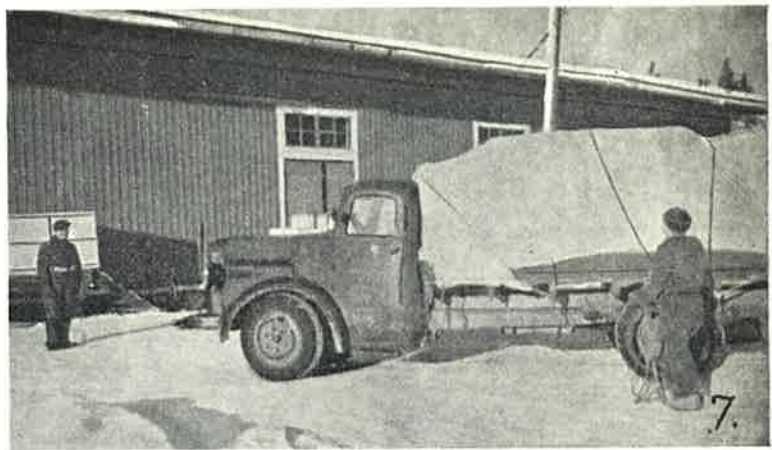
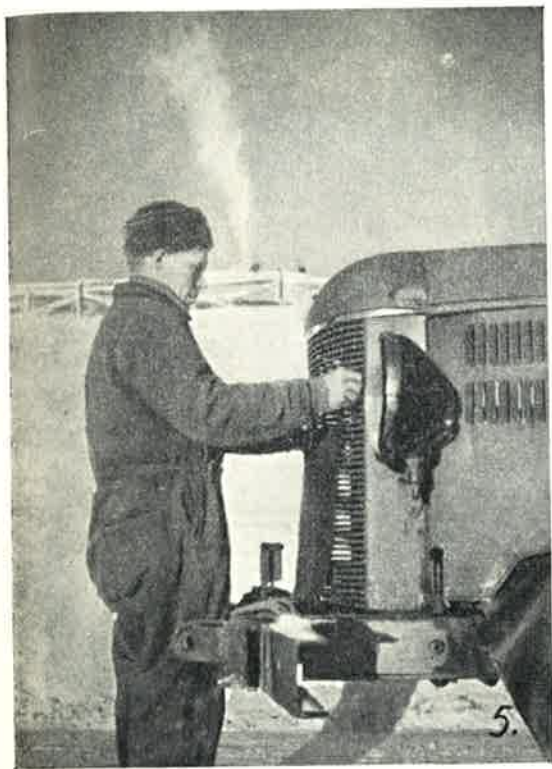

1. Autot lastataan tehtaan "solassa", ajetaan ulos, peitetään ja köytetään. Tässä Eino Hirvonen köyttää kuormaansa.
2. Sitten matkaan! Läpi tuulilasin valokuvaamme edellämme lähteneen Hirvosen auton maantiehen jättämät jäljet ja ajamme takaa omaa varjoamme.
3. Käännämme kameran vasemmalle. Viljo Tirkkosen vakavien käsien hoidellessa ohjauspyörää olemme saapumassa pahaan mutkaan. Siitä johtuneen miehen vakava ilme.
4. Ja sitten oikealle. Puut kaartuvat lumisina tien vierellä.

5. Jyrkät nousut rasittavat moottoria ja niinpä Tirkkonen kävi korjaamassa jäähdyttäjän peitteitä.
6. Hieman ennen Siilinjärveä saamme sentään hyvän laskunkin. "Sisu" lähtee liukumaan tyytyväisenä alamäkeä.
7. Saavumme Siilinjärvelle. Hirvonen kuormineen on jo ennättänyt ennen meitä. Tirkkonen poistaa peitteet.
8. Kartonkirullat ja paalit viedään varastoon, —
9. — jossa työnjohtaja Hannes Korhonen ottaa ne vastaan lähettääkseen edelleen valtameren taakse - New Yorkiin.

Juantehtaalla jaettiin 12 „markantonttia“.

Tonttien saajat puolisoineen kauppakirjojen allekirjoitustilaisuudessa.

Lauantaina helmikuun 3 p:nä Juantehtaan Vieraskodissa järjestetyssä tilaisuudessa jaettiin ns. markantontit kahdelletoista tehtaan työntekijälle. Läsnä olivat ins. Palmgren, ins. Timgren, kunnallisneuvos Wallenius, metsänhoitaja Niskanen, nimismies Saarinen ja sosiaalipäällikkö Mattsson sekä 12 tontinsaajaa, viimeksi mainitut puolisoineen.

Kunnallisneuvos Wallenius selosti omakotitoimintaa Kymin Oy:n piirissä ja luki markantonttien kauppakirjan, minkä jälkeen hän kosketteli omakotitoimintaan läheisesti liittyviä seikkoja.

Seuranneen kahvitaun jälkeen tapahtui tonttien arpominen ja kauppakirjojen allekirjoittaminen. Kauppakirjat ojensi saajille ins. Palmgren toivottaen samalla onnea niille Juantehtaan työntekijöille, jotka tänä keväänä pääsevät oman kodin rakennuspuuhiin.

Tontteja saivat seuraavat työntekijät: kartonkikoneenhoitaja Reino Heikkinen, viilaaja Veikko Hirvonen, koneenhoitaja Reino Korhonen, tunkkirjuri V. A. Miettinen, kirvesmies Veikko Leskinen, virtamies Eemil Myöhänen, silinterimies Otto Partanen, kartonkikoneenhoitaja Jalmari Parviainen, silinterimies Toimi Jalmari Pirinen, remmisuutari Toivo Ilmari Pirinen, kartonkikoneenhoitaja Kusti Savolainen ja viilaaja Erkki Aug. Tuppurainen.

Nämä nyt jaetut tontit sijaitsevat kaunilla, mäntyjä kasvavalla harjanteella tehtaan välittömässä läheisyydessä.

Kirvesmies Veikko Leskinen allekirjoittaa kauppakirjan. Henkilöt vasemmalta lukien: rva Leskinen, Veikko Leskinen, kunnallisneuvos Wallenius, insin. Palmgren ja kaupanvahvistaja, nimismies Saarinen.

Högforsin Tehdas

Vanhat kuvat kertovat . . .

Tämänkertainen vanha kuvamme esittää Högforsin Tehdasta vuosisadan vaihteessa eli siis noin 50 vuotta takaperin.

Etualalla olevalla aukiolla lastasivat maalaiset hevosajoneuvoihinsa tehtaan tuotteita ja veivät ne Korven pysäkille junalla edelleen määräpaikkoihinsa kuljetettaviksi. Varsinaisena lähettämönä toimi edessä vasemmalla näkyvä puurakennus. Keskellä puukatoksen takana sijaitsevassa rakennuksessa oli insinöörin konttori ja saman rakennuksen vasemmanpuoleisessa päässä „verstaas”. Kaksikerroksista puurakennusta käytettiin puusepänverstaana ja sen vasemmalla puolella oli masuuni. Oikealla puolella

nähdään pajarakennus ja pajahan olikin silloin tärkeimpiä osastoja maatalouskoneita valmistavassa tehtaassamme. Peltojen takana oikealla häämöittävät Närön vieläkin samassa paikassa sijaitsevat riihi- ja aittarakennukset, kun taas Närön muonamiehen asunto näkyy takana vasemmalla olevalla kumulla.

Tavaroita täynnä olevan aukion keskeltä kulki vielä kaikki liikenne Vattolasta Nyhkälään ja Fagerkullaan.

Niin - sellaista oli 50 vuotta sitten. Toisin on nyt, mutta minkähänlaiselta tienoo näyttää 50 vuoden perästä?

"Tässä minä olen oikeassa ympäristössäni, puhtaassa viihtyisässä keittiössä." Niinpä onkin, ja tämä Siro sijaitsee Kuusankoskella, Tähteen asuntoalueella silinterimies Rafael Väisäsen asunnon keittiössä kiiltävän puhtaana ja todella siron näköisenä. Tyyne-rouva puuhailee parhailleen lietensä ääressä. Mutta katsotaanpa, miten Siro-liesi tosiaan syntyy.

Siro-lieden synnyinsijoilla ...

Monissa tuhansissa Suomen kodeissa on perheenemännän jokapäiväisenä apulaisena - ja myös ylpeytensä - Siro-liesi, kaunis, käytännöllinen, jo tehtaassa täysin valmiiksi muurattu liesi. Jos satutte matkamaan Karkkilaan, silloin olette joutunut suoraan Siro-lieden synnyinsijoille, Siro-liesi on näet Högforsin Tehtaan tuote. Nyt yritämme kin kymmenkunnalla kuvalla ja muutamalla tekstirivillä seuralla Siro-lieden syntyä sekä niiden naisten ja miesten työtä, joiden ammattitaidon ja ahkeruuden tuloksena yhä uusia ja uusia "Siroja" lähtee Karkkilasta eri puolille maata perheenemäntien apulaisiksi.

Rautamalmista se alkaa. Unimies Sulo Eerola kaataa kärryistään malmikuorman sulatusuuniin. Saatuimme kuvaamaan hänet juuri 35-vuotispäivänään. Onneksi olkoon!

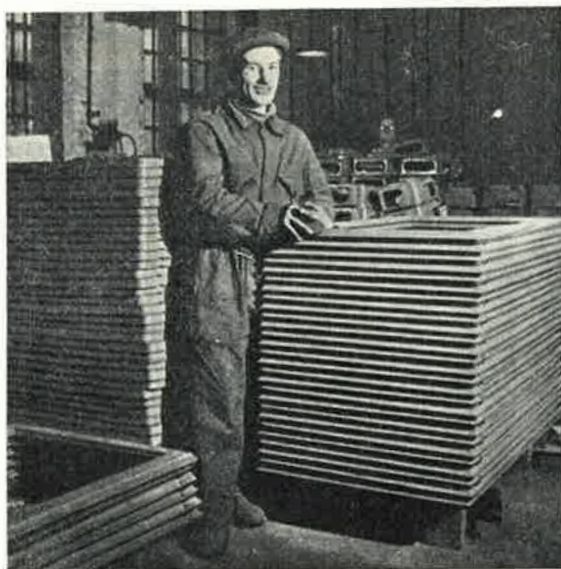
Olemme edelleenkin samalla uunilla, mutta nyt kerrosta alempana, ja siellä tapaamme raudan jo sulana suihkuamassa kuljetusastiaan, jossa se matkaa valureiden käyttöön. Vasemmalla raudanlaskija Valdemar Mäkinen, joka oli vasta toista kuukautta häärinyt tämän uunin ympärillä, vaikka olikin jo yli 6 vuotta työskennellyt Högforsissa. Oikealla Vilho Vaanamo, joka jo lähes 30 vuotta on urastanut näissä samoissa tehdassaleissa ja on tehnyt vähän kaikkea, kaavannut, valanut j.n.e.

Mutta käväiskäämme välillä konekaavaamossa. Siellä tapaamme Vilho Laitisen kaavaamassa Sirolieden kehyksen valumuottia. Tuo muotin teko muuten tapahtuu tavattoman nopeasti, aivan muutamassa minuutissa. Kun kaavaaja Laitinen on tehnyt tätä työtä jo n. 3 vuotta, niin arvaamme, että hänen kaavauskoneensa kautta on lähtenyt erinäinen määrä lieden kehyksen muotteja.

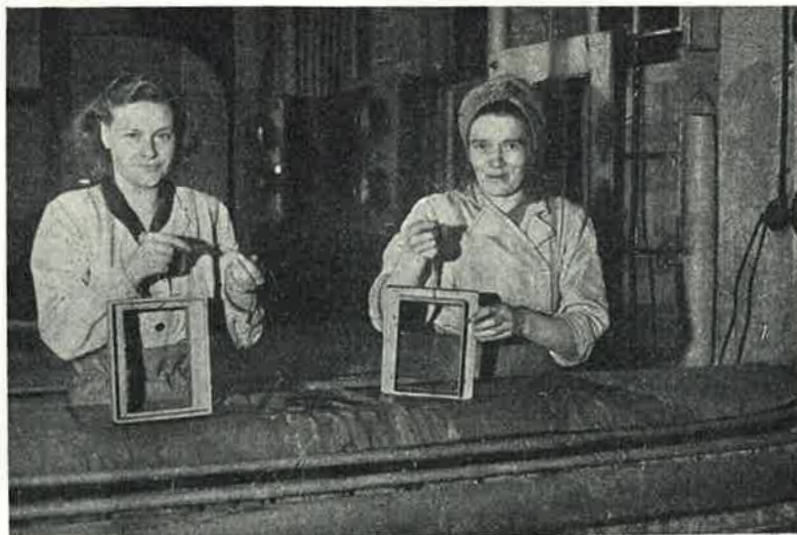

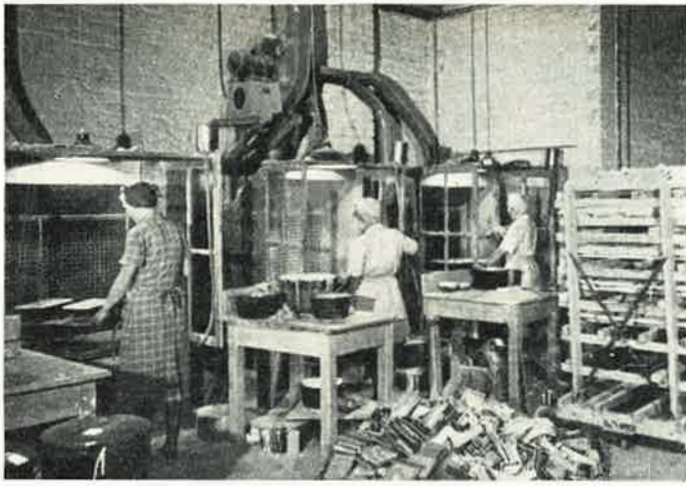
Nyt menemme valimoon, missä näemme työn seuraavan vaiheen, varsinaisen valamisen. Valajat Paavo Suoniitty (vas.) ja Väinö Tuomola kaatavat sulan, kirkkaan metallin valumuottiin Helena Vihannan toimiessa avustajana. Valaminen on sekä voimia että riiskuutta vaativaa työtä, jossa eivät nahjukset pärjää.

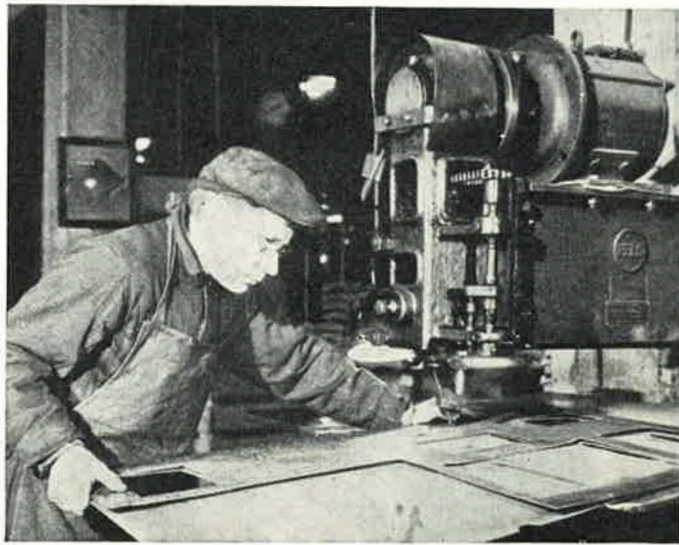
Hyppäämme sitten puhdistamon puolelle. Valettu liedenkehys näet on siirtynyt sinne ja joutunut Veikko Juotto sen puhdistettavaksi. Tämä 18-vuotias Heinjoen poika on jo toisessa polvessa högforsilainen, sillä isä työskentelee valimossa santamyllärinä.

Suuren tehdaslaitoksen eri osastoilla valmistuu osa toisensa jälkeen. Niklausosastolta tapaamme Taimi Nurmen (vas.) ja Lea Åbergin käsittelemässä lieden luukun kehyksiä. Neiti Nurmi on jo kerinnyt työskennellä tällä osastolla 7 vuotta. Sulhanenkaan ei ole kaukana, sillä tuleva aviomies paiskii töitä tuolla verstaan puolella. Ja rouva Åberg on jo ylittänyt 10 vuotta tässä työssä. Eikä hänenkään aviosuippansa ole kaukana, koska on töissä saman tehtaan puhdistamossa.

Emaljointsiostollakin on oma osuutensa Siro-lieden syn-
tyyn. Kuvassa näemmekin kokonaisen kasan Siro-lieden
luukkuja sekä jalkoja odottamassa ensin ruiskutusta ja sen
jälkeen polttoa ja puhdistusta. Ruiskutuslaitteiden ääressä
vasemmalta neiti Majlis T a n n e r, neiti Anna A l a n d e r
ja rouva Helinä P a a v o l a.

Tällä aikaa työskentelee varsinaisella liesiosastolla Leevi
T i e n h a a r a korkeapaineella. Hän näet koneellisesti suo-
ritttaa lieden peltisen kuoren leikkauksen. Ei räättäli leikkaa
kangastaan sen nopeammin kuin Tienhaara paksua pelti-
dään. Tämä Tammelan mies on jo neljätoista vuotta työs-
kennellyt tällä osastolla, ellei oteta huomioon hänen vuo-
den kestänyttä "ranskalaista visiittiään" valimolla.

Nyt on pelti jo saanut muotonsa. Reiät saavat
kehyksensä ja luukkunsa ja niin alkaa koko
laitos jo näyttää tutulta. Kuvassamme näemme
Eino L e h t o s e n poraamassa reikiä. Hän on
myös jo miltei veteraani Högforsin työssä: en-
sin 11 vuotta hiomossa ja nyt kolme vuotta
liesiosastolla.

"Takuulla", pamahtaa muurari Bru-
no N y m ä n i n suusta, kun ute-
limme, kestääkö tuo muuraus var-
masti. Ja hän kaiketi tietää, mitä
puhuu, sillä hän on 14-vuotiaasta
saakka ollut Högforsissa, koko ajan
liesiosastolla ja jo 10 vuotta muu-
rarina. "Velipojalla on ollut Siro-
51 vuodesta 1937 lähtien, eikä sitä
ole vielä tarvinnut paikkailla."

Ja tässä sitä ollaan valmiina lähte-
mään maailmalle. Siro-liesiä val-
miina varastossa lopullista tarkas-
tusta ja pakkausta vailla. Eikä liesi
jouda kauan varastossa seisomaan,
sillä uusia taloja valmistuu ympäri
maan kuin sieniiä sateella ja niiden
keittiöön tarvitaan Siro-liesi.

MERKKIPÄIVYÄ

Ida Mattila.

Eeva Virtanen.

Aarne Lundberg.

Kalle Valkama.

60-VUOTIAITA.

Saunanhoitaja Ida Mattila 10. 3. Hän on syntynyt Lopella kuuluisan karhunkaatajan tyttärenä ja ollut Högforsin Tehtaan palveluksessa yli 20 vuotta. Fagerkullan saunan hoitajaksi hän tuli v. 1924 ja vähän myöhemmin hänen työhönsä yhdistettiin myös Fagerkullan pesutuvan hoitajan tehtävät. Näitä toimia hän hoiti kiitettävällä tavalla 21 vuotta, mutta heikentyneen terveytensä vuoksi oli pakotettu siirtymään eläkkeelle. Vanjärven eläkeläiskodin valmistuttua otti rouva Mattila siellä hoitaakseen entiset tutuksi tulleet saunan- ja pesutuvanhoitajan tehtävät. Siistinä ja järjestyskykyisenä ihmisenä hän on iästään huolimatta hoitanut mallikelpoisesti tätä tehtävää jo yli 2 vuotta.

Siivooja Eeva Maria Virtanen 28. 6. Hän on syntynyt Karjalassa Koivistolla. Jo 10-vuotiaana hän joutui lähtemään kotoaan toisten palvelukseen. Kesäisin paimenessa kauniilla Karjalan kunnilla ja talvisin "lapsenlikkana" erään kauppiaan perheessä, siinä hänen kasvuaikinsa. Rippikoulun käytyään joutui tytär perheen mukana pohjois-Karjalaan rautatierakennustyömaille. Täällä perhe hajaantui tyttären jäädessä palvelukseen ja vanhempien siirtyessä taas toiselle rautatierakennustyömaalle. Viipurista tuli vihdoin rva Virtasen vakinainen paikka. Siellä hän oli palveluksessa konsuleilla ja muilla tirehtööreillä. V. 1921 hän siirtyi Helsinkiin, missä tuli v. 1929 vuorineuvos Arppen sisäköksi, siirtyen perheen mukana keuhkilla v. 1930 tänne Karkkilaan. V. 1931 tuli naimisiin ja perustettua oma koti, jonka tehtävät veivät koko ajan, ettei joutanut muualla työssä olemaan. Sotien aikana oli rouva Virtanen uhrautuvana yhteyden pitäjänä Ruotsissa ja Tanskassa oleviin lähes 20:een sotakummiperheeseen. Mieheensä v. 1949 kuoltua ja pari vuotta sitä ennen sairastettua piti hänen taas itse tarttua töihin ja niinpä on tullut siivottua korjaamossa ja malliosastolla lähes 5 vuotta. Pal-

jon ja monenlaista elämää on tullut nähtyä näinä 60:nä vuotena, mutta ripeästi työt vielä sujuvat. Mieli palaisi vielä, jos vain aikaa riittäisi, nuorisosta raittiustyöhönkin.

50-VUOTIAITA.

Työopettaja Aarne Kustaa Lundberg 8. 6. 51. Hän on täällä syntynyt ja kasvanut. Jo v. 1915 hän tuli tehtaamme työkaluosastolle oppiin ja kehittyi siellä sellaiseksi ammattimieheksi, että opettaa nykyään Högforsin Tehtaan konepajakoulun oppilaille kaikkia konepajassa kysymykseen tulevia töitä. Kylähän sitä jo 35:ssä vuodessa on monenlaista opetettavaa kertynytkin. Vapaa-aikoina on tullut puhallettua tehtaan torvisoittokunnassa.

Valun puhdistaja Kalle Viljam Valkama 14. 6. Hän on syntynyt Tammelan pitäjän Portaan kylässä. Kotona tuli tehtyä maatöitä, mutta jo 12-vuotiaana alkoivat vieraat työt Forssa-yhtiön metsäpuolella. V:sta 1925 Valkama oli Imatran Voiman linjatöissä ja tuli v. 1928 tehtaamme töihin liesiosastolle. Sieltä hän siirtyi pula-aikana puhdistamoon, jossa on edelleenkin. Kalastus on ollut vapaa-aikojen harrastuksena,

Lempi Nurmi.

Juho Markkanen.

Serenaadi Toimelalle – vanhalle ja uudelle.

Sävel: "Kuubalainen serenaadi".

Me tulimme kodeistamme,
moni kovasti huolissaan.
Sillä kohtalosi kysymysmerkki,
se oli niin ihmeellinen.
Joku huokasi haikeasti,
Vilhelmiina se oli kai,
että serenaadin Toimelalle
tässä käymme nyt laulamaan.

Ja kaikin seisahduimme
sinne vierelle raunion,
ja näimme punaisen langan
siellä loistavan hämärään.
Ah, muistan, muistan aina
kovin ihanat kuutamoyöt,
jolloin posket hehkuvina
peitekangasta neitokset löi.

Myös muistimme tummat langat,
jotka keltaisin kuvioin
näki jokainen silmillänsä,
myös tunki ne käsillään.
Me kaipaamme taas jälleen
sinun lämpöäs Toimela,
voi mikset pian jo avaa
sinä oveas uudelleen.

Uuden Toimelan alkajaisissa 25. 1. 1951.

Hilma lauloi murheellisesti,
Vilhelmiina vain säestäin.
Kaikki nielimme kyyneleitä,
oli kaipaus rinnassaan.
Sillä tarvitsimme sinua silloin
ja tarvitsemme vastakin.
Sinun haltijasi Alli armain
on aarteemme ainoa.

Ja toiveunessa me näimme,
että avasit sä ovesi taas.
Loisti valo sun ikkunoistas
niin kirkkaana kutsuen.
Mutta unta, unta vainen,
unihaavetta kirkkaus,
on synkkä sun kohtalosi,
olinpaikkasi tuntematon.

Joskus toivekin todeksi muuttuu,
uni utuinen kaikkoa.
Niinkuin kohtalo Toimelankin
taasen aivan on ennallaan.
Vaikka olikin se kysymysmerkki,
jopa kovasti ihmeellinen,
niin on seesteinen taivas,
huolet naisilta häipyneet pois.

Olinpaikkakin sulle löytyi,
paikka parhain se oli kai.
Vanhakylä, sillä ei vertaa,
sen uskoa saapi nyt vain.
Työn tahti on täällä toinen,
toiset tuulet ne tuoksuja tuo,
näköalakin suurenmoinen,
kaukoputki jos meillä vain ois.

Johtaa tänne vain pieni polku
ohi kuilujen kulkeva,
sivu "Karkin Messuhallin",
kautta entisen männikön.
Sieltä löydätte saman tuvan,
alta tuuhean petäjäpuun.
Tutut ovat sen muodot vielä,
kuinka voikaan ne unhoittuu.

Avas Toimela ovensa jälleen,
oven entistä ehomman.
Niin puhtaana, valkeana,
huomaas otat se meidät taas.
Sun lämpös ja tervan tuoksu
meidät huumasi voimallaan.
Oi, Högforsin helmi, sua
emme unohda milloinkaan.

Vilhelmiina.

mutta talvella ei ole enää kuitenkaan viitsinyt jäillä
värjötellä.

Lämpöjohtoventtiilien kasaaja Lempi Elviira N u r m i 16. 6. Hän on syntynyt Vihdin Vanjärvellä. Kotipaikka oli maatalo, joten työtä riitti yllin kyllin. Högforsin poika, sorvaaja V. Nurmi kävi kuitenkin hänet sieltä metsäkulmalta hakemassa omakseen ja näin tuli hänestä rouva Nurmi, Olavi-pojan synnytyä oli kotonakin töitä tarpeeksi, mutta pojan koulut-

taminen on nykyään kallista ja niinpä on äidin ollut pakko tulla hankkimaan lisäansiota tehtaassamme. Pari vuotta on näin tullut työskenneltä konepajalla venttiilienkasaustöissä.

Kaavaushiekan valmistaja Juho Markkanen 23. 6. Hän on syntynyt Pieksämäellä, missä oli mm. Kymi-yhtiön metsätöissä useita vuosia. Oltuaan sitten Suomenjoella hän siirtyi v. 1943 tänne. Hän on aikaisemmin ollut innokas kalamies.

PITKÄAIKAISESTI PALVELLUT.

PORTINVARTIJA AUGUST KANTA-OKSA

Portinvartija August Kanta-oksa tulee 5. 6. 51 olleeksi 40 vuotta tehtaamme palveluksessa. Hän on syntynyt täällä tehtaan liepeillä 14. 8. 1897, joten tulee syksyllä 54-vuotiaaksi. 40 vuotta sitten poikasena töihin tullessaan joutui hän valukuppien kuivauspojaksi, toimi välillä valuhiekan valmistuksessa ja on sitten ollut noin 35 vuotta yhtäjaksoisesti kaavaamassa ja valamassa. Hän sai perinnöksi isänsä ammatin, paistinpannujen konekaavauksen, ja hyvin hän sen perinnön hoitelin aina siihen saakka, kun v. 1948 satutti selkänsä, jolloin siirtyi portinvartijaksi. Kanta-oksan harrastukset liittyvät uskonnollisiin asioihin. Joskus tapaa hänet sentään joen rannalta pitkin ongenvapoineen lahnua narraamassa tai urheilukentän laidassa omien poikien ja toistenkin urheilusuorituksia seuraamassa.

Toimitus: Å. LAUNIKARI (vastaava), A. YLIKANGAS (toimitussihteeri).

Kouvolan Kirja- ja Kivipaino 1951.

